

BULLETIN

4/2012

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ

Miliony **m²**
zkušeností v hliníku.

ALUPROF

ALUPROF SYSTEM CZECH, s.r.o.

Na Rovince 879

720 00 Ostrava-Hrabová

tel.: +420 595 136 633

fax: +420 595 136 634

www.aluprof-system.cz

BULLETIN ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ

oficiální čtvrtletník autorizovaných architektů v ČR

4/2012 / ROČNÍK 19

DATUM EXPEDICE: 27. 12. 2012

NÁKLAD: 4300 ks

REGISTRACE: MK ČR E 11062

ISSN: 1804-2066

YDAVATEL:

Česká komora architektů, Josefská 34/6, 118 00 Praha 1

Tel.: 257 535 034

www.cka.cc

REDAKCE:

PhDr. Markéta Pražanová – šéfredaktorka

Mgr. Simona Juračková – střídající šéfredaktorka,

tel.: 257 535 034, e-mail: simona.jurackova@cka.cc

Ing. Ludmila Cepáková, Kateřina Slaná – rubrika soutěže,

tel.: 542 211 809, e-mail: ludmila.cepakova@cka.cc

JAZYKOVÁ KOREKTURA:

Mgr. Josef Šebek

TITUL:

Rozhledna Hýlačka – autor: Ladislav Mládek;

spolupracující osoby: Jan Vybíral, Libor Mládek

LAYOUT:

Radek Michel

Typografie obálky – MgA. Andrea Hrušková

GRAFICKÁ PŘÍPRAVA:

REKLAMARE – Radek Michel

Orlická 9, 130 00 Praha 3-Vinohrady

TISK:

TISK HORÁK, Ústí nad Labem

DISTRIBUCE:

Bulletin ČKA je bezplatně rozepisán všem architektům autorizovaným

ČKA a investičním odborům magistrátů a větších měst.

UZÁVĚRKA PŘÍŠTÍHO ČÍSLA: 15. 2. 2013

UPOZORNĚNÍ: U inzerce a podepsaných článků se redakce

nemusí ztotožňovat s obsahem. Pokud není uvedeno jinak, obrázky

pocházejí z archivu autorů textů.

PDF Bulletinu ČKA je ke stažení na www.cka.cc.

OBSAH

AKTUALITY

Úvodní slovo	4
Kontakty na ČKA	4
Aktualizace kontaktů v databázi ČKA a její vliv na volby do samosprávních orgánů	5
XX. valná hromada České komory architektů 2013	5
Členský příspěvek a profesní pojištění na rok 2012	6
Elektronický zpravodaj ČKA (Juračková)	6
Vzpomínka na architekta Bohumila Kříže ke 100. výročí narození (Kříž)	7
Emil Příkrýl dostal Cenu Ministerstva kultury ČR za architekturu (Pražanová)	7
Viktor Rudiš získal stříbrnou pamětní medaili senátu (Pražanová)	8
ČKA doporučila čestné členství Ladislava Lábuse v Americkém institutu architektů (Pražanová)	8
Otta poprvé: granty a architektura (Juračková)	9
Česká architektura nominovaná na Cenu Miese van der Roeho 2013 (Pražanová)	10
13. ročník Přehlídky diplomových prací – vyhlášení výsledků (Dufková)	12
Školení porotců architektonických soutěží (Pražanová)	14

SERVIS

Nové knihy	17
Výstavy	19
Celoživotní profesní vzdělávání	20
Burza práce	21
Změny v pojištění od 1. října 2012 (Poláčková)	21

TÉMA

Veřejný veřejný prostor (Vích)	22
Prostor „Před nádražím“ v Brně – perspektiva chodce (Galčanová, Vacková, Osman)	23
Kancelář Metropolitního plánu (Koucký)	28
Vznik Kanceláře veřejného prostoru (Melková)	29
Česká komora architektů potvrdila regulérnost soutěže na Štvanici (Pražanová)	30
Česká komora architektů podpořila Cenu Petra Parléře (Pražanová)	31
Oprava	31
Architekti podruhé na jedné lodi (Juračková)	32
Pevnější zakotvení architektonických soutěží v legislativě je příslibem nové vlny architektury (Doubravová, Juračková)	32
Ozvučná deska rezonuje (Slavík)	33
Město jako domov (Šebek)	34

INZERCE

OFICIÁLNÍ INFORMACE

Ateliér HŠH vyhrál prvoinstanční soudní spor s Národní knihovnou (Juračková)	48
Architekti brněnského Auparku byli odsouzeni za porušení profesní etiky (Pražanová)	49
Bezpečná cena projektu (Pražanová)	50
Do vyhlášek ke stavebnímu zákonu se podařilo prosadit standardy zpracované ČKA a ČKAIT (Vrana)	51
Zápis ze zasedání Představenstva ČKA	52
Noví členové České komory architektů	52
Oznámení	53

LEGISLATIVA

Nové zákony a předpisy (Faltusová)	53
K možnosti členství v orgánech	
jen ve dvou funkčních obdobích (Faltusová)	54
Odpovědi na často kladené dotazy	54
Souhrnná informace k novele stavebního zákona č. 350/2012 sb. (Plos)	56

PRO PRAXI

Architektura a urbanismus na konferenci Pasivní domy (Chybík)	59
---	----

SOUTĚŽE

Výsledky architektonických soutěží, probíhající, připravované, mezinárodní soutěže	62
--	----

Vážené kolegyně, vážení kolegové,

dovoľte mi krátké ohlédnutí za tématy a událostmi uplynulého roku z perspektivy mého angažmá v představenstvu ČKA, tedy počínaje květnem 2012.

Za jeden z vážných profesních problémů současnosti považuji výběrová řízení probíhající dle zákona o veřejných zakázkách, respektive fakt, že zpracovatelé se vybírají pouze na základě nejnižší ceny, tedy nikoli ceny a kvality. Musíme neustále opakovat jak

zástupcům státní správy, tak médiím, že cílem výběrového řízení na projekt stavby či urbanistický plán má být nalezení kvalitního, optimálního návrhu řešení za odpovídající cenu. Cílem by nemělo být získání levného projektu za cenu, která se často pohybuje mezi 10 a 30 % adekvátní částky. Podstatnou část nákladů na stavbu tvoří její realizace a provoz, zatímco projekt stavby stojí jen zlomek všech investičních nákladů, takže případná úspora za projekt není pro zadavatele ve výsledku velká. Pokud však za velmi nízkou cenu investor získá nedostatečný projekt, hrozí realizace nekvalitní stavby a logicky prodražení výstavby i následného provozu. V médiích prosazujeme pro jednoduchost termín bezpečná cena. Je to taková cena projektu, která je schopná přinést kvalitní stavbu.

V současné době spolupracujeme s ministerstvem pro místní rozvoj na posledních úpravách prováděcí vyhlášky zákona o veřejných zakázkách. Vyhláška přitom není experimentem ani nevzniká na zelené louce. Vychází totiž z pravidel, která pro architektonické soutěže stanovuje Soutěžní řád České komory architektů.

V této souvislosti je potěšitelný v poslední době zjevný nárůst počtu architektonických soutěží. Považuji za náš úkol i prezentaci architektonických témat na veřejnosti. Podle témat soutěží a bezpečné ceny se zdá, že se nám to začíná dařit, o čemž svědčí počet článků a odkazů ve zpravodajských i odborných médiích.

S médií souvisí výběrové řízení na místo manažera komunikace / tiskového mluvčího ČKA, do kterého se přihlásilo 138 uchazečů. Vítězkou se stala Simona Juračková, jejíž nápady a pracovitost jsou čitelné například i v prvním vydání nového elektronického zpravodaje České komory architektů, který

jste v listopadu poprvé dostali do svých e-mailových schránek. Zpravodaj patří k novým aktivitám Komory, jejichž prostřednictvím pracuje na zlepšení služeb poskytovaných členům.

Proběhla rovněž soutěž na „Koncept nové vizuální identity ČKA s důrazem na digitální média“. Její výsledky budeme samozřejmě šířej prezentovat a doufám, že se rovněž rychle projeví i v podobě našich nových webových stránek. Byl také zahájen cyklus diskusních setkání OTTA (Otevřený think tank architektů). Úvodní debata, kterou společně s Petrem Leškem připravili Ondřej Lipenský, Michal Volf a Andrea Kubná, se věnovala grantům v architektuře a možnému vztahu ČKA k této oblasti. Považuji za skvělé, že se na půdě Komory sešlo tolik diskutujících a zástupců organizací, které se grantům věnují. Mimochodem, takové množství mladých lidí jsem v prostorách Komory (když si odmyslím přehlídku diplomových prací) ještě nespátřil. Výsledkem práce představenstva je i obměna a doplnění většiny pracovních skupin. Doufám, že přinese novou energii, oživení jejich činnosti a výsledky, které budou čitelné. V Praze a Brně se dále uskutečnily semináře ČKA k novele stavebního zákona, další připravujeme v Ostravě. O termínech Vás budeme informovat. Rovněž jednáme s ministerstvem pro místní rozvoj o možnosti účasti autorizovaných architektů na jimi připravovaných školeních k této novele.

Změny nastaly i v profesním pojištění, s platností od 1. října 2012 se nám podařilo vyjednat výhodnější podmínky: rozšíření pojistného krytí, snížení spoluúčasti a plošnou slevu ve výši 10 % na sazebník pro rámcovou pojistnou smlouvu (detaily najdete v tomto čísle Bulletinu).

V rámci Mezinárodního dne architektury proběhl další ročník akce Architekti na jedné lodi. ČKA byla spolupořadatelem a kromě tiskové konference na téma soutěží, která i díky osobní účasti 1. náměstka primátora Tomáše Hudečka přinesla příslib vypisování architektonických soutěží ze strany pražského magistrátu, se prezentovala také přehlídkou diplomových prací. Připravujeme rovněž první ples České komory architektů – byl bych rád, aby se stal nejen „událostí společenské sezony“, ale aby nám umožnil vzájemně se setkat a rovněž pozvat naše partnery, příznivce a spolupracovníky.

Děkuji všem, kteří se na výše uvedeném podílejí.

V novém roce Vám přeji vše dobré.

Josef Panna,
předseda ČKA

KONTAKTY PRACOVNÍKŮ KANCELÁŘE ČKA

Úřední hodiny Kanceláře ČKA: pondělí až pátek 8–16 h

PRAHA

Adresa: Josefská 34/6, 118 00 Praha 1-Malá Strana

BRNO

Adresa: Česká 19/21, 602 00 Brno
Tel.: 542 211 809, tel./fax: 542 215 652

E-mailové adresy pracovníků Kanceláře ČKA: jméno.příjmení@cka.cc

Více informací: www.cka.cc

Tel.: 257 532 186

Milena Ondráková

sekretář DR a AR ČKA,
informace a přihlášky
k autorizaci, správa databáze
odborný konzultant ČKA
právní servis
právní servis

JUDr. PhDr. Jiří Plos

Mgr. Eva Faltusová

Mgr. Martina Synková Tužinská

Tel.: 257 532 287

Recepce

Tel.: 257 532 430

Ing. Tamara Čuříková

Lenka Dytrychová

ředitelka Kanceláře ČKA
příspěvky, účetnictví, databáze,
NF Arcus

Tel.: 257 535 034

Mgr. Adam Švejda

produkce a organizace akcí
ČKA, tajemník pracovních
skupin ČKA

Radka Kasalová

Ing. Kateřina Folprechtová

Mgr. Simona Juračková

sekretář StS ČKA
webové stránky, zahraničí
manažerka komunikace,
šéfredaktorka Bulletinu ČKA,
tisková mluvčí

Tel.: 542 211 809

Ing. Ludmila Cepáková

Kateřina Slaná

soutěže a veřejné zakázky
soutěže a veřejné zakázky,
vzdělávání

AKTUALIZACE KONTAKTŮ V DATABÁZI ČKA A JEJÍ VLIV NA VOLBY DO SAMOSPRÁVNÍCH ORGÁNŮ

Možná to na první pohled nesouvisí, ale je to tak: aktualizace Vašich údajů v databázi může mít vliv na možnost kandidovat do některého ze samosprávních orgánů České komory architektů. Víte jaký?

Souvisí to s definicí sídla autorizované osoby. Tím je adresa zřízená za účelem výkonu povolání a pro doručování písemností. Jedná se o kontaktní adresu vyžadovanou vnitřními řády ČKA. Tedy za sídlo je považována ta adresa, která je v databázi ČKA uváděna jako poštovní, nikoli – jak se autorizované osoby často domnívají – sídlo společnosti dle obchodního zákoníku.

Za sídlo těch členů ČKA, kteří své údaje v průběhu roku 2012 neaktualizovali, bude automaticky považována stávající kontaktní adresa, uvedená v databázi ČKA a na webu Komory. Na základě analýzy právního oddělení ČKA, vycházejícího z § 12a Profesního a etického řádu ČKA, o tom rozhodlo představenstvo dne 6. listopadu 2012. Tato adresa pak bude rozhodující při kandidatuře do samosprávních orgánů, neboť podle § 6 odst. 2 Jednacího řádu valné hromady ČKA je možné podávat kandidaturu pouze za region, kde má autorizovaná osoba zapsáno sídlo.

Řada architektů však zatím své údaje neaktualizovala (nebo formulář nedoručila), a to navzdory oznamovací povinnosti, vyplývající z Profesního a etického řádu ČKA. Ti tedy odpovědnost za případné nedostatky vyplývající z nedostatků v kontaktní adrese v databázi ČKA nesou sami. Vedle již zmíněného vlivu na možnost být zvolen za určitý region se však aktuálnost údajů týká například rovněž doručování informací e-mailem. Pokud máte v databázi uvedenou adresu, kterou už nepoužíváte, připravte se o informace o výhodách a aktuálnosti z oblasti Vašeho působení.

Všechny, kteří tak ještě neučinili, proto žádáme, aby si informace na webových stránkách www.cka.cc zkontrolovali (položka Seznam architektů) a v případě jakýchkoli nepřesností využili formulář v položce Aktualizace údajů. Vyplněný formulář můžete poslat poštou nebo e-mailem na adresu recepce@cka.cz. V Kanceláři ČKA má databázi na starosti paní Milena Ondráková, v případě nejasností můžete kontaktovat přímo ji.

XX. VALNÁ HROMADA ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ 2013

Zaneste si do diářů na rok 2013 důležité datum! A prosíme, oznamte nám svůj e-mail stejně jako další případné změny v kontaktu na Vás.

Kdy: sobota 20. dubna 2013

Kde: Fakulta architektury ČVUT, Thákurova 9, Praha 6

Předběžný program: zahájení v 10 h., obecná rozprava, volby do samosprávních orgánů ČKA, diskuse

Průběžně aktualizované informace: www.cka.cc

Co můžete udělat do té doby:

- aktualizovat své údaje v databázi ČKA (kontakt ČKA: milena.ondrakova@cka.cc),

- podávat podněty ke změnám vnitřních předpisů (kontakt ČKA: eva.faltusova@cka.cc),

- podávat návrhy na kandidatury do samosprávních orgánů (kontakt ČKA: adam.svejda@cka.cc).

Budeme velmi rádi, když nám oznámíte svůj aktuální e-mail, abychom Vám na něj poslali pozvánku na valnou hromadu. Bližší informace k aktualizaci údajů najdete v předchozím článku.

POUR
FÉLICITER
MMXIII
ČKA

ČLENSKÝ PŘÍSPĚVEK A PROFESNÍ POJIŠTĚNÍ NA ROK 2012

POKYNY PRO PLATBU

S příchodem nového kalendářního i fiskálního roku se opět přiblížil termín pro zaplacení členského příspěvku ČKA na rok 2013 a rovněž termín pro úhradu profesního pojištění. V následujícím textu najdete výši částek a pokyny pro jejich uhrazení. V případě bezhotovostní platby není problém sloučit obě částky, nemusíte zadávat dva samostatné příkazy k úhradě. Pokud preferujete platbu složenkami, najdete obě vložené v tomto čísle Bulletinu. K dispozici jsou i na webových stránkách ČKA.

ČLENSKÝ PŘÍSPĚVEK (pokyny pro vyplnění složenky / příkazu k úhradě)

plátce: jméno a příjmení, adresa autorizované osoby
částka: (viz níže)

variabilní symbol: číslo autorizace

specifický symbol: 2013

konstantní symbol: pro složenky 0379, bezhotovostní platby 0558

termín splatnosti: 28. února 2013

číslo účtu: 1928140339/0800

Základní výše členského příspěvku autorizovaných osob na rok 2013 činí 6000 Kč.

V některých případech lze uplatnit snížené sazby příspěvku ČKA:

- 3000 Kč – pro autorizované architekty ve finanční tísní, kteří podají žádost spolu s kopií daňového přiznání nebo s potvrzením o příjmech od zaměstnavatele za rok 2012 a splňují stanovené podmínky, tedy že součet veškerých hrubých příjmů klesne pod hranici 228 400 Kč za rok;
- 1500 Kč – pro autorizované architekty ve finanční nouzi, kteří podají žádost spolu s kopií daňového přiznání nebo s potvrzením o příjmech od zaměstnavatele za rok 2012 a splňují stanovené podmínky, tedy že součet veškerých hrubých příjmů klesne pod hranici 162 720 Kč za rok;
- 1500 Kč – při pozastavení autorizace na vlastní žádost;
- 1500 Kč – pro autorizované architekty – muže starší 65 let a ženy starší 60 let, před první sníženou platbou je třeba, aby autorizovaná osoba,

ba, která dosáhla určeného věku, tuto skutečnost písemně oznámila Kanceláři ČKA;

- 1500 Kč – pro autorizované architekty v plném invalidním důchodu;
- 0 Kč – pro autorizované architekty na řádné mateřské dovolené, které uloží autorizační razítko a osvědčení o autorizaci v Kanceláři ČKA.

ZÁKLADNÍ PROFESNÍ POJIŠTĚNÍ

plátce: jméno a příjmení, adresa autorizované osoby

částka: 1140 Kč

variabilní symbol: číslo autorizace

specifický symbol: 2013

konstantní symbol: pro složenky 0379, bezhotovostní platby 0558

termín splatnosti: 28. února 2013

číslo účtu: 1928140339/0800

Pojištění na rok 2013 jsou povinni uhradit všichni autorizovaní architekti, kteří ve stanovené lhůtě do 28. února 2013 nepožádají o jeho zrušení a nedoloží, že jsou pojištěni jinak. Povinnost sjednat si profesní pojištění vyplývá z ustanovení § 16 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Autorizovaná osoba musí být pojištěna po celou dobu výkonu profese. V případě, že byla autorizovaná osoba v minulosti odhlášena z profesního pojištění, může se od roku 2013 za poplatek u makléřské společnosti Marsh znovu přihlásit. Smlouvy a další informace o základním profesním pojištění naleznete na www.cka.cc v sekci ČKA – Profesní pojištění.

Útržek složenky slouží plátcovi jako doklad pro daňové účely (jedná se o odpočitatelný náklad podle zákona o dani z příjmů). V případě bezhotovostní platby Vám bude Kancelář ČKA na požádání vystaven samostatný doklad (potvrzení o úhradě).

Kontakt v případě doplňujících informací: Lenka Dytrychová,
e-mail: lenka.dytrychova@cka.cc, tel.: 257 532 430

ELEKTRONICKÝ ZPRAVODAJ ČKA

Počínaje listopadem začala Česká komora architektů vydávat elektronický zpravodaj. K rozhodnutí jej vytvořit přispělo několik skutečností. Oficiální tištěný zpravodaj (tedy Bulletin) vychází jednou za tři měsíce, a v reakcích na aktuální informace je tudíž z principu trochu pomalejší. Na druhou stranu do Kanceláře ČKA proudí řada zajímavých informací, které bychom členům České komory architektů rádi předali. Dosud se k tomu využívaly hromadné e-maily. Jejich nevýhodou ale je, že každá informace šla v samostatné zprávě a často mohlo docházet k zahlcování Vašich schránek. Třetím médiem, které využíváme, je web Komory. Ten samozřejmě obsahuje velké množství zajímavých informací. Uživatelsky ale není příliš vstřícný a není snadné se v něm zorientovat, což by měla změnit jeho chystaná nová podoba.

Elektronický zpravodaj, který chodí do Vaší e-mailové schránky, propojuje výhody e-mailové zprávy (relativně snadná příprava,

rychlost doručení, nízké náklady, možnost provázání s internetovým prostředím), periodika (poměrně hutný obsah, rubriky a členění informací) a webu (databáze informací) a měl by uživatelům usnadnit orientaci v množství aktuálních informací. Zatím ho připravujeme ve volně dostupném programu, proto má určité nedostatky. Plánujeme jej však provázat s novým webem, stejně jako připravit a distribuovat i verzi newsletteru pro zájemce mimo řady našich členů.

Pokud newsletter neodrazil do Vaší e-mailové schránky, může to být proto, že jste si v průběhu roku 2012 neaktualizovali své kontakty v databázi ČKA a nemáme na Vás platný e-mail. Zkontrolovat údaje si můžete v sekci Seznam architektů. Pod touto sekcí najdete také položku Aktualizace údajů, kde najdete návod, jak v případě hlášení změny postupovat. Více informací najdete v tomto čísle Bulletinu na straně 5.

Simona Juračková

GRANTY NADACE ČESKÉ ARCHITEKTURY 2013

Správní rada Nadace české architektury vyhlásila výběrového řízení na přidělení grantů pro rok 2013 v oblasti architektury se zaměřením na výstavy, publikace, přednášky, workshopy. Rozdělena bude částka 700 000 Kč, termín odevzdání žádostí je 13. 1. 2013. Více informací naleznete na <http://www.nca.info/cs/granty/jak-ziskat-grant.html>.

NADACE ČESKÉ ARCHITEKTURY

Korespondenční adresa: FA ČVUT v Praze, Thákurova 9,
166 29 Praha 6, kontaktní osoba: Marie Krátká, e-mail: nca@nca.info,
<http://www.nca.info>

VZPOMÍNKA NA ARCHITEKTA BOHUMILA KŘÍŽE KE 100. VÝROČÍ NAROZENÍ

Akad. arch. Bohumil Kříž (6. 12. 1912–29. 3. 1996), narozený v Dobrušce, žák Josefa Gočára, patřil mezi významné propagátory myšlenek moderní architektury stanovených Le Corbusierem.

Vystudoval Stavební průmyslovou školu v Hradci Králové, kde ho ovlivnily stavby Josefa Gočára. Ve studiu pokračoval na Akademii výtvarných umění v Praze právě v ateliéru profesora Gočára. Jeho první realizace a práce pocházejí z roku 1933 – rodinné domy v Přepychách, v Opočně a Novém Městě nad Metují, soutěže na sirotčinec v Opočně a památník T. G. Masaryka v Přepychách. Do téže doby se datují i činovní domy v Praze na Pankráci. Z poválečného období jsou významné jeho domy v Praze 4-Podolí. Projektovale rovněž známé gymnázium Budějovická, které patří k největším v Praze.

Jeho nejvýznamnějším tvůrčím obdobím byla šedesátá léta, kdy vyhrál spolu s Ing. Syrovátkou (1968 emigrace) řadu soutěží. V roce 1959 se jednalo o přístavbu Národního divadla, rovněž v roce 1959 získali 1. cenu na Jihočeské divadlo v Českých Budějovicích. Rozhodně nejvýznamnější cenou v jeho umělecké kariéře byla 1. cena v soutěži na Národní stadion na Maninách (opět spolu s Ing. Syrovátkou). Vítězný návrh se objevil v denním tisku, televizi, filmových novinách, model byl ve stálé expozici v Muzeu hlavního města Prahy. V následujících deseti letech pak získal ceny v soutěžích na šestnáctipodlažní deskové domy, výškový dům Konstruktiva, na dostavbu Staroměstské radnice a další. V osmdesátých letech následovaly další realizace, například plovárna v Praze 9-Hlubětíně nebo bytové domy na Branické stráni.

Svou profesní dráhu ukončil jako vedoucí největšího ateliéru v Pražském projektovém ústavu v období, kdy se navrhovalo a detailně zpra-

covávalo Jižní město, tzv. 3. obytný soubor (1975, spolu s arch. Hylišem a Ing. Fialou).

Architekt Bohumil Kříž byl velkým obdivovatelem a propagátorem moderních prvků zavedených Le Corbusierem. Na čelné místo kladl funkčnost stavby, lidské proporce a promyšlenost návrhu až k detailu.

Petr Kříž

EMIL PŘIKRYL DOSTAL CENU MINISTERSTVA KULTURY ČR ZA ARCHITEKTURU

V Národním divadle v Praze proběhlo 24. října 2012 slavnostní předání Státní ceny za literaturu, Státní ceny za překladatelské dílo, Ceny Ministerstva kultury za přínos v oblasti divadla, hudby, výtvarného umění a architektury. Laureátem Ceny Ministerstva kultury za přínos v oblasti architektury se stal profesor Emil Přikryl.

Cenu Ministerstva kultury ČR za přínos v oblasti architektury pro rok 2012 udělila ministryně kultury Emilu Přikrylovi za dlouhodobé umělecké a pedagogické zásluhy v oblasti architektury. Na slavnostním ceremoniálu v Národním divadle Přikryl řekl: „Děkuji Karlu Hubáčkovi, Rostislavu Šváchovi, svému otci a samozřejmě svým žákům. Těm přeji, aby byla ta úžasná budova školy architektury AVU od Jana Kotěry a Josefa Gočára skutečně jejich.“

Z ODŮVODNĚNÍ MINISTERSTVA

Emil Přikryl je významným českým architektem a pedagogem. Jeho kolega Mirko Baum o něm v knize Emil Přikryl a jeho škola (2010) napsal: „Myslím, že náplní architektova života není postavit toho co nejvíce, avšak to, co postaví, postavit dobře. Emilovo dílo není velké počtem, ale

kvalitou, která mu již dnes zajišťuje nesporné místo na Parnasu české architektury, místo mezi takovými velikány, jako byli Jan Kotěra či Jaroslav Fragner...“

Narodil se 28. prosince 1945 v Bílovci. V Praze absolvoval Fakultu architektury na Českém vysokém učení technickém (1968) a Školu architektury AVU (1972). Od roku 1969 byl členem Školky SIALu pod vedením Karla Hubáčka. V roce 1990 SIAL opustil a vrátil se na AVU, kde působí jako profesor dodnes. Mezi jeho neznámější realizace patří rodinný dům Věry Chytilové v pražské Troji, českolipské nákupní středisko Uran, sociální bytový dům IBA v berlínské čtvrti Kreuzberg (s J. Eislerem a J. Suchomelem) nebo rekonstrukce Galerie Benedikta Rejta v Lounech. V roce 2009 byl vyznamenán Poctou České komory architektů.

Ceny se udělují dle nařízení vlády č. 5/2003 Sb., o oceněních v oblasti kultury, udělovaných Ministerstvem kultury ČR, ve znění nařízení vlády č. 98/2006 Sb. a nařízení vlády č. 126/2009 Sb. Návrhy na udělení ceny mohou předkládat odborné instituce, občanská sdružení, jiné neziskové a zájmové organizace, fyzické osoby působící v daném oboru a orgány

státní správy a samosprávy. Písemné návrhy zasílají navrhovatelé ministerstvu kultury do 31. května roku udělení ocenění. Pro kvalifikované posuzování návrhů na udělení jednotlivých cen jmenuje ministr kultury své poradní orgány – poroty v daných oborech.

Od České komory architektů získal Emil Příklad Poctu ČKA 2009 a Komora ho poté nominovala na udělení Ceny Ministerstva kultury jak v roce 2011, tak 2012. Místopředsedou poroty pro Cenu Ministerstva kultury za přínos v oblasti architektury byl v letošním roce bývalý předseda ČKA Jan Vrana. Laureáty ceny byli v roce 2009 Eva Jiříčková, 2010 Alena Šrámková a 2011 Miroslav Masák.

Markéta Pražanová

Tisková zpráva ČKA z 25. října 2012

Udělení Pocty ČKA 2009 v červnu 2010 v Galerii Benedikta Rejta v Lounech viz Bulletin ČKA 3/2010, s. 5.

Odůvodnění nominace Emila Příklada ČKA na Cenu MK ČR 2011 a 2012 viz Bulletin ČKA 2/2012, s. 22.

VIKTOR RUDIŠ ZÍSKAL STŘÍBRNOU PAMĚTNÍ MEDAILI SENÁTU

V předvečer Dne české státnosti, 27. září 2012, udělil předseda Senátu PS ČR Milan Štěch v Hlavním sále Valdštejnského paláce stříbrné pamětní medaile Senátu PS ČR. Mezi oceněnými byl také architekt Viktor Rudiš.

Oceněno bylo celkem sedmáct osobností ze světa vědy, kultury, sportu a společenského života, které se zvláště výjimečným způsobem zasloužily o svůj obor či přispěly k dobré pověsti České republiky v zahraničí. Ocenění byli také ti, kdo se svou odvahou vyznamenali při záchraně lidského života. „Chceme vyjádřit úctu horní komory parlamentu lidem, kteří svými individuálními výkony v nejrůznějších oblastech života opravdu udělali pro tuto zemi mnoho, a věřím, že ještě mnoho udělají. Stříbrná pamětní medaile Senátu nemá být tím druhem ocenění, který se dává na závěr kariéry. Naopak. Chceme oceňovat lidi bez rozdílu věku, kteří jsou ve svém oboru stále činní a jejichž práce i nadále budí pozornost a respekt,“ řekl při slavnostním ceremoniálu předseda Senátu Milan Štěch.

ODŮVODNĚNÍ

Viktor Rudiš je respektovaným českým architektem již od 60. let minulého století. Mezi jeho první projekty patřila obytná čtvrť Lesná v Brně, kde se spoluautory vybudoval na svou dobu ojedinělý sídlištní celek. Dodnes je příkladem promyšleného pojetí obytného souboru s krajinou a zapojením výtvarných umělců do řešení veřejného prostoru. Viktor Rudiš v roce 1968 zvítězil společně s Vladimírem Pallou a Alešem Jenčkem v soutěži na československý pavilon pro Expo 1970 v Ósace. Pavilonu byla následně udělena prestižní cena Institutu japonských architektů.

Viktor Rudiš také v roce 2010 získal Poctu České komory architektů. Stříbrná pamětní medaile Senátu byla v roce 2012 udělena těmto dalším osobnostem: Irena Drevňáková, Roman Červenka a Jiří Kadlec, prof. Ing. Pavel Hobza, DrSc., prof. RNDr. František Janouch, CSc., prof. Erazim Kohák, Ph.D., prof. PaedDr. Jiří Kolář, prof. Marek Kopelent, Jarmila Kratochvílová, prof. PhDr. Robert Kvaček, CSc., pan Lubomír Lipský, paní Mathilda Nostitzová, pan Paul Rausnitz, prof. RNDr. Blanka Řihová, DrSc., MUDr. Pavel Stodůlka, Ph.D., a MUDr. Roman Škulec.

Markéta Pražanová
(z podkladů Senátu PS ČR)

Foto: Martin Vlček

ČKA DOPORUČILA ČESTNÉ ČLENSTVÍ LADISLAVA LÁBUSE V AMERICKÉM INSTITUTU ARCHITEKTŮ

Na žádost Amerického institutu architektů (AIA) zaslala Česká komora architektů doporučení k nominaci Ladislava Lábuse na získání čestného členství v této prestižní profesní organizaci. Zda se architekt stane čestným členem AIA, závisí právě na zaslanych referencích odborníků a institucí, na jejichž základě rozhoduje odborná porota. Za Českou republiku doporučení sestavila ČKA a architekt Josef Pleskot.

Profesor Ing. arch. Ladislav Lábuse (*24. listopadu 1951 v Praze) patří k předním českým architektům. Je mimo jiné reprezentantem tzv. čes-

ké přisnosti v architektuře. Vystudoval architekturu na pražském ČVUT, do roku 1991 pracoval v Projektovém ústavu hlavního města Prahy. Až

do roku 1985 spolupracoval s první dámou české architektury Alenou Šrámkovou. V současné době má vlastní kancelář Ladislav Lábus – Architektonický ateliér, od roku 1990 učí na Fakultě architektury ČVUT, kde vede Ústav navrhování III.

Jeho nadčasové práce jsou uznávané nejen v České republice, ale i v zahraničí. Mezi jeho nejznámější stavby, z nichž mnohé získaly ocenění v nejprestižnější české přehlídce architektonických realizací – Grand Prix architektů, patří zejména bytové stavby: vily ve Vonoklasech (1998), v Roudnici nad Labem (2001) nebo v Nespekách (2008) či dům s pečovatelskou službou Vyšehrad v Českém Krumlově (1997). U staveb s funkcí bydlení se snaží o hledání nových forem, ovšem s ohledem na tradiční přístupy. V jeho tvorbě se odráží úcta k architektuře i jejím uživatelům.

Často se věnuje rekonstrukcím historických staveb. Jeho práce je důkazem a příkladem citlivého přístupu k památkově chráněným objektům. Ladislav Lábus je kromě mnoha dalších realizací autorem rekonstrukce paláce Langhans ve Vodičkově ulici v Praze, jež ojediněle spojuje architekturu 19. století se současností a za kterou získal v roce 2003 cenu Grand Prix Obce architektů. Odbornou veřejností je oceňovaná také rekonstrukce Paličkovy vily v Praze (2003) nebo další výjimečná architektonické realizace – rekonstrukce Edisonových transformačních stanic

v Praze (2007). Jedná se o zdařilý příklad toho, jak může rekonstrukce přirozeně doplnit původní podobu objektu. Za významnou stavbu je považována též konverze tří původních domů na Hotel Karlov v Benešově (2009), která byla rovněž za Českou republiku nominována na Mies van der Rohe Award 2011.

Profesor Ladislav Lábus je v odborných kruzích velmi aktivní, často přednáší a participuje na utváření názoru na architekturu. Je váženou osobností, a to nejen pro desítky svých kvalitních architektonických realizací, ale také jako vysokoškolský pedagog. Zároveň je odborníkem na uznávání architektonických kvalifikací v České republice i Evropě a specialistou schopným nastavit rámec a obsahy jednotlivých oborů na vysokých architektonických i stavebních školách. Řadu let působí jako předseda pracovní skupiny pro vzdělávání při České komoře architektů a podílí se na kultivaci architektonické profese. Česká komora architektů ho tedy vřele doporučuje na udělení ocenění.

Markéta Pražanová

OTTA POPRVÉ: GRANTY A ARCHITEKTURA

OTTA je zkratka pro Otevřený think tank architektů. Podle jeho zakladatele a organizátora Petra Leška se jedná o platformu pro diskusi nad současnými profesními i společenskými problémy nebo otázkami v oblasti architektury, kterou vytvořila a nabízí Česká komora architektů. První diskusní podvečer se konal v úterý 30. října 2012 a jeho tématem byly Granty a architektura.

Konkrétní program ve výsledku téměř tříhodinového setkání připravili Andrea Kubná, Ondřej Lipenský a Michal Volf. Přilákal zhruba 35 účastníků. Přítomně přivítal Petr Lešek, člen představenstva ČKA a předseda pracovní skupiny ČKA pro zadávání veřejných zakázek. Představil diskusní platformu OTTA a vyzval účastníky ke spolupráci a podnětům v oblasti formulace diskusních témat, která považují za vhodná.

V úvodním informačním bloku představil Michal Volf cíle projektu Granty pro architekturu, přiblížil program setkání a následně seznámil obecenstvo s příkladem vídeňské městské agentury Departure. Na něj navázal Ondřej Lipenský s nastíněním poskytování informací o grantech v Nizozemsku, kde platforma funguje ve vazbě na ministerstvo kultury a architektuře se věnuje speciální fond.

V návaznosti na představení zahraničních modelů správy grantů pak bylo prezentováno možné členění architektonických grantů v Čechách. Na závěr prezentace byly představeny tři základní možnosti, jak by ČKA mohla v oblasti grantů v architektuře aktivně fungovat:

- ! zprostředkování informací,
- ! aktivní pomoc žadatelům o granty, případně i vypisování a udělování grantů,
- ! Komora granty neřeší, najde jiný způsob, jak postupovat.

Rešerší autoři prezentace zjistili, že ostatní evropské architektonické komory se většinou otázkou grantů příliš nezabývají, nicméně často dávají najevo, že jim na tématu záleží. Představen byl příklad Královského institutu britských architektů (RIBA), který na svých stránkách informuje o grantech určených studentům nebo absolventům architektury.

Po úvodním bloku vystoupili pozvaní zástupci organizací, které se grantům věnují. Nejprve měla prezentaci Eva Žáková z Institutu umění – Divadelního ústavu, která představila Institut a adresář grantů, který na svých stránkách má. Uvedla, že v tuto chvíli není oblast architektury detailněji zpracovaná, granty se týkají spíše oblasti tzv. živého umění. Dále představila program Culture, jeden ze dvou tzv. komunitárních fondů (ostatní evropské jsou strukturální). Je poměrně složitý, vyžaduje zahraniční spolupráci a spolufinancování (50 %); je vyhrazen pro neziskové projekty, zapojit se může téměř kdokoli. Informace jsou na www.programculture.cz. Eva Žáková také informovala, že je vypsaná poslední výzva v rámci aktuálního období.

Od příštího období (2014–2020) bude fungovat Program Kreativní Evropa, který vznikne spojením programů Kultura a Média. Více se bude týkat kreativních průmyslů, inovativních projektů a rizikového kapitálu.

Představena byla i čísla tzv. Účtu kultury, který zpracovává Český statistický úřad. V něm se objevuje rozdělení oborů na kulturní sektor, kulturní průmysly a kreativní průmysly. Příručka o využití dostupných grantů je na www.kreativniprumsly.cz. Byla také vytvořena publikace Kulturní a kreativní průmysly v ČR, obsahující i oblast architektury (text Radomíra Sedlákové), která je ke stažení na <http://www.idu.cz/cs/kulturni-a-kreativni-prumsly-v-cr-e-book-2011>.

Marie Janoušková poté představila Nadaci Brücke/Most, která má sídlo v Drážďanech a pobočku v Praze a zaměřuje se na česko-německé vztahy. Uvedla, že na jaře 2013 bude připravena série seminářů s experty z ČR a Saska na téma rekonstrukce a restaurování historických budov. Rovněž připomněla, že Německá akademická výměnná služba (DAAD) vypisuje stipendia pro umělce a architekty (studenty a absolventy) a rovněž pedagogy v oblasti architektury (pracovní pobyty). Více na www.daad.cz.

Zdenka Krpálková ze Samostatného oddělení umění Ministerstva kultury ČR představila vypisovaná dotační výběrová řízení. Architektura v nich spadá do výtvarného umění a usilovat o podporu mohou fyzické i právnické osoby s výjimkou příspěvkových organizací MK ČR. Určeny jsou pro neziskové projekty a podporu veřejné služby (výstavní činnost, konference, celoroční výstavní činnost, publikace). Ročně se rozděluje zhruba 28 mil. Kč, udílení doporučují odborné komise, které jsou poradními orgány, ale v posledních dvou letech, které Zdenka Krpálková registruje, byl návrh komise akceptován. Dále vyjmenovala projekty a periodika v oblasti architektury, které letos získaly podporu. Celkově získá podporu zhruba polovina přihlášených projektů, celou částku pak asi 10 % uchazečů. Petr Lešek doplnil, že dle informace člena jedné komise se z oblasti architektury hlásí poměrně malý počet projektů a specifickým těchto grantů je získávání poměrně malých částek.

Stipendijní program je podle Zdenky Krpálkové tentokrát určen pouze fyzickým osobám. Další výběrová dotační řízení vypisuje Zahraniční odbor MK ČR. Ta se věnují projektům vyváženým do zahraničí.

Následovala zajímavá debata, která je formou zápisu zaznamenaná na www.cka.cc v sekci Ostatní informace / Zajímavé informace.

Termíny a témata dalších debat v rámci cyklu OTTA budou aktuálně zveřejněny na webových stránkách a v e-mailovém zpravodaji ČKA.

Simona Juračková

ČESKÁ ARCHITEKTURA NOMINOVANÁ NA CENU MIESE VAN DER ROHEHO 2013

Česká komora architektů a dva vybraní experti se stejně jako v předchozích letech podíleli na nominaci nejlepších současných českých staveb na prestižní mezinárodní cenu realizací Mies van der Rohe Award 2013. Komora doporučila na udělení této jedinečné ceny Evropské unie za současnou architekturu čtyři česká architektonická díla, Igor Kovačević tři stavby a Osamu Okamura pět.

Bienále soutěžní přehlídky realizovaných staveb pořádá Evropská unie a Nadace Miese van der Roheho v Barceloně pravidelně již od roku 1988. Cílem soutěže je „najít a ocenit významné tvůrčí počiny na poli architektury, vyzdvihnout přínos evropských architektů k rozvoji profese a uplatnění nových konceptů a technologií. Cena má zároveň pomoci lepšímu porozumění současné architektuře a pochopení její role v rozvoji společnosti“.

Ze stovek doručených prací vybere odborná mezinárodní porota v Barceloně finalisty – nejlepších 30 až 35 evropských staveb, které jsou následně představeny v katalogu a na putovní výstavě. Porota zároveň určí jednu stavbu, které bude udělena Cena Evropské unie za současnou architekturu – Mies van der Rohe Award, a jednu stavbu, již udělí Zvláštní cenu pro začínající architekty.

ČESKÉ NOMINACE NA MIES VAN DER ROHE AWARD 2013

Česká komora architektů je vždy jakožto profesní organizace vyzvána k nominování pěti nejlepších evropských staveb. Kromě stanovených profesních organizací a dalších odborných institucí mohou stavby do soutěže nominovat také vybraní nezávislí experti z celé Evropy. Seznam expertů Nadace Miese van der Roheho v Barceloně obměňuje. Letos stavby za Českou republiku vybírali Igor Kovačević a Osamu Okamura. Česká republika zasílá své nominace již od roku 1997.

Instituce i experti rozhodují nezávisle na sobě. Mají za úkol dodat své nominace maximálně pěti nejlepších prací dokončených v roce 2011 nebo 2012 kdekoliv v EU. Zatímco experti mohou rozhodovat subjektivně, Komora architektů své stavby nominuje na základě doporučení odborné komise pro tento účel sestavené. Komise ČKA tentokrát zasedla ve složení Karolina Jirkalová, Jan Sedlák a Imro Vaško. Definitivní seznam nominací však schvaluje představenstvo ČKA. „Určitě bylo z čeho vybírat, kvalitních staveb vzniklo za poslední dva roky překvapivě hodně. Oproti předchozím letům bylo ale realizováno méně veřejných staveb, v širším výběru převažovaly skromnější realizace,“ shrnuje práci odborné poroty její členka, kritička architektury Karolina Jirkalová.

ČESKÉ ÚSPĚCHY

Stavbám realizovaným na českém území nebo českými architekty se v evropské konkurenci poměrně daří, opakovaně se dostaly do finále soutěže. Mezi východoevropskými státy jsou však zatím neúspěšnější Slovinci a Chorvati. „Proč se žádná tuzemská stavba od českého architekta již delší dobu neobjevila ve finále soutěže, je těžké vysvětlit. Najdeme tu hned několik prací, které by svou architektonickou úrovní do finálového výběru jistě pa-

trily. Možná je to způsobem prezentace, možná tím, že porotci se v tom obrovském množství staveb soustředí především na osvědčená jména a země s tradičně vysokou architektonickou úrovní,“ říká Karolina Jirkalová.

Do finále soutěže se v předchozích letech dostaly:
1997 – IPB Banka v Brně / Aleš Burian, Gustav Křivinka
2001 – MUZO v Praze / Stanislav Fiala/D3A
2003 – Palác Euro v Praze / Petr Malinský, Richard Doležal, Petr Burian, Michal Pokorný, Martin Kotik
2003 – průchod valem Prašného mostu na Pražském hradě – Josef Pleskot
2005 – klášter trapistů v Novém Dvoře / John Pawson
2007 – obchodní dům Selfridges and Co., Birmingham / Jan Kaplický a Amanda Levete, Future Systems

VÝSTAVA VÝSLEDKŮ PŘEDCHOZÍHO ROČNÍKU V PRAZE

Přehlídka staveb, které postoupily v Mies van der Rohe Award 2011 do finále, potrvá do 6. ledna 2013 ve Veletržním paláci Národní galerie v Praze.

České nominace 2013:

I Josef Pleskot – AP Atelier / Konverze plynojemu na multifunkční sál, Ostrava

(nominovalo představenstvo ČKA, Igor Kovačević a Osamu Okamura)
Konverze plynojemu z roku 1925 na multifunkční centrum je prvním krokem k přeměně areálu vysokých pecí Dolní oblast Vítkovice v Ostravě. Josef Pleskot vytvořil kulturně-spoločenské srdce oblasti, které působí jako katalyzátor zapojení bývalého průmyslového areálu do organismu města. Architektonické řešení vychází z původní konstrukce a industriální estetiky objektu. Pleskot vyzdvihl zvon plynojemu do nejvyšší polohy a využil ho jako střešního prostoru pak vestavěl „dům v domě“. Odůvodnění ČKA.

Sociálně podinvestovaná část země, potýkající se s transformací bývalého těžkého průmyslu, s vysokou nezaměstnaností a ztrátou víry v budoucnost. Bývalé „ocelové srdce republiky“ po infarktu. Kulturní centrum, vzniklé přímo z bývalých koksáren, vysokých pecí a plynojemu, má ambici vdechnout místu nový život. Tento navýsost architektonický a město-tvorný počin není v žádném případě nostalgickým muzeem, ale kreativním inkubátorem se silným geniem loci, zásadním elektrickým šokem pro nový start. Odůvodnění Osamu Okamury.

Slezsko je jedním z největších postindustriálních regionů v Evropě. Po zastavení výroby těžkého průmyslu v regionu následovala nezaměst-

Šrámková architekti / Tyršův most, Přerov, foto Ivan Němec

Josef Pleskot – AP Atelier / Konverze plynojemu na multifunkční sál, Ostrava, foto archiv architektů

Radek Kolařík architectural workshop / Bytový dům Na Zatlance, Praha, foto archiv architektů

nanost a nedostatek sebevědomí. V projektu, který byl vypracován soukromým investorem a podpořen EU, městem a krajem, není architektura ceněna pro svou estetiku, ale v první řadě pro svůj sociální potenciál. Josef Pleskot a jeho kolektiv nenavrhují pouze novou funkci, ale zároveň sebevědomí pro celý postindustriální areál Dolních Vítkovic. Odůvodnění Igor Kovačeviče.

I Šrámková architekti / Tyršův most, Přerov

(nominovalo představenstvo ČKA)

Nový most stojí na místě historického mostu zničeného německou armádou v roce 1945. Šrámkové se podařilo vytvořit současný most, který však zároveň poukazuje k tradici. Vycházela z českého archetypu mostu se sochami, odkazem na původní Tyršův most je pak členění na tři díly. Štíhlá železobetonová konstrukce nese kamennou dlažbu a ocelové zábradlí, vroubí ho žulové římsy – výsledek působí zároveň pevně i křehce. Vyzývá k pomalé chůzi či zastavení, je spíše jedinečným místem než dopravní tepnou.

I Radek Kolařík architectural workshop / Bytový dům Na Zatlance, Praha

(nominovalo představenstvo ČKA)

Novostavba je pevnou součástí uliční fronty domů, je civilní a zároveň má svůj charakter. Její výraz je inspirován činžovními domy z 19. století, především vztahem plné hmoty a relativně malých oken – jejich rytmizace je ovšem ryze současná. Minimalistická bílá uliční fasáda je vyzdobována konzolou, vyklánějící se nad ulici, ale také korunou tvořenou jemným zábradlím terasy nejvyššího bytu. Čistý výraz má i dvorní fasáda, vnitřnímu prostoru pak dominuje vínová horizontála schodiště.

I Miroslav Cikán, Pavla Melková – MCA atelier, s. r. o., Petr Buš, Pavel Košťálek / Revitalizace bastionu u Božích muk, Praha 2

(nominovalo představenstvo ČKA a Igor Kovačevič)

Řadu let zanedbávanou lokalitu se podařilo revitalizovat a stala se cenným příkladem implementace veřejného prostoru do stávajících struktur města. Bastion je zároveň rekonstrukcí, novostavbou, krajinnou architekturou, zahradní tvorbou, interiérem i městským mobiliářem. Nový objekt malé kavárny s galerií slouží jak pro odpočinek, tak pro pořádání společenských aktivit. Klidná dispozice vytvořených objektů implementovaných do fortifikačního charakteru místa přirozeně komunikuje s upraveným terénem. Stoupání chodníku a rampy podporuje vnímání nádherných výhledů na město. Odůvodnění ČKA.

Tato práce otevírá zpustlý prostor na hranici historického centra ke každodennímu využití. Okamžitým kladným výsledkem díla bylo obnovení veřejného života v nevládném prostoru. Autoři použili současnou morfologii za účelem obnovy ducha bašty a zároveň za navrácení používání jejího historického jména. Odůvodnění Igora Kovačeviče.

I Zdeněk Fránek / Kostel v Litomyšli

(nominoval Igor Kovačevič)

S omezeným rozpočtem se tvoří nová architektura. Stavba, která se nachází v blízkosti rušné ulice, vytváří v Litomyšli mírumilovné a otevřené místo. Vidím potřebu rozšířit ocenění také na malé projekty. Zdá se, že všechny projekty, které jsou oceňované, jsou investicemi jednoho milionu eur. Tento projekt může rozšířit možnost získat ocenění Mies van der

Rohe také pro malá města a obce a dokázat tak, že nejen velké investice mají to privilegium být dobrou architekturou.

I DaM, s r. o. – Petr Burian / Bytový dům s tělocvičnou, Praha 1

(nominoval Osamu Okamura)

To, co mělo podle původního zadání města skončit pouze jako přístavba nové tělocvičny k historické budově základní školy, se pod rukama architekta, díky jeho iniciativě a důvtipu, proměnilo v intenzivní zástavbu s mixem sportovních, obchodních a obytných aktivit. Polozapuštěním tělocvičny do terénu získali architekti dostatek prostoru pro množství minimálních městských bytů – obytných buněk se společnými komunitními prostory – v samém historickém centru města Prahy, určených především mladým začínajícím úředníkům, učitelkám nebo policistům.

I Rudiš – Rudiš architektonická kancelář – Martin Rudiš / Hvězdárna a planetárium Brno

(nominoval Osamu Okamura)

Akropole nad městem dostala novou svěží dominantu. Bývalá astronomická observatoř s počátky sahajícími do doby po druhé světové válce prošla s pomocí Evropských fondů zásadní přestavbou. Vědecké pracoviště, jehož těžištěm je však především osvětla pro širokou veřejnost, se stalo atraktivní moderní institucí s bohatou návštěvností nejen školních výprav. Zcela nový prostor hi-tech exploratoria v podzemí vznikl úplným vybouráním původního stísněného středního traktu, maximální zpřístupnění objektu pro veřejnost včetně rozsáhlých pozorovacích střešních teras a „bezesparé“ řešení interiéru přesahují kvalitativní úroveň prosté „služby veřejnosti“, budova se stává skutečným oknem do vesmíru.

I Stanislav Fiala – FIALA + NĚMEC / Golf Klub Čertovo Břemeno

(nominoval Osamu Okamura)

Architektura jako nedílná součást historické a současné středoevropské krajiny. Zcela jiné golfové hřiště – totiž takové, které neznásilňuje krajinu svou globalizovanou umělostí, ale naopak kultivuje a zviditelňuje to, co je na stávající krajině silné a krásné. Stavba je v této logice přírodě podřízena a jí inspirována, neexhibuje, ale dává možnost pozorovat okolí v tichém úžasu. Cena Golfové hřiště roku a Stavba roku. Výjimečné dílo.

I UNIT architekti, Jiran Kohout architekti – Zdeněk Jiran, Michal Kohout, David Tichý / Bytové domy Na Vackově v Praze

(nominoval Osamu Okamura)

Je možný bohatý sousedský život v dnešním velkoměstě? Jak vytvořit komunitu s osobními vazbami, přirozenou komunikační a sociální sítí jdoucí napříč generacemi? Jak formovat společný prostor, aby dokázal lidi sbližovat, a ne oddělovat? Na to se snaží odpovídat tento velmi neobvyklý developerský projekt, přinášející do Prahy novou koncepci, inspirovanou cohousingem. Právě v bývalé východní Evropě, kde je tržní developerské podnikání spojováno spíše s nákladnými sociálně neudržitelnými projekty nízké kvality, jde o velmi inspirativní model.

Nominace a výsledky minulých ročníků viz Bulletin ČKA 2/2011, 3/2010, 1/2009, 3/2008. Více informací o soutěži viz www.miesbcn.com.

Markéta Pražanová

Tisková zpráva České komory architektů z 10. října 2012

Zdeněk Fránek / Kostel v Litomyšli, foto archiv architektů

DaM, s r. o. – Petr Burian / Bytový dům s tělocvičnou, Praha 1, foto archiv architektů

Rudiš-Rudiš architektonická kancelář – Martin Rudiš / Hvězdárna a planetárium Brno, foto Filip Šlapal

13. ROČNÍK PŘEHLÍDKY DIPLOMOVÝCH PRACÍ – VYHLÁŠENÍ VÝSLEDKŮ

Cílem každoročně vyhlašované Přehlídky diplomových prací absolventů škol a fakult architektury, méně oficiálně nazývané též Diplomky, je porovnávat úroveň kvality výuky jednotlivých škol a zvyšovat tak standard architektonického školství. Přehlídka je určena absolventům vysokých škol, kteří v příslušném školním roce úspěšně obhájili diplomovou práci na některé z vysokých škol nebo fakult poskytujících architektonické vzdělání.

Porota měla práce více než dost: Zdeněk Sendler, Alena Korandová, Stanislav Fiala, Osamu Okamura, Marcela Steinbachová.

1. cena – Adam Wlazel

Vítězům letošního ročníku Přehlídky diplomových prací byly předány ceny při slavnostním vyhlášení výsledků v sídle České komory architektů dne 20. září 2012 v 17.00 hod.

Setkání poutavě, s přehledem a šarmem sobě vlastním moderoval Osamu Okamura. Přivítal řadu významných hostů, jejichž přítomnost zdůraznila rostoucí prestiž této soutěžní přehlídky.

Diplomanty pohladilo po duši, že při předávání cen byli přítomni nejen vedoucí diplomových prací zvučných jmen (Alena Šrámková, Emil Příkrýl, Radek Kolařík a Jan Mléčka, Jiří Suchomel se pro nemoc omluvil), ale že si při svém pracovním vytížení našli čas a přišli je podpořit i rektori a děkani, a to nezávisle na tom, zda si „jejich“ diplomanti ceny odnesli, či ne (rektor Jiří Kotalík z AVU, děkanka Darja Kubečková-Skulínová z FAST VŠB – TU Ostrava, děkan Zdeněk Zavřel z FA ČVUT v Praze, děkan Josef Chybík z FA VUT v Brně, Tomáš Šenberger, zástupce děkanky Aleny Kohoutkové z FSv ČVUT Praha, Matěj Jebavý z ČZU v Praze, zástupce děkana Rostislava Drochytky z FAST VUT Brno stejně jako zástupce MZLU v Lednici).

Po přivítání hostů se ujal slova předseda ČKA Josef Panna, který mimo jiné poděkoval paní architektce Evě Jiříčné za vstřícnost a smysluplnou nabídku možnosti pracovní sítě v jejím ateliéru v Londýně vítězi i tohoto ročníku (paní architektka se však vzhledem k nutné pra-

covní cestě do Benátek nemohla akce osobně účastnit) a přidal několik čísel:

- | celkem se přihlásilo 107 absolventů z deseti škol (minulý rok 100), z toho 49 z FA ČVUT v Praze, 18 z FSV ČVUT Praha, 8 z FUA TU v Liberci, 13 z FA VUT v Brně, 9 z FAST VUT Brno, 4 z FAST VŠB TU Ostrava, 2 z FAPPZ ČZU v Praze, 2 z AVU v Praze, 1 z VŠUP v Praze, 1 ze ZF MZLU v Lednici,
- | 30 přihlášených studentů odevzdalo práce v ArchiCADu, zájem o jeho získání projevil 102 účastníků,
- | poprvé byla předána Cena Českých center,
- | podruhé byla zajištěna vítězi odborná stáž v zahraničním ateliéru u architektky Evy Jiříčné,
- | soutěžní přehlídku podpořilo v různé formě celkem 9 sponzorů,
- | poprvé ČKA získala finanční částku z grantu Leonardo da Vinci,
- | podruhé se porota rozhodla část svého honoráře věnovat oceněným.

Poté bylo slovo předáno precizní předsedkyni poroty Aleně Korandové, která 13. ročník zhodnotila (porota pracovala ve složení Alena Korandová – předsedkyně, Stanislav Fiala, Osamu Okamura, Zdeněk Sendler, Marcela Steinbachová). Mimo jiné zdůraznila, že „zřejmě každý vedoucí školního ateliéru se maximálně snaží dovést své studenty k profesionalitě. Výsledkem je, že snad všechny projekty přihlášené

2. cena – Kateřina Blahutová

3. cena – Pavlína Kolcunová

Ocenění s vedoucími svých diplomových prací a zástupci svých Alma Mater. Foto: Stanislav Zbyněk

do Přehlídky jsou odborně zdařilé. Některé projekty však mají ještě něco velmi důležitého navíc. A to důležité „něco“ se často nedsnadno definuje, v praxi začínajícího architekta bývá potlačováno, zlehčováno i vysmíváno, nebo nebývá vůbec rozeznáno. Ale právě přehlídka vytváří prostor pro ocenění těchto výjimečných projektů. Proto je pořádání této přehlídky skvělý čin. To výše zmíněné „něco navíc“, které jsme v projektech hledali a nakonec ocenili, je podle poroty odpovědnost k danému místu, etika a morální odvaha, jemnost, citlivost, starostlivost, lehkost, humor a nadhled“. Dále lehce apelovala na přítomné zástupce škol: „Podle rekordního počtu přihlášených návrhů soudíme, že oblíbenost Přehlídky mezi diplomanty neustále roste. Přesto máme, jako porota, pro příští roky drobný návrh, aby vedoucí ateliérů pobídli své nejlepší studenty k účasti. Máme totiž podezření, že spousta výborných prací nebyla z různých důvodů do Přehlídky přihlášena.“

Moderátor přistoupil k hlavnímu bodu večera, k předávání cen, kdy porota v souladu se soutěžními podmínkami rozhodla o udělení cen následovně:

- ! **První cena ČKA a bonus (stáž v Londýně, finančně podpořena šekem na 200 000 Kč a pojištěním): Adam Wlazel z AVU Praha, vedoucí diplomové práce prof. Emil Píkrýl, název diplomové práce Dostavba Staroměstské radnice a Staroměstského náměstí**
 - ! **Druhá cena ČKA a Cena Českých center (plus pojištění): Kateřina Blahutová z FA ČVUT Praha, vedoucí diplomové práce doc. Ing. arch. Radek Kolařík, název diplomové práce Praha, město na Vltavě: Libeň**
 - ! **Třetí cena ČKA a Zvláštní cena ArchiCAD (jako bonus celoroční předplatné časopisu Architekt): Pavlína Kolcunová z FA VUT Brno, vedoucí diplomové práce Ing. arch. Jan Mléčka – název diplomové práce Soundscape Brno, lom Hády**
- Vzhledem k vyrovnanosti přihlášených prací se rozhodla udělit rovněž
- ! **Cenu poroty a Cenu Českých center (finanční obnos, cesta do Berlína, pojištění cesty, celoroční předplatné časopisu Architekt): Michaela Roženská z FA ČVUT Praha, vedoucí diplomové**

práce prof. Ing. arch. akad. arch. Alena Šrámková – název diplomové práce Bašty architektury

! **Čestné uznání (tříměsíční předplatné fitness, předplatné časopisů ERA21 a Architekt): Zuzana Procházková z FUA TUL, vedoucí diplomové práce prof. Ing. arch. akad. arch. Jiří Suchomel, název diplomové práce Muzeum a škola flamenca, Jerez de la Frontera**

Podporu celé přehlídky a stáží poskytla Česká centra (zastoupená Monikou Koblerovou) a společnosti Marsh (Luděk Menčík), ČSOB Pojišťovna, Tork (Kateřina Hrušešová), Legrand (Radek Pílek), Centrum pro rozvoj počítačové grafiky ČR (Tomáš Lejsek), Tisk Horák, Copy General (Gabriela Skorkovská). Stáž bude částečně financována i prostřednictvím grantu Leonardo da Vinci, který zajistila ČKA.

Krátkodobý rezidenční pobyt v rámci celosvětového působení Českých center bude plně zajištěn Českými centry, stejně jako krátký odborný pobyt v Berlíně pro dalšího oceněného, a to ve spolupráci s občanským sdružením Kruh (mezi jehož aktivity patří mimo jiné i organizování festivalu k mezinárodnímu Dni architektury). Pojištění výherců při jejich cestě do zahraničí zajistí společnost Marsh.

Jako poděkování všem, kteří vážili cestu do České komory architektů, a jejich diplomové práce se bohužel mezi oceněné nedostaly, přispěl s malou náplastí šéfredaktor časopisu Architekt Julius Macháček, který nabídl k losování několik ročních předplatných, a zástupce společnosti Contours pan Marek Klemens, který vylosoval deset měsíčních členství v Contours – Fitness pro ženy.

Výsledky XIII. ročníku jsou představeny na výstavě ČKA a formou virtuální galerie na www.diplomy.cz, kde jsou zároveň uveřejněny všechny oceněné práce předchozích ročníků přehlídky. Přihlášené práce bude dále možné zhlédnout během putovní výstavy na zúčastněných školách stejně jako na dalších zajištěných místech. K dispozici je katalog se všemi pracemi.

Gabriela Dufková,
sekretář soutěže

První zastavení putovní výstavy: Architekti na jedné lodi

Druhé zastavení putovní výstavy: Olomoucké dny architektury a stavebnictví

ŠKOLENÍ POROTCŮ ARCHITEKTONICKÝCH SOUTĚŽÍ

Pracovní skupina pro soutěže při ČKA uspořádala 17. října 2012 pro autorizované architekty další z řady školení porotců architektonických soutěží. Jeho cílem je vytvoření okruhu kvalifikovaných odborníků, kteří budou schopni pomoci vypisovatelům v celém procesu soutěže. Školení vedli opět členové PS Ludvík Grym a Milan Svoboda. Pokud jste školení neabsolvovali, přinášíme Vám základní informace, které Vám mohou pomoci v tématu se zorientovat. Třeba Vás natolik zaujmou, že se přihlásíte na příští kurz.

SEZNAM POROTCŮ

Architekti, kteří absolvují školení porotců, jsou evidováni ve speciálním seznamu vedeném ČKA a zároveň se tato informace objeví u jejich jména v databázi členů ČKA na www.cka.cc. Využívat seznam ČKA vřele doporučuje, a je proto k dispozici všem vypisovatelům soutěží, kteří si z něj mohou volně vybírat. Pouze pokud vyhlášovatel sám požádá ČKA o doporučení vhodných odborníků, pracovní skupina pro soutěže tak učiní. Proces je popsán na www.cka.cc/oficialni_informace/Pracovni-skupiny/ps-pro-souteze/jednaci-rad-pss. V porotě soutěže však může zasedat i architekt či jiný odborník, který není proškolený ČKA. Účast na školení není nutnou podmínkou členství v porotě. Seznam porotců viz www.cka.cc/souteze/info-pro-vyhlasovatele/seznam-porotcu.

PRÁVNÍ RÁMEC ARCHITEKTONICKÉ SOUTĚŽE

Proces soutěže o návrh – architektonické soutěže je definován jak v zákoně č. 137/2007 Sb., o veřejných zakázkách (ZVZ), především § 23 a § 102–109 (novela k 1. 4. 2012), tak velmi podrobně v Soutěžním řádu České komory architektů.

Ze ZVZ je nutné připomenout § 103 odst. 1: „Návrhem se rozumí písemně nebo graficky vyjádřený výsledek vlastní tvůrčí činnosti zájemce o účast či účastníka soutěže o návrh.“ Tím se soutěž o návrh liší od jiných typů hledání projektanta, protože u jiných typů výběrových řízení není předkládán skutečný návrh řešení (ale třeba jen portfolio předchozích prací, cenová nabídka, reference apod.).

Zásadní změny v zákoně se očekávají v roce 2014, kdy by mělo dojít k začlenění dalších směrnic EU.

Při organizaci soutěže je samozřejmě nutné rovněž dbát na souvislost s ostatními předpisy (stavebním zákonem – zákon č. 183/2006 Sb., zákonem o výkonu povolání – zákon č. 360/1992 Sb., autorským zákonem – zákon č. 121/2000 Sb., občanským zákoníkem – zákon č. 40/1964 Sb., obchodním zákoníkem – zákon č. 513/1991 Sb. atd.).

PŘÍPRAVA VYHLÁŠKY VĚNOVANÉ SOUTĚŽI O NÁVRH

V současné době ČKA, Česká komora autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT) a Svaz podnikatelů ve stavebnictví (SPS) připravují ve spolupráci s ministerstvem pro místní rozvoj nový prováděcí předpis věnovaný soutěži o návrh, který by se stal vyhláškou k zákonu o veřejných zakázkách. Pokud se vyhlášku podaří schválit, pak by se stala pro vyhlášovatele, kteří by se pro soutěž o návrh rozhodli, závazným předpisem.

Soutěžní řád ČKA je závazným předpisem pouze pro autorizované architekty a za jeho nedodržování lze postihovat pouze je. Schválení vyhlášky, jejíž obsah vychází ze Soutěžního řádu ČKA, by bylo zásadním posunem vpřed a snad by přineslo větší množství architektonických soutěží.

Pozn.: Do 1. 4. 2012 odkazoval zákon o zadávání veřejných zakázek na zvláštní předpis – v § 103 odst. 7 byl výslovně uveden odkaz na zákon č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě. Z toho ale nutně nemuselo vyplývat, že je Soutěžní řád ČKA závazným dokumentem pro státní správu, samosprávu a další účastníky zadávacího řízení. Od 1. 4. 2012 zákon stanovuje, že „podrobná pravidla pro postup v soutěži o návrh stanoví prováděcí právní předpis“. Ten se nyní zpracovává, jak bylo uvedeno výše.

SLOŽENÍ POROTY

Porotu jmenuje vždy vyhlášovatel. Porota je složena z lichého počtu řádných členů (3 až 11 osob): závislých (zástupci vyhlášovatele, uživatele, místní správy atd.) a nezávislých (obvykle architekti) a dále z náhradníků. Dle ustanovení § 106 ZVZ musí být „porota sestavena výhradně z fyzických osob, které musí být ve vztahu k účastníkům soutěže o návrh nepodjaté. Většina členů poroty musí být ve vztahu k zadavateli nezávislá“. Zároveň by měla mít nadpoloviční většina členů poroty obdobnou nebo rovnocennou kvalifikaci, jako mají účastníci soutěže.

Porota je usnášeníschopná jen při plném počtu členů, proto musí být na jednání stále přítomni i náhradníci. Počet náhradníků se odvíjí od počtu řádných členů (obvykle 1/3). Náhradníci se zúčastňují všech jednání poroty, a to s hlasem poradním. Náhradník nezávislý může nahradit kohokoliv, zatímco osoba závislá na vyhlášovateli může nahradit pouze jiného závislého porotce (přesné složení poroty musí být neustále zapisováno do protokolu).

ROLE POROTCE

Porota se skládá z kvalifikovaných odborníků, kteří nesou spoluzodpovědnost za celý průběh soutěže stejně jako vyhlášovatel. Porota je zárukou kvality, objektivitu a profesionalitu při výběru nejlepšího návrhu. Vyhlášovatelé často neznají zvyklosti organizování architektonických soutěží, proto se předpokládá aktivní a intenzivní spolupráce poroty:

1. V přípravné fázi soutěže

- I Porota spolupracuje při sestavování soutěžních podmínek včetně kontroly stavebního programu a dalších soutěžních podkladů. Jasně a srozumitelně definuje předmět soutěže a obsah soutěžního návrhu. Soutěžní podmínky by měly obsahovat minimum skutečně závazných bodů. Nejenže zbytečně svazují soutěžící a mohou omezovat vznik originálních řešení, ale zobecněním podmínek se dá zabránit následným sporům.
- I Důležité je rozhodnout, zda bude soutěž projektová, nebo ideová (jejímž cílem může být podklad pro další rozhodování, může pomoci definovat, jaký typ zástavby na daném území realizovat, případně stanovit přesnější rozpočet apod.). Pokud se jedná o projektovou soutěž, pak je cílem návrh konkrétní stavby dle zadání soutěže.
- I Soutěž může být architektonická, urbanistická, výtvarná nebo jejich kombinace, dále se rozlišuje jednokolová nebo dvoukolová, ideová či projektová; pokud podléhá zákonu o veřejných zakázkách, musí být v obou kolech anonymní. Záleží vždy na potřebách investora. Ten by měl mít k dispozici kvalifikovaného zpracovatele soutěžních podmínek i podkladů (takovým zpracovatelem může být i nezávislý architekt či firma).
- I Ustavující schůze poroty probíhá před oficiálním vyhlášením soutěže, tedy před získáním regulérnosti od ČKA. Je velmi důležité, aby na ní byli všichni členové poroty detailně seznámeni s podmínkami soutěže a všemi podklady a dokumenty. Kromě soutěžních podmínek se schvalují také jednotlivé kroky činnosti a termíny.

2. V průběhu soutěže

- I Porota zprostředkovává rozpravu mezi vyhlášovatelem a architektem; pomáhá vyhlášovateli zodpovídat dotazy soutěžících.
- I Hodnotí všechny návrhy včetně písemného odůvodnění atd. (nutné zanechat vše do protokolu soutěže). Doporučuje se nejdříve vylučovat návrhy nepostupující (důvody nepostoupení lze shrnout písemně u celé skupiny, nikoliv u všech návrhů jednotlivě). Každý porotce má možnost vznést tzv. minoritní votum nebo se pokusit vtáhnout zpět již odsunutý návrh.

3. Po ukončení soutěže

- I Sleduje nakládání s návrhy po soutěži, pomáhá vypořádat námítky, spolupracuje na zadání jednacích řízení bez uveřejnění apod.
Více viz Bulletin ČKA 1/2011 (výkonové fáze činnosti porotce), s. 31–40, a www.cka.cz.

DOKUMENTY V SOUTĚŽI

Porota by měla být seznámena s těmito dokumenty, s jejichž obsahem nastavením může zásadním způsobem pomoci:

- I soutěžní podmínky (vzor ke stažení na www.cka.cz),
- I zadání soutěže,
- I soutěžní podklady,
- I stavební program.

VYHLÁŠENÍ SOUTĚŽE

Kromě webových stránek ČKA je vhodné o soutěži informovat také prostřednictvím médií. Pokud se jedná o veřejnou zakázku, musí být oznámení publikováno též ve Věstníku veřejných zakázek a Ústředním

věstníku Evropské unie, jde-li o nadlimitní veřejnou zakázku, pak také na www.profilzadavatele.cz.

ÚČAST V SOUTĚŽI

Pro studenty architektury, neautorizované osoby nebo věkově či oborově ohraničené kategorie mohou být organizovány pouze ideové soutěže. Stále se diskutuje o účasti osob, které zaštití autorizovaná osoba svým razítkem, aniž by se podílela na zpracování návrhu, stejně jako o změně složení týmu v průběhu zpracování návrhu. Názory odborníků na účast se liší (např. s ohledem na nesoulad ZVZ a zákona o výkonu povolání, který se týká účasti výhradně autorizovaných osob).

ČKA však zastává názor, že je odpovědností autorů návrhu, aby se architektonické soutěže účastnil pouze subjekt schopný zakázku v její komplexnosti a úplnosti realizovat v souladu se všemi právními předpisy.

NEREGULÉRNÍ SOUTĚŽ

ČKA je ze zákona pověřena dohlížet nad zadáváním zakázek v ČR. Pracovní skupina pro soutěže fungující při ČKA proto sleduje regulérnost výběrových řízení a soutěží a v případě nesouladu s platnými předpisy je nucena udělit soutěži neregulérnost.

Nejčastějšími příčinami označení soutěže za neregulérní je:

1. výše cen a podměn v soutěži, která neodpovídá návrhu budoucího plnění (buď jsou ceny příliš nízké, nebo žádné),
2. absence předem jmenované poroty: pokud se neregulérní soutěže zúčastní autorizované osoby, mohou být vystaveny disciplinárnímu postihu.

NAVAZUJÍCÍ JEDNACÍ ŘÍZENÍ BEZ UVEŘEJNĚNÍ

Výsledky soutěže o návrh nemohou přímo sloužit k zadání zakázky. Na soutěž o návrh musí navazovat tzv. jednací řízení bez uveřejnění (dle § 23, 34 ZVZ). Pokud je cílem soutěže nalézt zpracovatele dalších stupňů projektové dokumentace, musí být v soutěžních podmínkách výslovně uvedeno, že na soutěž o návrh navazuje jednací řízení bez uveřejnění a kdo do něj bude vyzván (buď jen vítěz, nebo všichni ocenění apod.). Jednací řízení bez uveřejnění musí v každém případě proběhnout, přestože se může stát, že nakonec nedojde k dohodě mezi zadavatelem a oceněným týmem. Členem výběrové komise u jednacího řízení by měl být zástupce poroty soutěže o návrh a měla by být dopředu jasně definována kritéria posuzování (jedním z nich může být například úspěšnost v soutěži o návrh).

ODPOVĚDI NA DOTAZY

Musí při organizaci architektonické soutěže postupovat podle Soutěžního řádu ČKA veřejný i soukromý zadavatel?

Veřejní zadavatelé musejí postupovat podle zákona o veřejných zakázkách, soukromí nikoliv. Až bude schválena vyhláška věnovaná soutěži o návrh, stane se závaznou pro všechny veřejné zadavatele, kteří se rozhodnou pro organizaci soutěže o návrh. Do té doby bude ČKA stále doporučovat všem zadavatelům (bez ohledu na to, zda jsou soukromí, či veřejní) využívat Soutěžní řád ČKA. Pravidla architektonické soutěže jsou v něm precizně popsána, a je proto vhodné a žádoucí, aby těchto mezinárodně uznávaných standardů všichni využívali. V případě, že se zadavatelé rozhodnou postupovat v rozporu s řádem, nemůžou se tako-

vé neregulární soutěže zúčastnit žádní autorizovaní architekti, což není ku prospěchu ani zadavatele, ani profese.

Lze náklady na soutěž pokrýt z operačních programů či jiných typů grantů a dotací?

Ano. V Evropské unii jsou náklady na architektonickou soutěž běžně součástí nákladů zúčtovatelných v grantech získaných na realizaci celé zakázky. Podmínky operačních programů sestavovaných v České republice jsou bez oprávněného odůvodnění zpříšňovány a vyhláševatelé pak mají zbytečné obavy, že jim náklady nebudou proplaceny. Doporučujeme však, aby si zadavatelé možnosti financování ověřili.

Jaká je role přezkušovatele? Může jím být i sekretář soutěže?

Přezkušovatel sleduje formální dodržení soutěžních podmínek a předává návrhy porotě. Jeho role se nevyklučuje s rolí sekretáře. Přezkušovatelem může být fyzická i právnická osoba a nemusí se jednat o autorizovanou osobu. Její kvalifikace závisí na potřebách vyhlášeovatele – tzn. co všechno musí osoba posuzovat (kromě formálního splnění soutěžních podmínek se může jednat o kontrolu výpočtů apod.).

Jak je honorována práce porotce?

Činnost je považována za vysoce kvalifikovanou (dle doporučených honorářových řádů od 500 Kč do 1000 Kč/hod.). Dohoda o odměně za odvedenou práci musí být stvrzena podpisem při ustavující schůzi poroty.

Je možné dopředu určit, kdo bude předsedou poroty?

Nikoliv. Předsedu by si měli členové zvolit ze svého středu při ustavující schůzi poroty.

Může být nezávislým porotcem člen komise rozvoje města (v případě, že o záměrech v dané věci nehlasuje)?

Takovou osobu by bylo možné považovat za podjatou. I v případě, že se jednání komise neúčastní, má přístup k informacím v předstihu, před vyhlášením soutěže, a je tudíž zvýhodněna.

Mezi soutěžními podklady se mohou vyskytovat cenné dokumenty, za které se běžně platí. Jak lze ošetřit, aby nebyly zneužity pro jiné než soutěžní účely?

Při stažení soutěžních podmínek v digitální podobě nebo při jejich fyzickém převzetí musí soutěžící podepsat formulář, v němž potvrdí, že dokumenty nezneužije.

Jak rychle pracovní skupina pro soutěže posoudí regulérnost soutěže?

Záleží na připravenosti soutěžních podmínek. Obvykle v řádech dnů až týdnů.

Jaké jsou optimální lhůty pro odevzdání návrhů?

U jednokolové soutěže je to 6 týdnů, u dvoukolové alespoň 8 týdnů.

Jak dlouho trvá posuzování soutěžních návrhů porotou?

Obvykle 1 až 3 dny, záleží na počtu návrhů a metodě postupu poroty, která není nikde stanovena a určují si jí porotci sami.

Lze měnit podmínky soutěže v jejím průběhu?

Přestože může v průběhu soutěže vyplynout řada nepřesností v zadání, není v žádném případě možné soutěžní podmínky kýmkoliv měnit. Podmínky jsou v podstatě smlouvou mezi vypisovatelem a všemi zúčastněnými. Není ani možné měnit kritéria posuzování či jiné požadavky.

Je možné změnit čísla návrhů pro 2. kolo soutěže?

Ano, jiná čísla návrhů (přechíslování) jsou ve druhém kole běžná.

Stává se, že porota neudělí žádnou cenu nebo odměnu, pokud ani jeden z návrhů nedosahuje požadované kvality?

Ano. V takovém případě musí tento postup schválit všichni porotci i vyhlášeovatel (zplnomocněný zástupce vyhlášeovatele). Pak ovšem nenavazuje jednací řízení bez uveřejnění. Ceny lze také se souhlasem vyhlášeovatele různým způsobem přerozdělit nebo snížit, ale o těchto možnostech by mělo být informováno již v podmínkách soutěže a rozhodování musí být též popsáno v protokolu soutěže.

Lze udělit mimořádnou cenu návrhu, který nesplnil soutěžní podmínky?

Mezi návrhy se skutečně může objevit výjimečné řešení, které je ovšem v rozporu s podmínkami soutěže. Takový návrh je posuzován mimo soutěž a porota mu může udělit zvláštní ocenění. S autorem takového návrhu však není možné jednat v navazujícím jednáním řízení bez uveřejnění.

Jak se určuje výše cen a odměn?

Výsledkem každé soutěže je v podstatě studie. Dle doporučeného honorářového řádu odpovídá cena studie přibližně 1 až 1,5 % celkových investičních nákladů. Součet cen a odměn by tedy měl vycházet z této částky. Pokud probíhá soutěž na zpracování územně plánovací dokumentace, pak částka vychází z ceny za zpracování celé územně plánovací dokumentace.

Může si vyhlášeovatel po ukončení soutěže vybrat z každého návrhu to, co se mu líbí, a zadat pak jinému subjektu zpracování projektové dokumentace?

Tento nešvar se bohužel někdy děje, ale jedná se o naprosto nevhodný postup, kterým jsou navíc poškozována autorská práva architektů. Pokud neexistuje jasné zadání, co by zadavatel chtěl realizovat, a tápe, doporučujeme zorganizovat nejdříve ideovou soutěž. Na základě jejích výsledků je možné různé ideje zapracovat do nového zadání soutěže projektové.

Mohou být obálky se jmény autorů otevřeny už před sepsáním textového odůvodnění návrhů?

Obálky je vhodné otevřít po sepsání protokolu, včetně sestavení hodnocení soutěžních návrhů.

Je možné soutěž zrušit?

Vyhlášeovatel může soutěž zrušit, jen pokud je taková možnost uvedena v soutěžních podmínkách. Navíc se musí vypořádat se soutěžícími – tzn. všem zúčastněným musí být vyplaceny náhrady škody. Ke zrušení může dojít kdykoliv do doby udělení cen. Může se také stát, že do 2. kola soutěže nikdo nepostoupí. Pak soutěž končí, ale jedná se o jiný důvod než zrušení – tedy náhrady nemusí být vyplaceny.

VÍCE INFORMACÍ:

Česká komora architektů poskytuje vyhlášeovatelům bezplatnou odbornou spolupráci při přípravě architektonických, urbanistických, případně jiných soutěží.

Kontakt: Kancelář ČKA Brno, Ing. Ludmila Cepáková – tajemnice PS pro soutěže, tel.: 542 211 809, ludmila.cepakova@cka.cc

Na www.cka.cc v rubrice soutěže naleznete:

- | seznam proškolených organizátorů soutěží,
- | manuál shrnující postup, jak vypsát architektonickou soutěž,
- | základní právní předpisy, výkladové a vzorové dokumenty potřebné pro konání architektonických a urbanistických soutěží (Soutěžní řád ČKA, vzorové soutěžní podmínky atd.),
- | standardy výkonových fází porotce, role porotce, hodnotící kritéria atd.

ARCHITEKTONICKÉ SOUTĚŽE

Sborník přednášek ze symposia konaného 9. dubna 2010 v Brně, které pořádala Česká komora architektů
Manuál o vypisování a průběhu architektonických soutěží, doplněný Soutěžním řádem ČKA a vybranými ustanoveními zákona č. 137/2006 Sb., o veřejných zakázkách

Editor: Markéta Pražanová

Vydavatel: Česká komora architektů, 2010

Grafická úprava: Michal Anelt / Sans&Serif

Rozsah: 62 stran

Cena: 150 Kč

STAVBA MĚST PODLE UMĚLECKÝCH ZÁSAD

Camillo Sitte

Druhé české vydání knihy významného rakouského urbanisty a teoretika stavby měst konce 19. století. Kniha popisuje principy, jak přistupovat k návrhu městských prostorů a jakým způsobem nakládat s jejich dominantními prvky. Z německého originálu *Der Städtebau nach seinen künstlerischen Grundsätzen* (Wien 1901) přeložil Vladimír Buriánek.

Vydavatel: Ústav územního rozvoje ve spolupráci s ABF – Nadací pro rozvoj architektury a stavitelství

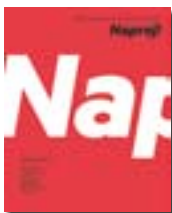
Rozsah: 111 s.

Cena: 94 Kč

Prodej: publikace@uur.cz

NAPREJ! ČESKÁ SPORTOVNÍ ARCHITEKTURA 1567–2012

Rostislav Švácha (ed.), Martin Horáček, Marcela Horáčková, Jiří Křížek, Martina Mertová, Martin Strakoš, Markéta Svobodová, Robert Šrek

Kniha představuje první dílo tohoto druhu z rukou českých historiků architektury. Dívá se na sport jako na důležitou lidskou aktivitu, jejíž obsah se v průběhu dějin měnil. Z výcviku a zábavy aristokracie se v moderní době sport vyvinul ve formu boje za národní emancipaci a za občanské svobody, v masovou podívanou, v nástroj státní reprezentace, v prostředek kontroly nad volným časem obyvatel i ve formu

jejich nejprivátnější relaxace. Všem těmto funkcím sportu dovedla dobře posloužit i architektura. Mezi 60 vybranými stavbami pro sport a tělovýchovu nalezne v knize čtenář míčovny, jízdárny, plovárny, střelnice a loděnice, tělocvičny sokolů a turnerů, rozhledny a turistické chaty, stadiony, golfová hřiště, cyklostezky i fitcentra.

Vydavatel: Prostor – architektura, interiér, design, o. p. s.

Rozsah: 328 s.

Cena: 650 Kč

Speciální nabídka: členové ČKA si po uvedení čísla své autorizace mohou knihu zakoupit za zvýhodněnou cenu 500 Kč. Objednávky na www.prostor-ad.cz.

99 DOMŮ

Ján Stempel

Autorský výběr 99 realizací rodinných domů od českých architektů, které byly navrženy a postaveny v posledních několika letech. Obsahuje především rozsáhlou fotodokumentaci, provázenou komentáři k jednotlivým stavbám. Fotografie jsou doplněny výkresovou dokumentací, a to půdorysy a řezy ve stejném měřítku 1:333 a situací 1:1000, díky čemuž je možné srovnávat velikost a prostorové uspořádání.

Úvodní texty: Ján Stempel, Jiří Mráz, Jiří Plos, Jan Tesař, Jan Žemlička

Spolupráce: Jan Tesař

Vydavatel: Nakladatelství KANT, Karel Kerlický 2012

Rozsah: 428 s.

Cena: 999 Kč

SOCIÁLNÍ PROMĚNY PRAŽSKÝCH ČTVRTÍ

Martin Ouředníček, Jana Temelová

Hlavní město zaznamenalo v posledních dvaceti letech demokracie a tržní ekonomiky klíčové změny ve vnitřní struktuře i organizaci městského prostoru. Sborník obsahuje zpracování celé škály témat od souvislosti populačního vývoje s kriminalitou a vnímání bezpečnosti v pražských čtvrtích přes kvalitu života seniorů a témata spojená s životem cizinců až po proměňující se funkce centra během dne a otázku veřejných prostor v nových rezidenčních čtvrtích. Kromě výsledků empirického výzkumu z poslední doby nabízejí texty rovněž zasazení problémů do širšího teoretického rámce a srovnání Prahy s vývojem v dalších evropských městech.

Vydavatel: Nakladatelství Academia

Rozsah: 304 s.

Doporučená prodejní cena: 395 Kč

PRAHA MODERNÍ

Velký průvodce po architektuře 1900–1950 / Historické centrum
Zdeněk Lukeš

Kniha historika architektury Zdeňka Lukeše a fotografa Pavla Hrocha zachycuje v reprezentativním přehledu slovem i obrazem přes dvě stě objektů historického centra hlavního města, a to nejen těch nejvýznamnějších, jako jsou Bílkova vila, Obecní dům nebo dům U Černé Matky Boží, ale též staveb užitečných. Jednotlivé kapitoly, uvozené mapkami s vyznačenými objekty, chronologicky procházejí jednotlivé čtvrti historického jádra metropole: Staré a Nové Město, Malou Stranu, Hradčany, Josefov a Vyšehrad.

Přehled doplňuje slovníček pojmů a medailonky nejvýznamnějších tvůrců.

Vydavatel: Nakladatelství Paseka

Rozsah: 236 s.

Cena: 399 Kč

DROBNÉ PERLY ČESKÉ ARCHITEKTURY

David Vávra – Jiří T. Kotalík – Pavel Frič

Kniha představuje veletucet, tj. 144 staveb na území celé České republiky, které jsou sice svým typem nebo rozsahem „drobné“, ale přesto představují skutečné umělecké perly či zajímavé, až téměř bizarní perličky.

Výběr „perel“ zahrnuje všechny kraje a oblasti naší vlasti včetně Prahy, časové období od prehistorie po dnešek a pestrou škálu

typů drobných staveb. Účelem publikace je popularizovat architekturu a podpořit její fanoušky v hledání, jak se na architekturu dívat a rozumět jejímu historickému poselství i současným snahám o jinakost. Poslouží také jako zábavný průvodce po České republice s množstvím tipů na výlety a cesty za poznáním. Knižní vydání provází stejnojmenná výstava v Národním technickém muzeu, která potrvá do 31. března 2013.

Vydavatel: Nakladatelství Titanic

Rozsah: 312 s.

Cena: 597 Kč

OČI KŮŽE

Architektura a smysly
Juhani Pallasmaa

Architektura je schopna inspirovat, angažovat a umocňovat život. Ale proč architektonické projekty, které vypadají tak dobře na rýsovacím prkně nebo na počítačové obrazovce, jsou pro nás zklamáním ve skutečnosti? To sporné, argumentuje Juhani Pallasmaa, spočívá v převaze vizuality v dnešní technologické a konzumentské kultuře, jež prostupuje architektonickou praxi i vzdělání. Zatímco naše zkušenost je utvářena kombinací pěti smyslů, většina architektury vzniká

pod zorným úhlem jediného smyslu – zraku. Potlačení ostatních smyslů vedlo k ochuzení našeho životního prostředí, což způsobilo pocity odloučení a odcizení.

Z anglického originálu *The Eyes of the Skin, Architecture and the Senses*, vydaného v roce 2007, přeložil Michal Janata.

Vydavatel: Nakladatelství ARCHA

Rozsah: 96 stran

Cena: 339 Kč

MYSLÍCÍ RUKA

Existenciální a ztělesněná moudrost v architektuře
Juhani Pallasmaa

Ve své knize *Myslíčí ruka* odhaluje Juhani Pallasmaa dosud skrytý potenciál lidské ruky. Ukazuje čtenáři, jak se tužka v ruce umělce nebo architekta stává mostem mezi představující si myslí a formující se představou. Kniha zkoumá mnohonásobné podstaty ruky, její biologickou evoluci a její roli při formování kultury. Upozorňuje na to, jak jsou spojení ruka-nástroj a oko-ruka-mysl zásadní pro zručnost. Zdůrazňuje, že tělo a smysly hrají klíčovou roli v paměti a tvořivé práci.

Z anglického originálu *The Thinking Hand, Existential and Embodied Wisdom in Architecture*, vydaného v roce 2009, přeložil Lubomír Klímeck.

Vydavatel: Nakladatelství ARCHA

Rozsah: 160 s.

Cena: 339 Kč

EKONOMIE MĚST

Jane Jacobs

Proč některá města bohatnou, zatímco jiná chudnou, a jak jejich růst či úpadek ovlivňuje celou ekonomiku? Právě těmito otázkami se zabývá jedna z nejdůležitějších knih americko-kanadské autorky, uznávané především za své teorie v oblasti rozvoje měst a komunit. V *Ekonomii měst* přichází Jane Jacobs s myšlenkou, že jsou to právě města, co nejvíce hýbe ekonomickým rozvojem. Dřívější téma měst a jejich rozvoje nyní autorka analyzuje

spíše z pohledu ekonomických procesů, které ve městech probíhají, a zároveň tak upozorňuje na důležitost, a přitom opomíjenou provázanost urbánního a ekonomického vývoje.

Vydavatel: Nakladatelství MOX NOX

Přeložila: Sylva Ficová

Rozsah: 216 s.

Doporučená cena: 399 Kč

PŘEDNÁŠKY PRO STUDENTY ARCHITEKTURY

Herman Hertzberger

Bohatě ilustrovaná publikace představující dílo, myšlenky a způsob práce jednoho z nejvýznamnějších světových architektů, Holanďana Hermana Hertzbergera, který byl roku 2012 oceněn prestižní zlatou medailí Britského královského institutu architektů (RIBA). Jeho kniha přednášek bývá považována za jakousi učebnici pro studenty architektury a v řadě zemí se stala jedním ze základních pramenů inspirace pro každého, kdo se o tento obor zajímá. Kniha vyšla

s podporou Nadace české architektury, Velvyslanectví Nizozemského království a Nizozemského fondu pro literaturu.

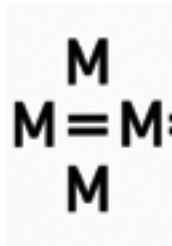
Vydavatel: Nakladatelství MOX NOX

Rozsah: 288 s.

Doporučená cena: 439 Kč

MĚSTO = MÉDIUM

Vladimír 518, Jan Matoušek, Markéta Vinglerová

Kniha o vztahu světla a města, o jeho svobodném užívání k zabydlení veřejného prostoru. Vedle fenoménu městských neonů sleduje příběh světla v umění od začátku 20. století až po současnost. V knize se tak setkávají Zdeněk Pešánek, Stanislav Zippe, Václav Cigler s Magdalenou Jetelovou, Křištofem Kinterou i nejmladší generací tvůrců, která se vedle klasických forem často pohybuje na hranici guerilly i uměleckého aktivismu. Velká obrazová část je doplněna texty

Miroslava Petříčka, Tomáše Pospiszyla, Jiřího Zemánka, Kláry Žaludové a mnoha dalších.

Vydavatel: Big Boss a VŠUP

Rozsah: 400 s.

Cena: 550 Kč

SÍDELNÍ KAŠE

Otázky k suburbánní výstavbě kolonií rodinných domů

Pavel Hnilička

Po úspěchu prvního vydání vychází nyní druhé, doplněné vydání knihy. Prostorové rozpinání měst je dnes již skutečností a tento trend dále pokračuje téměř ve všech evropských městech. Budeme-li hledat výraz, který by výstižně vyjádřil podstatu tohoto jevu, jenž přináší významnou změnu lidských sídel posledních desetiletí, narazíme v literatuře nejčastěji na sousloví urban sprawl. Exodus na předměstí a vytlidňování center měst vede k extenzivnímu využívání okolní krajiny, které není ničím jiným než jejím novodobým drancováním.

Vydavatel: Host

Rozsah: 212 s.

Cena: 289 Kč

VÝSTAVY

TICHÉ REVOLUCE UVNITŘ ORNAMENTU: EXPERIMENTY DEKORATIVNÍHO UMĚNÍ V LETECH 1880–1930

Pohled do výstavy. Foto: archiv MG

**30. 11. 2012–24. 3. 2013 Moravská galerie v Brně,
Uměleckoprůmyslové muzeum, Husova 14**

Vstupné: 80/40 Kč (do celé budovy)

www.moravska-galerie.cz

Ornament byl na přelomu 19. a 20. století nezbytným elementem ve všech oblastech uměleckého průmyslu a architektury, ozdoba byla chápána jako prafenomén umění a nezbytný projev uměleckého výrazu. Ornamentální nauka o tvaru, soustředěná na elementarismus linií a ploch, a požadavek optické pregnance a srozumitelnosti skrze čárové schéma vytvářely základ moderního designu a podporovaly širší přijetí a srozumitelnost formální abstrakce.

Výstava přiblíží roli ornamentu v kontextu dějin, souvislosti mezi dekorativním uměním a přírodovědou, ale i propojení ornamentiky s volnou abstrakcí a výtvarnou elementárností moderny.

REZIDENCE OTTO PETSCHKA

Pohled do výstavy. Foto: archiv NTM

28. 11. 2012–31. 3. 2013 Národní technické muzeum, Kostelní 42, Praha
Vstupné: 170/90 Kč (do celé budovy)

www.ntm.cz

Výstava ukazuje dvě zcela odlišné tváře vily postavené architektem Maxem Spielmannem v letech 1925–1930 pro bankéře Otto Petschka. Na jedné straně vila vychází z konzervativního architektonického konceptu luxusní reprezentační vily v neoslohovém pojetí, inspirovaném nejvíce francouzským barokem. Na druhé straně je objekt v nebyvalém rozsahu přeplněn všemi špičkovými vymoženostmi dobové techniky v rozsahu prakticky nemajícím srovnání. Na výstavě je možné zhlédnout obě odlišné stránky této vily – jak ukázky z jejího historizujícího zařízení a inventáře, tak i část moderního technického vybavení jejího zázemí.

DROBNÉ PERLY ČESKÉ ARCHITEKTURY

Pohled do výstavy. Foto: archiv NTM

2. 11. 2012–31. 3. 2013 Národní technické muzeum, Kostelní 42, Praha
Vstupné: 170/90 Kč (do celé budovy)

www.ntm.cz

Národní technické muzeum ve spolupráci s nakladatelstvím TITANIC připravilo výstavu s názvem Drobné perly české architektury. Kaple, boží muka, náves, kašna, krematorium, včelín, ale také středověká obranná věž, větrný mlýn či malá vodní elektrárna jsou stavby, které jsou sice svým typem nebo rozsahem „drobné“, ale přesto představují skutečné umělecké perly se zvláštním příběhem. Výstava je postavena na barevných fotografiích Pavla Friče a doplněna verši Davida Vávry s krátkými medailonky Jiřího T. Kotalíka. Tvoří průnik opomíjených míst s těmi, která jsou v učebnicích pevně ukotvena.

FOTOGRAFOVÁNÍ PRAŽSKÉ ARCHITEKTURY 1922–1968

Foto: Tomáš Brabec

**5. 12. 2012–31. 3. 2013 Sál architektů, 4. patro Staroměstské radnice,
Staroměstské nám. 1, Praha**

Vstup volný

www.salarchitektu.cz

Druhá výstava z plánovaného třídílného cyklu mapujícího způsoby a metody fotografování architektury na snímcích pražských staveb je vymezena lety 1922 a 1968. Tyto roky odkazují na dva zákony, jež v uvedených letech vstoupily v platnost, a to zákon o vytvoření Velké Prahy a zákon o hlavním městě Praze. Oba umožnily výrazné rozšíření města a zásadnější změny ve správě území. Výstava tak v druhém plánu ukazuje architektonické proměny Prahy. Výběr bezmála 150 fotografií z institucí a nejvýznamnějších soukromých sbírek zahrnuje snad všechny podstatné autory fotografující pražskou architekturu v letech 1922 až 1968 včetně autorů pozapomenutých.

Komentovaná prohlídka s autorem výstavy Pavlem Scheuflerem se uskuteční 23. ledna 2013 v 17 h. Rezervace e-mailem na info@salarchitektu.cz.

CELOŽIVOTNÍ PROFESNÍ VZDĚLÁVÁNÍ

Česká komora architektů realizuje již dva roky program celoživotního profesního vzdělávání (CPV). Cílem programu je poskytnout architektům možnost dalšího rozvoje a zajistit tak kvalitnější podmínky pro realizaci jejich profesního vzdělávání. Účast v systému je dobrovolná a je založena na individuální volbě vzdělávacích aktivit.

Více o procesu CPV viz www.cka.cc nebo Bulletin ČKA 3/2011, s. 33, nebo 3/2009, s. 45–47.

Z akcí naplánovaných na leden až březen 2013 jsme pro Vás udělali výběr, kompletní seznam je na webových stránkách.

Název akce	Pořadatel	Termín	Město	Body	Oblast
Akademie zateplování 2013	Knauf Insulation, spol. s r. o.	26. 3. 2013	Hradec Králové	2	Předepsáno
NEMETSCHEK Allplan 2013 – BASIC a VYZTUŽOVÁNÍ základní školení (3 dny)	NEMETSCHEK, s. r. o.	19. 3. 2013– 21. 3. 2013	Praha	4	Předepsáno
BETON UNIVERSITY – Moderní trendy v betonu II – Betony pro dopravní stavby	Českomoravský beton, a. s.	14. 3. 2013	Praha	2	Předepsáno
LOPFAS – Lehké Obvodové Pláště, Fasády a Střechy	René Růžička STAVOKONZULT	5. 3. 2013–6. 3. 2013	Hradec Králové	3	Předepsáno
Pohledové betony	Betonconsult, s. r. o.	28. 2. 2013	Praha	4	Předepsáno
Vady a poruchy staveb – poučení z chyb I	Betonconsult, s. r. o.	25. 2. 2013– 27. 2. 2013	Praha	3	Předepsáno
NEMETSCHEK Allplan 2013 – BASIC a ARCHITEKTURA základní školení (2 dny)	NEMETSCHEK, s. r. o.	20. 2. 2013– 21. 2. 2013	Praha	3	Předepsáno
Zjišťování vad projektové dokumentace staveb a postupy jejich odstraňování	Česká stavební společnost	20. 2. 2013	Praha	3	Předepsáno
Provádění a kontrola sanací betonových konstrukcí II	Betonconsult, s. r. o.	18. 2. 2013– 21. 2. 2013	Praha	3	Předepsáno
BETON UNIVERSITY – Moderní trendy v betonu I – Vodotěsné betony	Českomoravský beton, a. s.	14. 2. 2013	Děčín	3	Předepsáno
Fasáda nekonečných možností – Zdravé bydlení	BAUMIT, spol. s r. o.	12. 2. 2013	Hradec Králové	2	Předepsáno
NEMETSCHEK Allplan 2013 – Vizualizace	NEMETSCHEK, s. r. o.	7. 2. 2013	Praha	2	Předepsáno
Posuzování a opravy zděných konstrukcí	Betonconsult, s. r. o.	7. 2. 2013	Praha	3	Předepsáno
Vady a poruchy staveb – poučení z chyb I	Betonconsult, s. r. o.	4. 2. 2013– 6. 2. 2013	Praha	3	Předepsáno
Stavební zákon – velká novela v řízeních o umístění povolení a užívání staveb účinná od ledna 2013	STUDIO AXIS, spol. s r. o.	31. 1. 2013	Praha	3	Předepsáno
Pohledové betony	Betonconsult, s. r. o.	31. 1. 2013	Praha	4	Předepsáno
Jak správně projektovat a provádět podlahy	Betonconsult, s. r. o.	30. 1. 2013	Praha	3	Předepsáno
Geometrická přesnost ve stavebnictví	Betonconsult, s. r. o.	29. 1. 2013	Praha	3	Předepsáno
Srážkové a šedé vody aneb „colors of water“	ASIO, spol. s r. o.	29. 1. 2013	Ostrava	2	Předepsáno
Projektování a provádění betonových konstrukcí s ohledem na vznik trhlin	Betonconsult, s. r. o.	28. 1. 2013	Praha	3	Předepsáno
NEMETSCHEK Allplan 2013 – BASIC a ARCHITEKTURA základní školení (2 dny)	NEMETSCHEK, s. r. o.	23. 1. 2013– 24. 1. 2013	Praha	3	Předepsáno
Wienerberger fórum 2013	Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.	15. 1. 2013	Brno	2	Předepsáno

BURZA PRÁCE

Burza práce je bezplatná služba pro architekty i investory na webových stránkách ČKA. V případě zájmu o zveřejnění informací prosím vyplňte jednoduchý formulář na www.cka.cc v sekci Ostatní/Burza práce. Vybrané aktuální inzeráty jsou bezplatně uveřejňovány v Bulletinu ČKA.

POPTÁVKA ZAMĚSTNÁNÍ

Architektka s tříletou praxí v Německu hledá zaměstnání v Praze, zkušenost s prací na velkých projektech v různých VF; programy: AutoCAD, Photoshop, InDesign, CorelDraw, Illustrator, Sketch Up, ArchiCAD, 3ds Max, Orca Awa, MS Office; jazyky: němčina, angličtina; ŘP sk. B. V případě zájmu ráda zašlu své CV a portfolio prací.

Kontakt: Michaela Brychtová, michaela.brychtova@seznam.cz

Sháním práci zahradní architektky na poloviční či tříčtvrtěční úvazek nebo s možností spolupracovat externě na živnostenský list. Mám vystudovaný Bc. titul v oboru Zahradnictví na ČZU. Navrhování se věnuji aktivně od roku 2009 a mám za sebou více než 20 různých projektů soukromých i veřejných. Mé počítačové schopnosti jsou pokročilé. V současné době pracuji v programu Sadovnická projekce, ale není problém se naučit pracovat v AutoCADu. Anglicky hovořím plynule, mám řidičský průkaz skupiny B od r. 2003 (aktivní řidič) a jsem z Prahy. Jsem komunikativní, precizní, spolehlivá a flexibilní. Na požádání zašlu svůj strukturovaný životopis.

Kontakt: Eliška Ptáčková, eliska.ptackova@gmail.com

Letos v červnu jsem ukončil studium na FSv ČVUT v Praze, obor Architektura a stavitelství. Během studií jsem tři roky spolupracoval s firmou zabývající se technickým zařízením budov a jeden rok s architektonickým ateliérem. Hledám proto uplatnění v oboru. Ovládám

na pokročilé úrovni programy Autodesk Revit Architecture, Autodesk AutoCAD, Adobe Photoshop, MS Office, programy Tepelné techniky a na základní úrovni 3ds Max a ArchiCAD. Umím anglicky (na pokročilé úrovni), jsem spolehlivý, precizní, flexibilní a rád se přiučím v nových programech. V případě zájmu zašlu své CV, portfolio svých prací je k nahlédnutí na sustapetr.wix.com/architecture.

Kontakt: Ing. arch. Petr Šusta, susta.petr@gmail.com

Mladý architekt s pracovními zkušenostmi hledá práci v Praze. Programy: AutoCAD, Photoshop, Illustrator, Rhinoceros (dále také ArchiCAD, Sketchup, 3ds Max). Jazyky – angličtina, němčina, ruština. Řidičský průkaz sk. B – aktivní řidič. Nabízím zodpovědný přístup a chuť do práce.

Kontakt: architekthledapraci@seznam.cz

I would like to apply for a position as an architect or draftsman looking for a job as a freelancer in the region of Liberec, Rumburk and Varnsdorf. I'm an architect and a member of the German Chamber of Architecture in Dresden. I can use several CAD programs like AutoCAD, ArchiCAD and Nemetschek Allplan. My native language is German, but I also speak English and I have basic knowledge of French and Arabic (Middle East dialect).

Kontakt: Friederike Cieslak, fr.cieslak@yahoo.de, +49 162 7252373

ZMĚNY V POJIŠTĚNÍ OD 1. ŘÍJNA 2012

Dovoluje si Vás informovat, že s platností od 1. října 2012 platí pro pojištění profesní odpovědnosti nově tyto podmínky:

Byl sjednán Dodatek č. 1 k pojistné smlouvě č. 8046114711 pro základní pojištění, na základě kterého bylo dohodnuto, že:

- I pojištění krytí se rozšiřuje o pojištění odpovědnosti za škody pro organizátory a porotce soutěží;
 - I snižuje se spoluúčast z původně nastavené výše 10 000 Kč na 5000 Kč, resp. z 5000 Kč na 1000 Kč (v případě úspěšného absolvování kurzu celoživotního vzdělávání).
- Roční pojistné ve výši 1140 Kč zůstává beze změny.

Byl sjednán Dodatek č. 1 k pojistné smlouvě č. 8046114818 pro pojištění nad rámec základního pojištění, na základě kterého bylo dohodnuto, že:

- I se ujednává plošná sleva na původní sazebník pro rámcovou pojistnou smlouvu ve výši 10 %;
 - I pojištění krytí se rozšiřuje o pojištění pro organizátory a porotce soutěží, a to maximálně do limitu pojistného plnění ve výši 1 000 000 Kč.
- Změnu, týkající se zahrnutí organizátorů a porotců soutěží do pojistného krytí, je třeba chápat následovně:

Ten, kdo má pouze základní pojištění, bude mít také tuto činnost krytu do částky 200 000 Kč. Pokud má někdo sjednané připojištění, například na částku 500 000 Kč, bude mít také tuto činnost krytu do částky 500 000 Kč; ten, kdo má připojištění sjednané na částku 1 000 000 Kč a více, bude mít tuto činnost krytu do maximální částky 1 000 000 Kč.

- I platí dohoda s ČSOB pojišťovnou, a. s., že pojištění dle smlouvy o připojištění bude posuzováno individuálně a na základě jednání s pojišťovnou v případě dlouhodobě bezeškodního průběhu bude možné s pojišťovnou dohodnout další slevu na pojistném.

Beze změny zůstává, že pojišťovna nebude nadále aplikovat systém „malus“, tzn. přírůstek na pojistném pro jednotlivé připojištěné v případě jejich individuálního škodního průběhu.

Beze změny zůstává, že pokud si pojištěná osoba nebo ateliér bude přát uspořádat výběrové řízení na pojistitele a prověřit si tak nastavené podmínky pojištění, MARSH výběrové řízení provede a doporučí nejvhodnější nabídku.

Věříme, že takto nastavené podmínky pojištění naši stávající klienti ocení a že naše nabídka osloví další autorizované osoby a ateliéry. Ti, kdo zatím pojištění prostřednictvím těchto rámcových smluv nevyužili, nás mohou kontaktovat a nechat si nezávazně zpracovat nabídku dle těchto smluv a podmínky pojištění srovnat se svým stávajícím pojistným krytím.

Na závěr ještě připomínáme, že nespornou výhodou pojišťovacího makléře je jeho plný servis při likvidaci pojistných událostí. Je velmi důležité, aby pojištěné osoby makléře kontaktovaly ihned, jakmile se dozví, že údajný poškozený se chystá uplatnit nárok na náhradu škody. Je tak mnohem vyšší šance, že makléř úspěšně pomůže škodní událost posoudit a následně s pojistitelem projednat. Není dobrým řešením nejprve škodní událost řešit s pojišťovnou přímo a teprve v případě zamítavého stanoviska pojistitele se obrátit na makléře s žádostí o pomoc. Pak je velmi obtížné zamítavé stanovisko pojišťovny zvrátit. Prosím, kontaktujte nás ihned, jakmile se dozvíte o jakékoliv události. Určitě pomůžeme!

JUDr. Kateřina Poláčková, MARSH, s. r. o.

Martina Perková, MARSH, s. r. o.

VEŘEJNÝ VEŘEJNÝ PROSTOR

Posledních pět, možná deset let stoupá zájem o veřejný prostor. Veřejnost si uvědomuje svoje právo a možnost ovlivňovat prostor, ve kterém žije. Zájem o veřejný prostor se projevuje nebyvalou konferenční a diskusní aktivitou. Jen v průběhu letošního podzimu byly organizovány konference O kráse a rozpadlosti měst a 2. metropolitní ozvučná deska (pražský magistrát), Město, které (si) tvoříme (galerie DOX), Inventura urbanismu 2012 (fakulta architektury ČVUT) nebo celoroční projekt Lidová škola urbanismu (Galerie Jaroslava Fragnera). Na pražském magistrátu už rok funguje Komise pro veřejný prostor a z iniciativy radního Tomáše Hudečka se připravuje Kancelář veřejného prostoru.

Letošní rok byl jiný v tom, že se začalo mluvit o regulačních plánech jako o možnosti, jak veřejný prostor regulovat. Stavební zákon, jak známo, předpokládá regulační plány jako nejjemnější nástroj územního plánování. Po zásadách územního rozvoje v měřítku 1 : 50 000 a územním plánu 1 : 10 000 je to nejdetailnější územně plánovací dokumentace, která v měřítku 1 : 1 000 nebo 1 : 500 určuje prostorové uspořádání veřejného prostoru. Využití tohoto nástroje je výjimečné. Praxe dosud upřednostňovala urbanistické studie, které sice mohou fungovat jako dobrý diskusní materiál pro otevírání témat, ale jejich veřejná neprojednanost, a tím pádem právní nezávaznost a nevymahatelnost je jejich slabinou.

Vize města se začíná naplňovat, až když existuje veřejně sdílená dohoda, kde všichni aktéři mají zaručen prostor pro svoji prosperující existenci. Absence této závazné transparentní dohody umožňuje silným hráčům lépe se prosazovat před slabými. Neprůhlednost neumožňuje objektivní posuzování stavu věcí, vytváří potenciálně stresovou situaci

pro většinu obyvatel, kteří žijí v nejistotě, co, kdo a kde bude realizovat a případně znehodnotí kvalitu stávajícího prostředí. Zkušenost varuje, staveb, které by byly pro své prostředí přínosem, je pozoruhodně málo. Veřejný prostor je místem, kde se zhmotňují vize světa, ty pak lze porovnávat a vybírat si ty lepší. Veřejný prostor je z podstaty soutěžním polem idejí o uspořádání města. Soutěž ale musí být přístupná všem a porotci objektivní.

Vezměme si kupříkladu Staroměstské náměstí v Praze, které může být klíčem k pochopení veřejného prostoru, prostoru, který vyžaduje vzájemný respekt a toleranci obyvatel. V sobotu 3. listopadu 2012 se při výročí 94. pokácení sloupu na náměstí sešly dvě skupiny občanů. Příznivci mariánského sloupu, zapalující svíčky za jeho obnovu, a jeho odpůrci s transparenty se jmény 27 popravených pánů z roku 1621, protestující proti mariánskému kultu. Můžeme to vnímat jako boj protikladů, ale i jako projev pluralitní společnosti. Jsem stejně tak obhájce Husova pomníku jako zastávce znovuvztyčení mariánského sloupu, a dokonce i stoupenec obnovy kašny, která stávala do roku 1862 v průsečíku ulic přicházejících na náměstí. Krocínova kašna na místě studny v místě původního potoka byla při odstranění rozbita na kusy a je bohužel nereplikovatelná, originál již není v dostatečné míře dochován. Je to výzva – ti, kdo se necítí osloveni ani pomníkem Mistra Jana Husa, ani sloupem s Pannou Marií (a byli bychom překvapeni, jak vysoké procento lidí to je), mohou nalézt svoji identitu v kašně na symbolickém počátku všech pražských ulic. Poctu obětem popravených pánů nemusíme realizovat popíráním práva na obnovu mariánského sloupu, ale hrdě a raději tím, že dostavíme zbořenou radnici, neboť to byli z poloviny pražští radní a měšťané, kdo zde padli za zemské demokratické svobody reprezentované Českou konfederací. Odkaz jejich tehdejší osvícené statečnosti nám může být dnes, po 400 letech, vzorem a nadějí na lepší příští.

Náměstí má patřit všem, a každý z nás je jiný.

Tomáš Vích
11. 11. 2012

Foto: Eugen Kukla

Svíčky na Staroměstském náměstí v Praze na místě strženého mariánského sloupu dne 3. listopadu 2012. Plánované znovuvztyčení sloupu je pro řadu lidí symbolem naděje. Na co? – U jedněch na návrat historické paměti a genia loci, u druhých na návrat víry, u třetích na návrat tolerance mezi občany. Sloup je prakticky hotov, chybí jen andělé znázorňující boj dobra se zlem.

PROSTOR „PŘED NÁDRAŽÍM“ V BRNĚ – PERSPEKTIVA CHODCE

Text představuje výřez výsledků analýzy zaměřené na prostor před hlavním železničním nádražím v Brně. Analýza vznikla z podnětu Magistrátu města Brna a s podporou Hnutí DUHA a nadace Partnerství. Zadání směřovalo k nalezení informací využitelných při hledání způsobů zlepšení současného stavu tohoto prostoru. Proto bylo naším hlavním zájmem zjistit, jak jej vnímají a hodnotí sami jeho uživatelé. Při výzkumu jsme využili kombinaci sociologických a geografických metod kvalitativního výzkumu. V závěru statě stručně shrnujeme náměty pro zlepšení stavu tohoto veřejného prostranství, které vyplývají z analýzy získaného datového materiálu.¹⁾

Jako před každým významným dopravním uzlem i před hlavním nádražím v Brně se setkávají lidé, kteří spolu nemají společného nic než právě to, že jsou z nějakého důvodu nuceni jím projít. Svou zkušeností a očekáváními, která přetavují do pohybu v davu, mezi nástupními ostrůvky, auty a tramvajemi, vytvářejí jednu z významných reprezentací tohoto prostoru: chaotický dopravní uzel, nepřehledný, živý, v mnohém problematický. Prostor je každodenně vytvářen v neustálé interakci a nepřetržitým vyjednáváním: domů, dopravních prostředků, zábradlí a lidí. Jeho rytmus je určován dopravou, obchody, denní dobou a návyky jeho uživatelů.²⁾

METODA

Při sběru dat jsme využili klasické metody kvalitativních šetření, a to vedení hloubkových nestrukturovaných rozhovorů v kombinaci s technickou kresbou mentálních map. V průběhu dubna 2010 jsme provedli deset rozhovorů s jedenácti komunikačními partnery a partnerkami (viz Tabulku 1). Byli mezi nimi lidé s různými nároky na kvalitu veřejného prostoru (mladý muž na vozíku, žena na mateřské dovolené, nevidomý muž středního věku) a také s různými formami jeho využívání: Pravidelně zde přestupují ráno a odpoledne při každodenní cestě do práce a zpět; užívají nádražní prostor v různé denní hodiny, ale velmi často; přijíždějí každý den do práce vlakem na hlavní nádraží a poté z něj zas odjíždějí; jsou příležitostnými návštěvníky Brna a přijíždějí vlakem nebo autobusem na nádraží na Benešově ulici. Současně je třeba říci, že nám nešlo o reprezentativní vzorek uživatelů prostoru. Naším cílem bylo získat co nejpestřejší výpovědi o zkušenosti s prostorem. Tedy spíše než o zachycení společných znaků a jednotné podoby tohoto místa jsme usilovali o zpřístupnění jeho mnohostrannosti a rozmanitosti. Samozřejmě jsme si vědomi i toho, že náš vzorek uživatelů je omezený: Nehovořili jsme například s žádným žebřákem či bezdomovcem, kteří v různých částech dne také prostory nádraží využívají. Také věk našich KP nebyl rovnoměrně rozprostřen – z jedenácti byli pouze dva ve středním věku (45–55 let; Jan a Jakub), věk ostatních se pohyboval v rozmezí 25–35 let. Závěr výzkumu má nízkou reliabilitu, nicméně můžeme říci, že jeho výsledky jsou vysoce validními výpověďmi jeho konkrétních uživatelů a uživatelék.

Hloubkové nestrukturované rozhovory mají především tu výhodu, že umožňují komunikačním partnerům a partnerkám (dále KP) vnášet vlastní témata a nijak zásadně je v jejich výběru neomezují. Minimalizují tak nebezpečí, že výzkumník sám opomene některou z důležitých oblastí, které se k problematice vážou. Při jejich vedení nás v první řadě zajímalo, jak budou tyto lidé prostor „před nádražím“ vymezovat. Dále jsme se ptali na jejich zkušenost s tímto prostorem, které významné body jsou schopni v něm identifikovat, která místa považují za nejproblematičtější a která naopak hodnotí pozitivně. Konečně jsme se bavili o formách využívání prostoru: kdy a za jaké situace se do tohoto místa dostanou, jaké služby zde využívají a jaké trasy volí při jeho pěším překonávání a jejich používání. Jako iniciační prvek jsme při rozhovorech využili techniku mentálních map: na úvod jsme nechali dotazovaného zakreslit, co si představí a vybaví, když se řekne prostor před nádražím. Kresbu průběžně komentoval/a, případně jsme se dále doptávali; celý rozhovor jsme vedli nad nakreslenou mapou, což také výrazně přispělo k snadnějšímu otevření prostorových aspektů studované oblasti (s výjimkou nevidomého KP, pana Jakuba). Pozorování a pořizování dokumentace jsme prováděli jednak z půdních prostor domu na rohu ulic Masarykova a Nádražní (sledování tras) a také při zúčastněném pozorování při modelových průchodech prostoru,³⁾ kdy jsme se nechali vést vozíčkářem (který zároveň svou cestu prostorem zaznamenával videokamerou a komentoval) a nevidomým. S profesionálním lektorem rovněž prošli lokalitu dva výzkumníci se zaslepenými očima a slepečkou holí.

Tabulka 1: Seznam komunikačních partnerů a partnerek

Martin	Upoutaný na vozík, bydlí v prostoru od centra za nádražím, cesta pod viaduktem je pro něj v zásadě jediná přístupová trasa do centra města.
Romana	V době rozhovoru bydlela ve čtvrti směrem od centra za nádražím, prakticky denně jej využívala jako přestupní uzel při cestě do práce i jinam.
Helena	S malým dítětem, nádraží nevyužívá denně, zkušenost s kočárkem.
Cyril	Podniká v centru Brna, denně dojíždí z předměstí, využívá vlaky integrovaného dopravního systému, na nádraží vystupuje a přes prostor tramvajových zastávek jde do práce; domů se vrací ve večerních hodinách vlakem nebo rozjezdy.
Tadeáš	Bydlí v prostoru od centra za nádražím, pracuje v centru Brna, je typický automobilista, v době rozhovoru využíval MHD minimálně, prostorem často projížděl jako řidič osobního automobilu.
Lojza	Bydlí i pracuje mimo Brno, do Brna přijíždí nepravidelně jednou až dvakrát za rok; obvykle přijíždí autobusem na nádraží v Benešově ulici, výjimečně vlakem na hlavní nádraží; Brno i prostor před nádražím zná velmi povrchně.
Jakub a Jan	Jan má zbytky zraku a zprostředkoval zkušenost nevidomého s prostorem před nádražím; pan Jakub se profesionálně věnuje problematice nevidomých a jejich pohybu v městském prostředí; společně zprostředkovali také zkušenost nevidomého provedením dvou z výzkumníků prostorem s páskou na očích a slepečkou holí.
Daniel	Do Brna jezdí příležitostně, přinesl zkušenost návštěvníka, který první setkání s městem zažívá právě v prostoru před nádražím.
Kristýna	Pracuje jako asistentka vozíčkářů, se kterými při své práci často prostorem nádraží projíždí; popsala hlavní zápory prostoru z hlediska vozíčkáře.
Ferda	Student, řidič nočních rozjezdů – má zkušenost s nočním a denním provozem v prostoru.

Soustředili jsme se na hranice, bariéry, linie a trasy, významné objekty a plochy v prostoru. Jde o metodu popisu prostoru za využití mentálního mapování rozvinutou Kevinem Lynchem [2004]. Tu jsme, inspirování Lefebvrovým přístupem, ještě doplnili sledováním rytmických proměn místa záviselých na denní době [např. Lefebvre, Elden, Moore 2004] – jinak prostor žije v době ranních a odpoledních špiček, jinak v noci atd. Tuto časovou proměnlivost zachycuje původně literárněvědný koncept chronotopu, jenž pro kulturně geografickou analýzu modifikoval Crang [2001, 2005]. Tento pojem popisuje fakt, že specifčnost místa se mění

Obr. 1: Širší prostorové souvislosti umístění nádraží v Brně

Obr. 2: Ortofoto přednádražního prostoru

v čase – odkazuje k časoprostorové závislosti, která je určující pro podobu a charakter, související nejen s jeho místní charakteristikou, ale také právě s aktuálním časovým momentem jeho existence.

Analýzou takto komponovaných dat (rozhovory, mapy, fotografie a videozáznam) se nám podařilo získat hutný a detailní popis této malé brněnské lokality.⁴⁾ S ohledem na rozsah textu se zde budeme věnovat pouze její nadzemní části, ačkoli ta tvoří funkční celek s podchody pod nádražím. Ty si troufáme z následujícího textu vyřadit i vzhledem k tomu, že většina našich KP vnímá podzemní prostory jako svébytné a od povrchových jasně oddělené.

KDE JE „PŘED NÁDRAŽÍM“?

V intencích zvolené metody jsme lokalitu nechali vymezit samotnými KP: Co si vlastně představí, když se řekne „prostor před nádražím“? Obrázek 4 zachycuje hranice, které vyplynuly z analýzy rozhovorů a map. Nepřerušovaná čára označuje jedinou jasnou hranici, která je určena přechodem pro chodce od Masarykovy ulice směrem k nádraží. Další hranice už nejsou jednoznačné: Na straně nádraží byla jako mez nejčastěji označována jeho budova.⁵⁾ Směrem do centra ubíhá hranice do Masarykovy ulice. Dva z našich KP ji přímo označili slovy brána do města. Pro některé z uživatelů končí prostor „před nádražím“ hned v jejím ústí, někteří ale vidí úplný konec až u odbočky na Kapucínské náměstí. Uliční fronta proti budově nádraží tvoří další relativně jasnou hranici; pro některé uživatele je ale hranice v této linii již silnice mezi prvním tramvajovým ostrůvkem a chodníkem.

Směrem do ulice Benešovy k autobusovému nádraží u hotelu Grand je situace velmi nejasná. Pro někoho končí prostor před nádražím hned za vchodu do podchodu na nástupních ostrůvcích, většina lidí ale hovořila o celém prostoru až k autobusovému nádraží jako o jakési přechodové zóně do jiné lokality, která ovšem sama o sobě není vnímána pozitivněji než samotné prostranství před nádražím. Součástí této hraniční zóny je i úsek směrem k železničnímu viaduktu. Ten tvoří další relativně jasnou hranici. Někdy je popisován jako „brána do jiného světa“, vždy je zmiňo-

ván jeho špatný technický stav (z hlediska vizuálního dojmu), který odráží od jeho pěšího využití.⁶⁾

Při vymezování hranic prostoru před nádražím postupovali naši KP metodou opozic: Lokalita pro ně představuje jakýsi jiný prostor, odlišný od všeho, co jej obklopuje, a to i přesto, že jeho hranice nedefinují nijak jednoznačně. Zejména vnímají, že pohyb v přilehlých místech je řízen jinými pravidly. Interiér nádražní budovy je ve srovnání s prostorem před nádražím vnímán jako příjemné a uklidňující místo, které podléhá rytmu příjezdů a odjezdů vlaků, kde mají lidé jasný cíl: Jako jakmile už vejde člověk do toho nádraží, tak je to taková oáza, jako že si vydechne, že projde veškerým tím mumrajem – ne že by tam ten mumraj ustal, ale on se jako promění (Helena, 32). Podobně je tomu v ústí Masarykovy ulice vedoucí z centra. Chaos typický pro nástupní ostrůvky tramvají a jejich nejbližší okolí se zde pomalu proměňuje v jiný – městský – typ ruchu, který není vnímán negativně, naopak patří k životu rušné městské ulice. Výstižně to vyjádřila Romana (29): Je to jako moře a řeka... Pořád je to sláný a tady (v křižovatce s Kapucínským nám.) je to už sladký.

STRUKTURA PROSTORU

Spojením kresby mapy s podrobným rozhovorem jsme získali od jednotlivých KP detailní popisy prostoru, ve kterých se každá pozice spojila s jedním nebo více charakteristickými slovy (viz Obr. 6) do „sémantické mapy“; propojením jednotlivých map se nám podařilo identifikovat v tomto relativně malém prostoru sedm zón, které se od sebe dle názoru KP liší funkcí, vlastnostmi i problémy. Zóny popíšeme od hlavního vstupu do budovy nádraží po směru hodinových ručiček.

První zóna je ohraničena bezbariérovým vstupem do nádraží a severním železničním viaduktem (běžová barva). Cesta od něj k hlavnímu vchodu nádraží je popisována barvitě jako místo nevzhledné a zapáchající.⁷⁾ Je to místo, kde kuřáci čekají na svůj vlak a kde se u vchodu do podchodu shlukují tzv. „boveráci“, na které si většina našich partnerů při rozhovoru vzpomněla. Zdaleka ne všichni je chápali jako obtěžující,

Obr. 3: První fáze kresby mentální mapy

Obr. 4: Hranice přednádražního prostoru

Obr. 8: Výhled Nádražní ulicí k zastávce Nové sady

Obr. 10: Pevné bariéry v prostoru

nebezpečně křížována pěšimi doslova ve všech směrech (fialová barva). Je to prostor vnímaný jako naprosto nepřehledný a ani lidé využívající jej pravidelně nemají přesnou představu o jeho uspořádání. Jako jediný světlý bod v něm figuruje obrubník („sympatický“), který nahrazuje chybějící chodník těm, kteří míří k hotelu Grand. Nepohodlná a nedovolená (při její volbě porušuje chodce dopravní předpisy) cesta je alternativou k (delší) cestě podchodem.⁹⁾

Téměř všichni KP¹⁰⁾ začali svou mapu kreslit od tramvajových ostrůvků a kolejí. Ty tvoří jádro poslední zóny, která tvoří podstatu funkce celého místa, jež je jednoznačně vnímáno především jako dopravní uzel (žlutá barva). Ostrůvky jsou jeho centrem, a zároveň největším problémem. Chaotičnost, nepřehlednost a zmatečnost nástupních ostrůvků přetéká i na přilehlý přechod a jakoby kontaminuje celý přednádražní prostor. Prostor je dělen nejrůznějšími stálými či dočasnými bariérami na dílčí části, které uměle znesnadňují a zpomalují pohyb v něm, nenabízejí žádné možnosti, žádné alternativy, diktují efektivní způsob pohybu a striktně určují jeho směr.

CESTY MEZI BARIÉRAMI

Zdůrazňovaná transportní funkce ukazuje, že jde o místo, skrze které se obyvatelé Brna i jeho návštěvníci především snaží plynule projít, méně často se stává samo cílem. Při jejich snaze však klade chodcům do cesty mnoho stálých i dočasných překážek. Obrázek 10 znázorňuje nejčastěji zmiňované pevné bariéry: stojící auta, kiosky, čekárny a lavičky (především na druhém nástupišti), podchody (zabraňují ve výhledu a znesnadňují orientaci) a konečně zábradlí, zejména ta, která jsou protažena do kolejí – jsou míněna jako bezpečnostní opatření, ve skutečnosti zabraňují chodcům v možnosti uskočit na stranu před projíždějící tramvají.

Dočasné bariéry úzce souvisejí s rytmem místa strukturovaným dopravními špičkami i jízdním řádem.¹¹⁾ Objevují se opakovaně na podobných místech,¹²⁾ pomalu rostou, aby pak náhle zmizely a vše začalo nanovo. Jde především o „hrozný“ nástupčtivých lidí, utvářející se při příjezdu tramvají (výraznější je tento jev v období dopravních špiček), a „chumly“ čekajících, vznikajících ve chvílích, kdy delší dobu nepřijela tramvaj. Tato seskupení ještě zužují problematická místa na nástupních ostrůvcích (např. u přístřešků či u vývěsních tabulí). Podobně fungují ho-

Obr. 9: „Kapsářská“ značka

diny uprostřed přechodu a okénka s rychlým občerstvením. Lze říci, že z pohledu jednotlivce, jenž je součástí místního davu, se jeví jako nejzajímavější bariéra velké množství lidí pohybujících se nepředvídatelně, nekoordinovaně a v mnoha směrech. Trasy, jimiž se lidé mezi nástupními ostrůvků a kolem nich pohybují, však svou vnitřní logiku mají. Vycházejí mimo jiné ze snahy vyhnout se všem bariérám a co neefektivněji se dostat do svého cíle, respektive z tohoto prostoru. Z tohoto hlediska je zajímavé, že ti, kteří vycházejí z hlavního vchodu nádraží, v případě, že míří do centra, často volí cestu přes první ostrůvek (světle modrá čára vedoucí z hlavního vchodu kolem podchodů přes první ostrůvek do Masarykovy ulice).

Na zobrazení všech tras vidíme tři oblasti hodné pozornosti:

1. Zajímavé je křížení proudů na prostředním ostrůvku – procházející lidé (reprezentovaní například modrou trasou) se přirozeně snaží vyhnout stojícím a čekajícím u zastávek (reprezentovaným červenou trasou), proto procházejí nástupišť vlastně po diagonále, v jejímž středu jsou ovšem umístěny dlouhé lavičky.
2. Přechod pro chodce, kterým prochází většina zachycených trajektorií.
3. Prostranství mezi nádražím a Benešovou, kde spletenec možných tras odkazuje k jeho nepřehlednosti.

Z rozhovorů vyplývá, že prostranství je využíváno především jako přestupní uzel. Další dostupné služby nejsou oceňovány, snad kromě pošty a do večera otevřené pekárny. Někteří lidé využili nonstop rychlá občerstvení. Přesto je i popis možných pohybů, dějů a prožitků, které toto místo poskytuje, velmi bohatý. Prostor je naplněn pohybem¹³⁾ a současně je i místem zastavení,¹⁴⁾ jehož důvodem není jen čekání na spoj: mravenčení lidí, příjíždějících, odjíždějících, cestujících neznámo kam, je jednou z typických městských vizuálních atrakcí. Střetávání a následné vyjednávání mezi těmito dvěma stavy, napětí mezi bytím v pohybu a klidu vede ale také k nejrůznějšímu osobnímu prožívání místa: pojí se s ním slovesa jako netroufat si, muset, bát se, stresovat se, kalkulovat, zvyknout si, být nasraný, dávat pozor, být zmatený, být obezřetný, mít obavy, bavit se (čím). Ukazuje se tedy, že vedle transportní funkce má nádraží a jeho okolí i potenciál zaujmout: Lidé se zastavují a pozorují dění tam, kde je to možné, tam, kde se něco děje. Pustina přitažlivá není [srovnej Gehl 2000].

Obr. 11: Prostor přechodu, je vidět tvořící se „hrozny“ nastupujících, kolem hodin několik čekajících.

ZÁVĚR: POTENCIÁL SKRYTÝ V PROBLÉMOVÉM PROSTORU

Je třeba upozornit na to, že zkoumaný vzorek populace nebyl v žádném případě reprezentativní, a není tedy možno naše zjištění zobecnit. Rozsah výzkumu a zvolené techniky nemohou zaručit zjištění totožných výsledků při výběru odlišných komunikačních partnerů; neznamena to ale, že bychom rezignovali na jejich platnost – naopak víme, že pro zvolený vzorek dotazovaných je vysoká. Zkušenost těchto lidí přináší detailní pohled na zásadní problémy každodenního fungování daného prostoru. V závěru tedy můžeme shrnout jeho hlavní negativa, problémy, ale také potenciality:

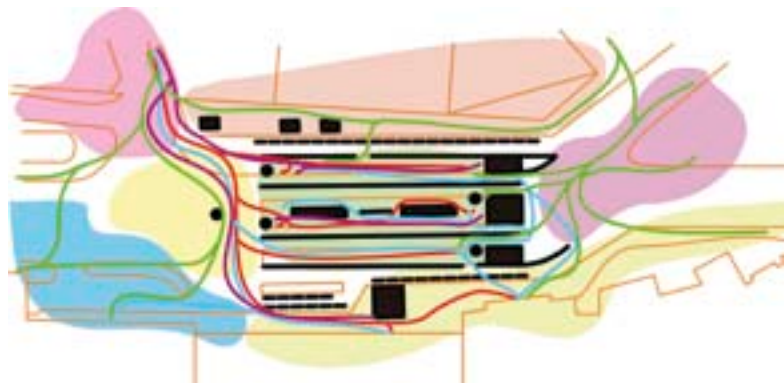
Je to prostor protikladný – chaotický, ale dopravně funkční; špinavý, ale vizuálně pozoruhodný. Jako jeho největší problém se jeví naprostá nepřehlednost, která je v některých případech interpretována jako nebezpečí.¹⁵⁾ Lidé vždy oceňovali momenty, kdy se chaos změní v předvídatelný řád panující na jinak rušné městské ulici, nastolený příjezdy a odjezdy vlaků na nádraží či pravidelností nočních rozjezdů. I přesto, že jsou schopni nalézt viditelné orientační body (hodiny, elektronické informační tabule na zastávkách), pobyt zde chápou spíše jako nutné zlo. Většina z našich komunikačních partnerů, pokud je to možné, se místu raději vyhýbá.

Ve svých výpovědích se uživatelé a uživatelky prostoru shodují, že nejproblematičtějším místem je přechod pro chodce s hodinami. Tato negativní percepce pravděpodobně vyplývá také z neshody mezi obecně sdílenou představou o funkci přechodu (místo, které umožňuje bezpečně překonat rušné silnice, koleje atp.) a zkušeností s konkrétním místem, která je diametrálně odlišná (je třeba dávat pozor na automobily a větší a hlučnější tramvaje, vyhýbat se chodcům mířícím na různé nástupní ostrůvky).

Na schématu trajektorií lze krom problémových míst vyčíst také potencialní klidová místa, která by mohla převzít některé funkce silně exponovaných zón a tím celý prostor rozředit a odlehčit – mohla by sloužit setkávání, občerstvení či čekání a konec konců i pozorování. Smysluplné se to zdá především v případě prostoru mezi hlavním vchodem a restaurací Secese, na který někteří respondenti upozorňovali; mimo jiné proto, že jsou zde pěkné vzrostlé stromy.

Z výše řečeného lze vyvodit některé závěry, jež by měly být brány v potaz při revitalizaci tohoto místa a které, ačkoli se vztahují k jednomu konkrétnímu městskému prostoru, mohou mít i obecnější platnost:

1. Prostor je uživateli považován za příliš zahuštěný: vylepšení jeho percepce prospěje odstranění nebo rozvolnění některých fyzických bariér (např. lavičky umístěné uprostřed druhého tramvajového ostrůvku). Tomu by napomohly i některé relativně jednoduché zásahy, které by ulehčily situaci především uživatelům s nějakým typem omezení: opatřit zábradlím nebezpečný chodník u pošty a zvažít vyrovnání oblých hran chodníků před její budovou do pravých úhlů tak, aby zachovávaly jasnou orientační linii pro nevidomé či slabozraké chodce (hrana chodníku slouží jednak pro udržení směru při chůzi po něm, umožňuje ale také přejít silnici v bezpečném, tedy přímém a nejkratším kolmém směru). Snížit spodní tyče zábradlí tak, aby byly vhodné pro použití slepecké hole, upravit nájezdy na ostrůvky, aby byly použitelné pro vozíčkáře i jako vodící linie pro

Obr. 12: Cesty mezi bariérami

Červená linka: Trasy chodců mířících z centra do nádražní budovy nebo na nástupní ostrůvky

Modrá linka: Trasy lidí vycházejících z nádraží a mířících do centra nebo na nástupiště

Fialová linka: Trasy směřující od podchodů na tramvajové zastávky nebo do centra

Zelená linka: Trasy, které využívají lidé mířící do Novobranské, na autobusové nádraží, na poštu nebo směrem na Nové sady

nevidomé s holí. Zprůchodnit a zpřehlednit prostor lze i jednoduchým odstraněním některých bariér, jakými jsou reklamní cedule, tzv. áčka, zvláště tam, kde blokují vodící linie, a tyto linie udržovat (především kontrastní pruhy). Za úvahu stojí i pokus o celkovou kultivaci užívání prostoru a přesunutí prodeje rychlého občerstvení do ruky z ulice do vnitřních prostor provozoven, čímž by byly odstraněny dočasné bariéry v podobě hroznů lidí čekajících na svou objednávku.

2. Bylo by vhodné uvažovat o zvýšení počtu možností, jak bezpečně přejít, ať už ze třetího tramvajového ostrůvku k nádraží nebo v prostoru křižovatky za vchody do podchodů. Stávající přechod by si též zasloužil pozornost: při umístování prvků, jako jsou hodiny v jeho středu, je třeba mít na paměti, že jako významná statická vertikála budou vždy přitahovat pozornost čekajících, kteří zde budou tvořit překážku.

3. S překonáváním prostoru souvisí i otázky automobilové dopravy. Někteří z uživatelů ji považují za naprosto neadekvátní; v případě, že se zde pohybují jako řidiči osobních aut, popisují tento prostor jako velmi znerozvůžující a nepřehledný, zároveň připouštějí, že tímto prostorem projíždějí pouze v nejnnutnějších situacích nebo omylem. Nabízí se zde možnost omezení provozu osobních automobilů, neboť současný stav není vhodný ani z hlediska chodců a v zásadě ani z hlediska řidičů, kteří chtějí dovézt své blízké na hlavní nádraží – v takovém případě nemají kde zaparkovat.

4. Pro mnoho z našich partnerů byla kladně hodnoceným referenčním bodem tramvajová nástupiště na zastávce Nové sady. Jedním z prvků, který zde považují za pozitivní, je výhled „do zeleně“, ať už jde o tramvajové kolejiště směrem k Rondu nebo zelený svah pod Petrovem. Bylo by tedy vhodné uvažovat o ozelenění prostoru před nádražím, ovšem takovou formou, která by nevytvářela další fyzické bariéry v prostoru (závěsné květináče místo přizemních atp.). KP také u zastávek na Nových sádkách oceňují, že od silnice nejsou odděleny zábradlím, jako je tomu před nádražím.

5. Kontext prostoru – to, jak je funkčně napojen na další části města, jak s nimi koresponduje, je dalším významným bodem v jeho hodnocení. Příkladem může být ulice Nádražní směřující k Novým sadům, která je hodnocena jako „nudná“, a není proto často využívána. Přitom to, co je skryto za zdí podél ulice – nástupiště vlakových kolejí a ruch kolem nich, i staré železniční budovy a dnes prakticky nepostřehnutelný viadukt, jsou specifické vizuální atraktivita, které mohou odkazovat na v současnosti objevenou industriální poetiku města.

6. Prostorový kontext místa se ale projevuje i v jiných bodech: zejména lidé, kteří pravidelně využívají vlaková spojení (a to i spojení mezi jednotlivými městskými částmi), vnímají prostor nádražních nástupišť a tramvajových zastávek před nádražím jako jeden celek. Z vhodného propojení obou prostorů by tedy mohla profitovat celá oblast. Nádraží by se mohlo více otevřít městu, na druhou stranu by tramvajový uzel mohl být více propojen s nádražím a podtrhnout tak svou dopravní funkci.

Pro většinu lidí přijíždějících do města je nádraží a prostor před ním tím prvním a zpravidla silným dojmem, který získají, jak ukazují výpovědi našich KP o jejich zkušenostech z jiných (ať již zemských či zahraničních) měst a nádraží: Když vyjdeš z toho nádraží a cítíš, že je tam příjemná atmosféra toho města, že tě to přitáhne k tomu městu, nebo si řekneš,

tak, teď jsem tady, tady je to fajn nebo tady to vypadá zajímavě, to si asi moc neřekneš, když přijedeš na hlavák (Daniel, 30). Jak ukazuje tato citace, je potenciál prostoru také v jeho schopnosti podpořit nebo oslabit genia loci širšího města, je významným bodem, kde si člověk řekne: „Tak, a jsem tady.“ Je otázka, co si má přijíždějící říci, když vyjde z budovy brněnského hlavního nádraží.

Mgr. Lucie Galčanová
Mgr. Barbora Vacková, Ph.D.
Institut pro výzkum reprodukce a integrace společnosti, FSS MU

RNDr. Robert Osman
Geografický ústav, PŘF MU

Text vyšel poprvé v časopise Urbanismus a územní rozvoj, číslo 5/2011, ročník XIV, za možnost přetištění děkujeme redakci časopisu i autorům studie.

Poznámky

1. Text vznikl s podporou výzkumného záměru MSM0021622408 Reprodukce a integrace společnosti.
2. K proměnlivé rytmicitě míst viz např. Muliček, Osman, Seidenglanz 2010, Lefebvre, Elden, Moore 2004, Crang 2001.
3. Inspirací nám byla tzv. metoda „go-along research“; viz např. Kusenbach 2004.
4. Obdobný popis je v kulturní a sociální antropologii označován jako zhuštěný či hustý. Jeho cílem je popsat nejen to, co lidé dělají, ale také jaký význam své činnosti přiřadí, jak a v jakých kontextech či situacích je tento význam vytvářen, vnímán a interpretován [podrobněji Geertz 2000].
5. Pro ty, kdo přijíždí do města vlakem, to však byla nástupiště vlaků, pro některé uživatele prostor definitivně končí až za nádražím v místě mezi kolejisti a obchodním domem Tesco.
6. Fakticky jej častěji používají pouze dva z našich informátorů, kteří v současnosti bydlí v lokalitě za viaduktem poblíž ulice Křenové. Jedním z nich je pak vozičkář, pro kterého je chodník pod viaduktem nejspíš nejzajímavější cestou z oblasti za nádražím do centra města.
7. Roh u odpadkového koše těsně před hlavním vchodem je často využíván jako pisoár.
8. Původně administrativní a nájemní dům pojišťovny Reunione Adriatica di Sicurita (1937–1938, architekt Karel Kotas).
9. Volí ji například špatně se pohybující starší lidé, kteří se chtějí vyhnout schodům, je také kratší cestou k zastávce trolejbusů, která je uprostřed tohoto prostoru.
10. Kromě muže, který prostorem buď prochází pěšky, nebo jede autem a nepříliš často jej využívá k nástupu do tramvají, a dále vozičkáře, jehož trasa prostorem je předem definována sjízdností pro vozík.

11. Typickým příkladem jsou odjezdy nočních autobusových linek, tzv. rozjezdy: periodicky dochází k vysokým koncentracím lidí, jejich rychlému pohybu, během několika málo minut se pak prostor vyprazdňuje a jeho osazenstvo se mění. Rozjezdy jsou oceňovány právě i kvůli této jasnosti a pravidelnosti.

12. Tam, kde jsou první nástupní dveře, u čekáren, odpadkových košů (kuřáci), zadržují. Jednoduše v místech, kde je možné se „k něčemu“ postavit – jako jsou zmiňované hodiny na přechodu [srovnej Gehl 2000].

13. S pohybem v prostoru se v rozhovorech pojila např. slovesa: šupajdit si, spěchat, přeskakovat, běhat, zkracovat, chodit, porušovat předpisy, vrhat se, vyhýbat se, otukávat, dotýkat se, krosnout, obcházet, vracet se, zakopnout, přišlápnout, spadnout, nastupovat, prolízat, valit, překonávat, zpomalovat, hodit hubu, projet, řídit se, potulovat se, parkovat, manévrovat, bloudit, spěchat, bojovat ad.

14. Slovesa popisující statické jednání a činnosti: zevlovat, postávat, čučet, troubit, zvonit, rozdávat letáky, bránit, klábosit, spát, zamýšlet se, omlouvat se, slyšet, čekat, pomáhat, somrovat, kouřit, omezovat, oslovovat, obtěžovat, čůrat, schovávat se, shromažďovat, hlídat, chcát, potkávat se, rozčilovat se, bydlet, křičet, ležet, ohrožovat, mlátit, prát se, komunikovat, loučit se, smrdět, popíjet, hrát, povalovat se, smát se, prodávat, nadávat, krást ad.

15. Martinem (25), který je omezen pohybem na vozíku, Helenou (29), když se propletá s kočárkem, Jakubem (55), který má jen zbytky zraku a hůř se orientuje, ale i s ostatními, kteří žádné specifické nároky nemají. Pocit strachu se pojí také s podchody.

Použité zdroje

- CRANG, M. „Rhythms of the City: Temporalised Space and Motion.“ In: MAY, J. – THRIFT, N. TimeSpace: Geographies of Temporality. London: Routledge, 2011, s. 187–207.
- CRANG, M. „Time:Space.“ In: CLOKE, P. – JOHNSTON, R. Spaces of Geographical Thought: Deconstructing Human Geography's Binaries. London: Sage, 2005, s. 199–220.
- GEERTZ, C. Interpretace kultur. Praha: SLON, 2000.
- GEHL, J. Život mezi budovami: Užívání veřejných prostranství. Brno: Nadace Partnerství, 2000.
- KUSENBACH, M. „Street Phenomenology: The Go-Along as Ethnographic Research Tool.“ In: Ethnography, 2003, 4(3): 455–485.
- LEFEBVRE, H. – ELDEN, S. – MOORE, G. Rhythmanalysis: Space, Time, and Everyday Life. London: Continuum, 2004.
- LYNCH, K. Obraz města/The Image of the City. Praha: Bova Polygon, 2004.
- MULIČEK, O. – OSMAN, R. – SEIDENGLANZ, D. Časoprostorové rytmy města – industriální a postindustriální Brno. In FERENCŮHOVÁ, S. – GALČANOVÁ, L. – VACKOVÁ, B. (eds.). Československé město včera a dnes: každodennost – reprezentace – výzkum. Červený Kostelec, Brno: Nakladatelství Pavel Mervart, Masarykova univerzita, 2010, s. 195–220.

KANCELÁŘ METROPOLITNÍHO PLÁNU

Program programového prohlášení KMP: „hledání (*) města“

doc. Ing. arch. Roman Koucký

Vedoucí Kanceláře metropolitního plánu. Vyučil se truhlářem, vystudoval Střední průmyslovou školu stavební v Plzni a Fakultu architektury ČVUT v Praze. Byl odborným asistentem ve Škole architektury Emila Příklad na AVU, stál u zrodu vydavatelství Zlatý řez, je společníkem firmy Roman Koucký architektonická kancelář, s. r. o., od roku 1998 vede ateliér na Fakultě architektury ČVUT. Vydal několik knih a jeho práce byly oceněny doma i v zahraničí.

LIDÉ

Odbornými garanty týmu budou specialisté (RNDr. Martin Kubeš, Ing. Jan Špilar a Ing. Petr Hrdlička), kteří se mnou spolupracují na urbanistických úlohách již skoro dvacet let a všichni byli u toho, když jsem konstituoval teorii „elementární urbanismus“.

Dalšími členy týmu jsou a budou zástupci nejmladší generace architektů, kteří dokončili fakultu architektury před několika lety a do-

stali tak, zejména v urbanismu, to nejspíš nejlepší školení, jakého je naše země schopna. Předpokládám také, že tým později posílí ještě mí bývalí studenti, kteří od svého absolutoria pracují v zahraničí, a přinesou tak pohledy ze stabilizovanějších společností.

Podstatná bude rovněž externí spolupráce s nejlepšími architekty naší republiky, s akademickým a výzkumným prostředím. Pokud k tomu budou možnosti, pokusíme se o spolupráci i se zahraničím.

Základní charakteristikou týmu bude jeho zkušenost a průměrný věk.

Dojde ke zjednodušení označení jednotlivých členů týmu. Už nebudou existovat něco tak neuchopitelného, záhadného a alibistického, jako „specialista funkčních systémů“. Funkční systémy nebudou existovat. Osobnosti pracující v mém týmu budou mít zcela prozaické a po tisíciletí pochopitelné a jasné označení – architekt. Budou architektky nejen města a krajiny, ale i dopravy a technické infrastruktury.

KONCEPCE A METODIKA

Nový tým bude společně hledat „obraz města“. Prvotní pro utváření města je morfologie krajiny, potom historické a kulturní vrstvy a v neposlední řadě vize budoucnosti a vrstvy nové, stejně důležité a hodnotné, jako jsou ty historické.

Územní plán bude jednoduchým, srozumitelným a stabilním dokumentem. A to i přesto, že jsme si zcela vědomi, že práce na novém územním plánu může být „pouze“ výrazným pokrokem v mezích zákona.

Prvotním heslem koncepce bude (opětovně): hledání (*) města. Za hvězdičku budeme postupně dosazovat slova jako ztraceného, obytného, přívětivého, krásného, ale také hustého, zeleného, kameného, zlatého...

KOMUNIKACE

Celý proces vzniku plánu bude dokumentován a průběžně zveřejňován nejen na výstavách a přednáškách. Bude vybudováno stálé informační středisko o historii a plánování města. Bude vznikat kniha, nebo lépe soubor knih, které tento proces postupně zaznamenají a budou ho průběžně přibližovat odborné, ale i nejširší veřejnosti. Použity budou i nejnovější mediální technologie.

HARMONOGRAM

Do konce roku 2012 dokončíme přípravu a zařízení kanceláře, připravíme detailní metodiku plánu a budeme spolupracovat na Zadání územního plánu hl. m. Prahy. Na jaře, spolu se zveřejněním pracovního znění Zadání, budou představeny ukázky výkresů a detaily zpracování plánu. Souběžně bude probíhat revize a aktualizace ÚAP tak, aby před zpracováním návrhu plánu byly k dispozici kvalitní, čitelné a srozumitelné podklady. Předpokládáme, že práce na Návrhu územního plánu hl. m. Prahy budou zahájeny na podzim 2013.

Roman Koucký

Foto: archiv ČTK

VZNIK KANCELÁŘE VEŘEJNÉHO PROSTORU

Kancelář veřejného prostoru vzniká pod Útvarem rozvoje města hlavního města Prahy. Jde tedy o pracoviště, které se bude zabývat tvorbou veřejného prostoru (respektive veřejných prostranství) na odborné architektonické úrovni, současně však – a v tom je jeho role nová a podle mne pro město zásadně přínosná – zastupuje deklarovaný zájem správy města na kvalitě veřejných prostor.

Založení kanceláře veřejného prostoru je v rámci tvorby města Prahy novým, pilotním počinem. Žádná podobná instituce v soudobém plánování města dosud v podstatě neexistovala. Roli, smysl, cíle, náplň a způsob práce a nástroje, to vše bude nutné od základu definovat a postupně ověřovat a korigovat v průběhu práce. Výhodou nicméně je, že je možné inspirovat se podobnými pracovišti, která vznikla v uplynulé době v řadě evropských měst, a jsou to právě ta města, která se nyní mohou prezentovat výsledky v podobě kvalitního veřejného prostoru.

Cílem kanceláře je lapidárně řečeno prosazování a obhajování samotné existence veřejného prostoru, jeho důležitosti a zájmů. Dále pak ovlivňování podoby veřejného prostoru ve směru kvality, a to všemi dostupnými nástroji, které je z pozice kanceláře možné využít.

Jejím úkolem je hledat koncepční nástroje a cesty k tomuto vylepšení a současně definovat charakteristiky kvalitních veřejných prostranství a pravidla jejich udržení a vytváření.

Činnost kanceláře by měla směřovat k jednotné koncepci přístupu k veřejným prostranstvím v hlavním městě Praze jako součásti charakteristiky města.

Kancelář veřejného prostoru by měla být především tvůrčím pracovištěm, generujícím iniciační výstupy a definujícím nástroje k jejich realizaci. Obsahem práce by měly být jak dlouhodobé a střednědobé koncepční a strategické výstupy, tak konkrétní „městské zásahy“, reagující na konkrétní aktuální potřebu města.

Koncepce zdůrazňuje důležitost veřejného prostoru, jak pro strukturu a detail města, tak pro kvalitu života lidí ve městě, by se různými způsoby měla promítnout do tvorby nového Metropolitního územního plánu Prahy. Souběžně s plánem bude také vznikat manuál tvorby veřejných prostranství, který se bude v obecné rovině zabývat jak principy, tak detaily tvorby veřejného prostoru. Na tento dokument nebo některé jeho části se v nějaké formě bude pravděpodobně odkazovat územní plán nebo například nová vyhláška o obecných technických požadavcích na výstavbu v hlavním městě Praze.

Pokud bychom měli předběžně definovat některé principy přístupu k tvorbě veřejných prostranství a k prosazování jejich významu, mohly by znít například:

- | Veřejné prostory tvoří základní strukturu města.
- | Kvalitativnímu standardu veřejných prostor a jejich logice je nutné podřídit jak vedení dopravní i technické infrastruktury, tak jednotlivé stavby a stavební celky.
- | Prioritou je vždy obytná kvalita veřejného prostoru. Obytné prostředí je bezpečné, zdravé, živé, komunikativní a krásné.
- | Veřejný prostor města musí vybízet k pěšímu provozu a k pobývání.

Ing. arch. Pavla Melková

Autorizovaná architektka ČKA
Narozena v Praze v roce 1964
Vystudovala Fakultu architektury ČVUT
Od roku 1996 spolčinkem MCA atelier,
s. r. o.
Věnuje se také teoretické činnosti, publikuje
v odborných časopisech, spolupracuje
s fakultou architektury na výuce,
přednáškách a výzkumných programech.
V současné době pracuje na dizertaci
v rámci ústavu urbanismu FA ČVUT.
Společně s Miroslavem Cikánem získala
v roce 2012 Grand Prix architektů, Cenu
primátora Hl. m. Prahy a za revitalizaci
Bastionu U božích muk byla nominována
na Mies van der Rohe Award 2013 (viz s. 11)
Od podzimu 2012 vede nově vzniklou
pražskou Kancelář veřejného prostoru.

- | Základem tvorby veřejného prostoru je lidské měřítko a lidské smysly.
- | Emocionální kvality života – prožitek z prostoru jsou stejně významné jako kvality funkční.
- | Jednou z podmínek kvalitního veřejného prostranství je komunikativní vztah s parterem přilehlých objektů.
- | Dopravní řešení ve veřejném prostoru musí být vždy postaveno na premise přednosti chodců.
- | Kvalitní údržba je stěžejním předpokladem kvalitního veřejného prostoru.
- | Strategie jednoduchosti a realizovatelnosti, bez rezignování na celkovou architektonickou a funkční koncepci městského prostoru. Někdy stačí objemově malé úpravy se zásadním dopadem na celkovou kvalitu prostoru. Detail, změna dopravního režimu a priorit nebo i „pouhý“ úklid.
- | Každý malý realizovaný krok může být začátkem dalších, větších kroků.

Pavla Melková

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ POTVRDILA REGULÉRNOST SOUTĚŽE NA ŠTVANICI

Pražský magistrát se rozhodl po nevhodném výběrovém řízení vypsáném počátkem roku zorganizovat veřejnou architektonickou soutěž na řešení území ostrova Štvanice v Praze. Soutěžní podmínky schválila v září Rada města, následně je prohlásila za regulérní také Česká komora architektů. Praha hodlá do revitalizace ostrova investovat 0,5 miliardy Kč.

SOUTĚŽ PŘINESE NÁVRH NEJVHODNĚJŠÍHO ŘEŠENÍ

Cílem urbanisticko-architektonické soutěže je nová definice ostrova Štvanice s ohledem na maximální využití potenciálu Vltavy a jejích břehů a ostrovů jako důležité součásti veřejného prostoru města. Návrhy by měly respektovat význam ojedinělého místa a jeho historický vývoj a přinést řešení celoročního využití ke sportovním aktivitám, odpočinku, pořádání kulturních akcí. Součástí řešení by mělo být také vhodné dopravní napojení na okolí jak pro cyklisty a chodce, tak pro MHD a omezeným způsobem i pro automobily.

Účastníci z řad autorizovaných architektů a inženýrů mohou své ideové návrhy řešení ostrova zaslat magistrátu do 8. ledna 2013. V první polovině února příštího roku vybere odborná porota nejlepší práce. Ve druhém kole pak bude po upřesnění zadání ze strany poroty prověřena realita vybraných návrhů. Navrženy budou také etapy rozvoje.

Vítěz soutěže, který za svůj návrh obdrží odměnu 1 milion Kč, by měl v roce 2013 v návaznosti na svůj soutěžní návrh zpracovat podrobný generel lokality i její regulační plán a zároveň dodat komplexní projektové řešení na první etapu úprav lokality.

DOBŘE SESTAVENÁ POROTA JE DŮLEŽITÁ

V devítičlenné porotě posuzující návrhy zasednou kromě důležitých zástupců města, mezi nimiž jsou například Aleksandra Udženija, radní Hlavního města Prahy, nebo Tomáš Hudeček, 1. náměstek primátora Hlavního města Prahy, také přední čeští architekti jako Roman Koucký, Josef Pleskot, Miroslav Cikán, Jakub Kynčl, Jakub Fišer či inženýrka Martina Forejtová. Mezi náhradníky pak nalezneme primátora Bohuslava Svobodu, jeho náměstka Pavla Richtera a další zástupce odborné veřejnosti Petra Kratochvíla, Adama Gebriana, Irenu Fialovou, Dana Meru, Ladislava Kubu nebo Ivana Březinu. Úkolem poroty bude doručené soutěžní návrhy hodnotit podle jejich komplexní ideové a architektonické kvality.

Dobře složená a všem dopředu známá porota je vždy určitou zárukou nejen pro investora, kterému pomůže vybrat optimální řešení, ale také pro soutěžící, pro které je znamením, že jejich práce budou nanejvýš kvalifikovaně posuzovány.

VZOROVÉ ZADÁNÍ ZAKÁZKY

Zabývat se intenzivně revitalizací vltavských náplavek a ostrovů se rozhodl Magistrát hlavního města Prahy již v únoru letošního roku. Jednou z prvních aktivit bylo v únoru sestavení výzvy k předložení cenové nabídky na budoucí studii řešení ostrova Štvanice. Komora architektů tehdy tento krok kritizovala, stejně jako řada zástupců odborné veřejnosti. Nepovažovala postup za odpovídající významu místa a doporučila magistrátu hledat nejlepší řešení takto významného městského území právě formou urbanisticko-architektonické soutěže. Tento transparentní postup umožňuje porovnávat mezi větším množstvím studií a nalézt skutečně nevhodnější řešení. ČKA je ze zákona pověřena dohlížet nad zadáváním veřejných zakázek v České republice a vždy důsledně upozorňuje investory na nutnost kvalitní přípravy zadání jakékoliv zakázky. Nabídla proto MHMP spolupráci a konzultaci zadání zakázky. Radní Alexandra Udženija pak přislíbila organizaci architektonické soutěže.

Rovněž náměstek primátora Tomáš Hudeček opakovaně organizaci soutěže podpořil. Uvedl, že každý občan má právo žít v hezkém a příjemném prostředí, a proto není možné hledat ten nejlevnější projekt Štvanice, ale nejlepší: „Snad se Štvanice stane vzorem a bude takových soutěží více.“

Markéta Pražanová

Tisková zpráva ČKA ze 4. října 2012

Více informací o soutěži: <https://www.egordion.cz/nabidkaGORDION/profilMhmp>

Obraz místa

Štvanice – Místo středověké střelnice, pak barokní arény, psích štvanic na jeleny... Místo smrti a vítězství. Místo utkání. Místo chladu ledáren, zimního stadionu, prohry vítězství roku 1947 a modřin krasobruslení. Místo virů vodní elektrárny, vodního slalomu a cirkus varieté Eugenia Averina. Tiché místo s křikem porodnice. Místo Velkých Benátek a brodu mezi bývalými ostrovy Jeruzalém, Koruna, Primátor, Rohan. Místo pod vodou a tenisovými míčky. Místo minulé a míjené vodou, auty, parníkem a racky. Místo na dosah, na dohled dalekohledem z města pod dálnicí Praha–Brno, začínající nad pylonem mostu, mezi sochami Práce a Humanity, tak vzdálenými, že si nemají co říct. Místo třikrát přeškrtnuté vlaky viaduktu, trolejemi tramvaje a tunelem metra. Místo nezastavené, bez mementa k zastavení. Místo, kde měřítko měří jen Vltava a stopky rozhodčích. Místo neparkování párků v parku u tří zbořených hospod a nefunkční kavárny. Místo ne-zoo. Místo, kde se neví, zda se bude hrát „Potopená katedrála“. Míjené místo města, bez cest a spojení, místo bez cíle s cílem rande, na místě v sobotu přesně v 5! K odplutí do Hamburku! Bez plachet, 5 uzlů, z výšky 1173,54 m n. m. Jen ne-ne-místo mezi Bubny pod dálnicí a zbořeným Těšnovem...

(ze soutěžních podmínek)

ČESKÁ KOMORA ARCHITEKTŮ PODPOŘILA CENU PETRA PARLÉŘE

Česká komora architektů podporuje aktivity Společnosti Petra Parlěře, které směřují ke kultivaci měst a obcí. Oceňuje úsilí společnosti dostávat kvalitní architekturu a diskusi o prostředí a veřejném prostoru i k těm zadavatelům, kteří by k takovému kroku možná sami těžko hledali cestu. I přes ne úplný soulad soutěžních podmínek se Soutěžním řádem ČKA se Komora rozhodla prohlásit letošní 10. ročník soutěže za regulární.

Sokolov, foto: archiv CPP

Železný Brod, foto: archiv CPP

Valašské Klobouky, foto: archiv CPP

Valašské Meziříčí, foto: archiv CPP

Pilířem činnosti Společnosti Petra Parlěře je organizace Ceny Petra Parlěře (CPP), urbanisticko-architektonické soutěže, jejímž prostřednictvím vybraná města získávají návrhy řešení svých stavebních záměrů – veřejných prostranství a dalších staveb financovaných převážně z veřejného rozpočtu. „Snažíme se přispívat k obnově a rozvoji sídelních kultur a kultivaci municipálního prostoru. Chceme i nadále podporovat osvětu, dobrou architekturu a architektonické soutěže. Věříme, že díky naší činnosti dochází k většímu zájmu o prostředí,“ shrnul aktivity společnosti senátor Jiří Oberfalzer, který je zároveň předsedou správní rady. Na doprovodné konferenci O kráse a rozpadlosti měst dne 11. října 2012, organizované v rezidenci primátora hlavního města Prahy, také uvedl, že za deset let existence soutěže se do ní přihlásilo 203 měst.

Desátý ročník soutěže byl vyhlášen 3. října 2012. Jeho předmětem jsou ideová řešení veřejných prostranství měst Sokolov, Valašské Klobouky a Valašské Meziříčí a nefunkčního areálu v Železném Brodě. Zájemci mohou zasílat své návrhy do 11. ledna 2013.

Česká komora architektů je ze zákona pověřena dohlížet mimo jiné nad zadáváním a průběhem urbanistických a architektonických soutěží v České republice. Hledání projektantů a kvalitních projektů prostřednic-

tím tohoto typu soutěží považuje ČKA za nejvhodnější způsob při zadávání veřejných zakázek – jsou transparentní, přinášejí konkrétní návrh řešení, lze vybírat z mnoha idejí, které posuzuje odborná porota, atd. Proto také Komora vyhlášení architektonických soutěží dlouhodobě podporuje, stejně jako se rozhodla podpořit CPP.

Cena Petra Parlěře je specifickým druhem soutěže o návrh – jejím předmětem není řešení jedné úlohy (jedné stavby, lokality apod.), ale soutěžící architekti si mohou vybírat z více zadání. Proto je hledání souladu se Soutěžním řádem ČKA složitější a mezi ČKA a Společností Petra Parlěře dochází řadu let k diskusím, jak soutěžní podmínky nastavit ke spokojenosti obou stran tak, aby byly v souladu s předpisy a zároveň nedošlo k porušení specifického systému vytvořeného organizátorem ceny. Představenstvo ČKA se i přes tyto diskuse rozhodlo udělit tomuto druhu soutěže výjimku, především vzhledem k jejímu přínosu – jak pro města a obce, tak pro propagaci kvalitní architektury a naplňování veřejného zájmu.

Markéta Pražanová

Tisková zpráva ČKA z 11. října 2012

OPRAVA

V minulém čísle Bulletinu byla na straně 25 otištěna letecká fotografie centra Českých Budějovic. Omylem byl uveden chybný údaj o jejím původu. Skutečným autorem fotografie je pan Pavel Rychtecký, který ji uvolnil pod svobodnou licencí CC-BY-SA-3.0 a zveřejnil prostřednictvím stránek Wikimedia Commons (<http://commons.wikimedia.org>). Autorovi se za toto nedopatření omlouváme.

ARCHITEKTI PODRUHÉ NA JEDNÉ LODI

První říjnové pondělí se v rámci oslav Světového dne architektury konal druhý ročník akce Architekti na jedné lodi, kterou Česká komora architektů letos spolupřátala. Stalo se tak na lodi galerie (A)Void Floating na Rašínově nábřeží v Praze v blízkosti železničního mostu, která byla upravena podle návrhu architekta Petra Jandy. Součástí akce bylo neformální setkání s novináři na téma architektonických soutěží a aktuální podoby jejich právního zakotvení.

Na setkání vystoupil předseda ČKA Josef Panna, člen představenstva a předseda pracovní skupiny ČKA pro transparentní zadávání veřejných zakázek Petr Lešek, vedoucí oddělení právního rámce veřejných zakázek ministerstva pro místní rozvoj Vlastimil Fiedler, 1. náměstek primátora hl. m. Prahy Tomáš Hudeček, člen představenstva a předseda pracovní skupiny ČKA pro legislativu Pavel Hnilička a člen představenstva a předseda pracovní skupiny ČKA pro propagaci architektury Petr Janda.

Na setkání zazněla řada důležitých informací a prohlášení. Vlastimil Fiedler z ministerstva pro místní rozvoj informoval o přípravě prováděcí vyhlášky zákona o zadávání veřejných zakázek věnované soutěži o návrh. „My vlastně nevytváříme nic nového, už dnes zadavatelé mají možnost využívat architektonické soutěže, tedy soutěže o návrh, už dnes mohou zadavatelé zohledňovat provozní náklady. To, že tak nečiní, je samozřejmě jiná věc,“ uvedl Fiedler. Vyhláška, na jejíž přípravě ministerstvo spolupracuje s Českou komorou architektů a Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, navazuje na novelu zákona platnou od letošního 1. dubna. „Dostali jsme návrh a v současnosti upřesňujeme text tak, aby vyhovoval všem potřebným administrativním pravidlům,“ doplnil Fiedler. Podle něj bude následovat právní posouzení a mezirezortní řízení. A časový odhad? „Vzhledem k tomu, že dnes je 1. října, byli

bychom určitě rádi, aby vyhláška byla účinná od prvního ledna 2013. Samozřejmě nezávisí to jenom na faktorech v rámci našeho ministerstva,“ uvedl na závěr.

První náměstek primátora Tomáš Hudeček připomněl připravovanou architektonickou soutěž na ostrov Štvanice a vyznal se ze své náklonnosti k náplavkám. Sám je prý příznivcem architektonických soutěží: „Když soutěžíte ve sportu, vaše výhra je automaticky prohrou někoho jiného. V případě architektury výhra většinou znamená výhru téměř všech.“ Praha se tak snad může těšit na více architektonických soutěží.

Podvečerní neformální setkání zahájil Josef Smutný, člen představenstva ČKA, který se ujal role moderátora. Pod heslem Kam pluje Komora se slova postupně ujali předseda ČKA Josef Panna a členové představenstva Petr Lešek a Petr Janda. Zahájení druhého akademického roku vysoké architektonické školy ARCHIP přiblížila její děkanka Regina Loukotová. Po skončení (ne)oficiálních proslovů se na řadu dostaly DJ'S Markéta Lisá (Midi Lidi) a Johana Švarcová (Kazety). V průběhu akce bylo možné si v podpalubí prohlédnout i Přehledku diplomových prací 2012 pořádanou ČKA.

Simona Juračková
Foto: Stanislav Zbyněk

PEVNĚJŠÍ ZAKOTVENÍ ARCHITEKTONICKÝCH SOUTĚŽÍ V LEGISLATIVĚ JE PŘÍSLIBEM NOVÉ VLNY ARCHITEKTURY

Praha, 1. října 2012 – Přislíbem příchodu nové vlny české architektury jsou legislativní změny týkající se zadávání veřejných zakázek na veřejné stavby a územní plány. Před dokončením je prováděcí vyhláška Ministerstva pro místní rozvoj ČR doplňující novelizovaný zákon o veřejných zakázkách, která vyjasňuje podmínky pro pořádání soutěže o návrh – architektonické soutěže. Architektonické soutěže jsou nejčistší a nejekonomičtější formou zadávání veřejných zakázek v oblasti architektury a urbanismu. Navíc umožňují soutěžit desítkám i stovkám ateliérů a návrhy hodnotit z hlediska kvality, a nikoli jen ceny. Nová vyhláška je proto příslibem příchodu nové vlny architektury v Česku.

Na rozdíl od běžné obchodní soutěže umožňuje architektonická soutěž zadavateli vybírat vítězný návrh nejen podle nákladů na pořízení projektu stavby, ale také podle samotných investičních nákladů stavby, budoucích provozních nákladů, účelnosti návrhu, udržitelnosti, estetic-

ké kvality a významu například pro obec. U architektonických soutěží tak může vítězit ekonomicky nejvýhodnější projekt (neboť započítává cenu projektu, stavby i provozu), nikoli pouze nejlevnější projekt bez znalosti výše následných investic a provozních nákladů.

„Novelizace zákona o veřejných zakázkách a prováděcí vyhláška dávají úředníkům státní správy do rukou konečně jasný a srozumitelný návod, jak pořádat soutěže na veřejné stavby a územní plány. Architektonická soutěž je pro ně zárukou jednoznačně nejlepšího poměru ceny a kvality veřejné stavby,“ shrnuje hlavní výhody Josef Panna, letos nově zvolený předseda České komory architektů.

Česká komora architektů v současné době spolupracuje s ministerstvem pro místní rozvoj na posledních úpravách prováděcí vyhlášky k zákonu o veřejných zakázkách. Podle předběžných vyjádření ministerstva by vyhláška měla vstoupit v platnost od nového roku. Vyhláška přitom není experimentem ani nevzniká na zelené louce. Vychází totiž z pravidel, která pro architektonické soutěže stanovuje Soutěžní řád České komory architektů.

„Architektonické soutěže jsou mezinárodně prověřené staletými a v novodobé podobě jsou vycizelované právě v Soutěžním řádu Komory. Jde o osvědčený a prověřený nástroj. Ostatně v porovnání se zahraničím máme co dohánět. Jen v sousedním Německu se pořádá na obyvatele osmkrát více architektonických soutěží než v Česku. Soutěže výrazně podporují kromě západní Evropy také například v Polsku nebo ve Slovinsku,“ komentuje Petr Lešek, člen představenstva ČKA a předseda Pracovní skupiny pro transparentnost veřejných zakázek.

Pevná a jednoznačná pravidla umožní rovněž pořádat soutěž na zpracovatele projektové dokumentace jako celku. V takovém případě autor vítězného projektu zpracovává jak architektonickou studii, projekt pro územní rozhodnutí, projekt pro stavební povolení, tak i prováděcí projekt. Tím se omezí současný nešvar zadávání jednotlivých částí projektové dokumentace odděleně, což zcela postrádá smysl a není zdůvodnitelné ani z ekonomického hlediska (vyšší náklady na administrativu, nemožnost slevy za celek, ztráta odpovědnosti dílčích projektantů a problém autorských práv). Spolu s architektonickými soutěžemi proto Komora prosazuje u vypisovatelů soutěží také tzv. bezpečnou cenu za projekt – minimální cenu, za kterou je možné kvalitní projekt zpracovat.

„Podstatnou část nákladů na stavbu tvoří samotná realizace a provoz stavby, zatímco projekt stavby stojí skutečně jen zlomek všech investičních nákladů. Pokud za velmi nízkou cenu získáte špatný pro

Tiskové konference se zúčastnili i 1. náměstek primátora hl. m. Prahy Tomáš Hudeček a vedoucí oddělení právního rámce veřejných zakázek ministerstva pro místní rozvoj Vlastimil Fiedler, na snímku s předsedou ČKA Josefem Pannou. Foto: Stanislav Zbyněk

jekt – a není snad ani možné získat dobrý – pak hrozí realizace nekvalitní stavby, prodražení výstavby i následného provozu,“ vysvětluje předseda ČKA Josef Panna.

Přijetím vyhlášky ani prosazováním bezpečné ceny ale práce Komory nekončí. Pro politiky a úředníky státní správy připravuje ve spolupráci s třetími stranami sérii školení, na kterých je provede přípravou i realizací architektonických soutěží. Podle zákona je totiž Česká komora architektů institucí s přeneseným výkonem státní správy a má dohlížet mimo jiné právě na regulérnost soutěží. Příchod nové vlny architektury vzeší z architektonických soutěží podpoří navíc také obsahovou přestavbou a redesignem svých webových stránek, které budou nově obsahovat též interaktivní návod na pořádání architektonických soutěží.

„Webové stránky budou přístupnější i pro širokou veřejnost, která tu získá praktické informace k výběru architekta a spolupráce s ním,“ doplňuje Petr Janda, člen představenstva Komory a předseda Pracovní skupiny pro propagaci architektury.

Johana Doubravová, Simona Juračková

Tisková zpráva ze dne 1. října 2012

OZVUČNÁ DESKA REZONUJE

Zatímco některá města České republiky již své osvícené politiky, kteří jim začali dávat atraktivní a zajímavou tvář, našla, Praha na ně marně čekala. Prvním a zatím jediným pražským politikem, který se pokouší oprostít od zákulisních vlivů pražského politického polosvěta (či spíše nenechat se do něj zatáhnout), je první náměstek primátora Tomáš Hudeček.

Realizuje to dvěma způsoby. Stopkou dosavadnímu Územnímu plánu a s ním související přípravou nového Metropolitního plánu, jakož i ustavením širokého poradního sboru s názvem Metropolitní ozvučná deska. Ozvučná deska je různorodým tělesem šedesátky odborníků i uživatelů města. Najdeme v ní architektky, urbanisty, sociology, developery, úředníky, duchovního, umělce i zástupce občanských sdružení, kteří se tematice města z toho či onoho zorného úhlu věnují. Sympatickým rysem je také to, že jsou v ní zastoupeni reprezentanti nejrůznějších, i protikladných ideových či ideologických představ světa.

Ozvučná deska má městu přinášet oponentury rozvojových záměrů a řadu z nich také může sama iniciovat formou jakýchsi brainstormingů, s nimiž pracují moderátoři společnosti Agora CE. Na druhém jednání ozvučné desky dostalo občanské sdružení Dvojka sobě příležitost představit své dosavadní revitalizační aktivity, které ve spolupráci architektem Petrem Jandou podniká na náplavce Rašínovo nábreží v Praze 2. V první etapě to byly kulturní projekty, které byly posléze doplněny několika architektonickými vizemi s potenciálem místo esteticky i funkčně povýšit.

Na prezentaci členům ozvučné desky navázal o týden později workshop Řeka a město, který připravila Agora CE z iniciativy Tomá-

še Hudečka v podpalubí galerijní lodi (A)VOID Floating Gallery přímo na Rašínově nábreží. Setkali se tu zástupci Magistrátu hlavního města Prahy, městské části Praha 5, místních podnikatelů a organizací včetně odborné veřejnosti a neziskových organizací zabývajících se kulturními aktivitami a rozvojem pražského veřejného prostoru. Celkem se setkání účastnilo 36 registrovaných účastníků a výstupem bylo formulování hlavních témat a principů rozvoje pražských náplavek i jeho institucionálního rámce.

V sobotu 1. prosince se pak konalo třetí jednání Metropolitní ozvučné desky, kde radní pro majetek Alexandra Udženija představila úřednickou vizi rozvoje náplavek, která na rozdíl od moderních a otevřených postupů Tomáše Hudečka vznikala netransparentním způsobem v zákulisí pražského magistrátu a jím zřízené firmy.

Ivo Slavík

Třetí jednání, na kterém svou představu o řešení pražských náplavek měla představit pražská radní Alexandra Udženija, se konalo po uzavěrci tohoto čísla, informace o něm včetně audiovizuálního záznamu je možné najít na www.ozvucnadeska.cz.

MĚSTO JAKO DOMOV

Všichni známe různá města, ale jen některé nebo některá považujeme za svůj domov. Určit, co je to vlastně domov, však nebude lehké. Pro některé je domovem místo, kde si „pověsili klobouk“, ale pro většinu lidí to dozajista neplatí. Musíme začít hodně od začátku: první „domov“ pro každého z nás byla mateřská děloha, potom matka a její bezprostřední okolí – pokoj nebo byt. A čím jsme starší, tím více k domovu patří i okolí bytu, a tak se dostaneme krok za krokem k městu jako domovu. Domov je tedy síť vztahů, vazeb k nejbližším a posléze i vzdálenějším lidem, místům, ulicím, domům a náměstím. Tato vztahová síť má zjevně citový charakter. Proto ztráta domova je vždy citelná a mnohdy traumatická.

Víme, jak se lidé nechtějí stěhovat z domů, které jsou určeny k demolicí. Demolice, smrt domu, k němuž nás váže domovské pouto, připomíná člověku jeho vlastní konečnost, bezbrannost a osamělost. Statisíce lidí, které po porážce varšavského povstání na podzim roku 1944 byly nuceny opustit zcela zničenou Varšavu, se do ní nikdy nevrátili. Ztráta domu a města představuje totální vykořenění. Zničená Varšava byla v 50. a 60. letech znovu postavena převážně ve stalinském stylu. Město svým vzhledem moc nelahodí cizincovu oku, ale Varšavané většinou ve městě nic měnit nechtějí, je to jejich domov a na stalinskou architekturu si už dávno zvykli. Stalinský Palác kultury raději nechají obestavět vyššími budovami, aby tato dominanta centra Varšavy ustoupila jen do pozadí. Domov má tedy konzervativní funkci, snažíme se ho zachovat a architekt, který se chystá bourat a stavět nové, nemusí mít lehkou pozici. Domy, v nichž máme svůj domov, nemusí vypadat vábně. Důležité jsou naše prožitky vázané k domu i městu.

Jak objasnit konzervativní funkci domova? Psychologové různých škol se shodují v tom, že dítě se nejlépe vyvíjí ve stabilním prostředí rodiny a k tomuto prostředí patří nejen relativně harmonický pár rodičů, ale také stabilní okolí, stejný, v čase víceméně identický byt, a také okolí bytu, a přirozeně také vesnice a město. Byt a postupně i město funguje jako spolehlivá základna, v níž probíhá vývoj dítěte. Relativní stálost prostředí se nabízí k identifikačním procesům, jejichž výsledkem je psychické přivlastnění: toto prostředí považujeme za součást sebe, patří k nám. Je to naše rodina, náš byt a naše město.

Důležitou dynamickou vlastností domova je, že se z něho vzdalujeme a do něho se vracíme. Zatímco vzdalování implicitně zahrnuje změnu, nejistotu a vystavení se nebezpečí, domov si představujeme jako stabilní a bezpečné místo, v němž všechny naše věci i vztahy patří do okruhu blízkého a známého. Při návratu do rodného města i po mnoha letech rádi nacházíme ulice a náměstí tak, jak jsme je opustili. Mnoho z nás starších Pražanů nostalgicky vzpomíná na Malou Stranu 50. a 60. let, neodcizenou množstvím cizinců a služeb pro ně, Prahu potměnou, kařkovskou, naši.

Město, jeho budovy a ulice, jsou pro nás plné duchů, minulých časů, osob, které už nežijí, budov, které už nestojí, a ty stavby, které stojí desetiletí, staletí či tisíciletí, konzervují čas, v němž vznikly, připomínají minulou generaci, minulá osídlení a jeho kultury. Novému obyvatelstvu Sudeť po roce 1945 se německá architektura – v té době cizí, nepřátelská, konzervující traumatickou minulost – rozhodně nenabízela jako objekt, s nímž se lze snadno identifikovat a o němž lze spontánně pečovat. Aby

se město stalo domovem, a ne jenom místem dočasného přebývání, je třeba se s ním identifikovat, což zahrnuje i výtvořiny minulých generací. Ve městě musí být místa, která jsou pro nás významná a cenná, která pyšně ukazujeme návštěvám, která udržujeme, opravujeme, kam chodíme na procházku nebo kde trávíme volný čas.

Každý z nás má v sobě psychickou „mapu města“ a každý trochu jinou. Některá místa však má v duševní mapě většina obyvatel: v Praze najdeme takových míst několik: Hradčany, Národní divadlo, Petřínskou rozhlednu, Karlův most, Staroměstské náměstí. Tyto význačné stavby jsou součástí naší identifikace s městem. Každý jedinec má k tomu ještě svá vlastní významná místa spojená s láskami, pracovní kariérou a jinými významnými událostmi a ději.

Slavný britský psychoanalytik a pediatr Donald Winnicott napsal, že domov je to, odkud startujeme, abychom v dospělosti zakládali nové domovy. Historicky tedy vrstvíme na sebe nové domovy na ten původní. Touha vracet se do předchozích domovů bývá někdy silnější než vytvářet nové domovy, tedy nové, stále ještě neznámé sítě vztahů k lidem a místům, které k novému domovu přímo patří nebo jej obklopují.

Konzervativní funkce domova však není jedinou jeho vlastností. Bourat, stavět, znovu bourat a znovu stavět patří k velkým pozitivům malých dětí. Jistá fascinace destrukcí přetrvává v lidech z dětských časů. Architekt, který nechá zbourat ulici, aby tam postavil své domy, svoji vizi budoucího, se nevědomě účastní v této rané dětské hře – nyní ovšem ve vysoce kultivované podobě tvoření nového. Destrukce budov si však většinou zachovaly původní primitivnost (jsou vyhozeny do povětří). Destavování a přestavování měst je vždy určitým experimentem – posílí uvažované změny prožívání domova u jeho obyvatel? Jak nová architektura přispěje ke zlepšení kvality života ve městě? Jaké jsou zisky a ztráty? Mohli se obyvatelé nějak podílet na chystaných změnách? To jsou ústřední otázky, které se týkají města domova.

Město se od nepaměti podobá lidskému tělu. Cesty – někdy se říká tepny – v něm směřují k centru a podobají se končetinám, které se sbíhají k trupu. Vše je přizpůsobeno tomu, že všichni jsou přitahováni do centra, do srdce města, aby se z tohoto centra opět vraceli blíže k periférii. Tento pohyb do středu města a zpět k jeho okrajům kopíruje více rytmický pohyb „ven z domova a zpět“. Město se stává snadněji domovem pro své obyvatele, má-li střed, který symbolicky i fakticky slouží k potkávání se s ostatními. Má-li město více takových středů, jeden nakonec je ten hlavní. Ve městě konáme některé podobné věci jako doma. Chceme se najíst, od-

Jistá fascinace destrukcí přetrvává v lidech z dětských časů. (Dnes již neexistující OD Ještěd v Liberci, foto: Simona Juračková)

Domy a celé město se pro nás zaplňují minulými i současnými lidskými příběhy, z nichž jeden, ten náš, se v něm právě odvíjí. (Benátky, foto: Simona Juračková)

Důležitou dynamickou vlastností domova je, že se z něho vzdalujeme a do něho se vracíme. (foto: Radek Michel)

počinout si na lavičce, pobavit se, a hlavně najít alternativní prostory k těm, které nám poskytuje byt. Tak jako hledáme bezpečí ve svém bytě, chceme se i ve městě cítit bezpečně. Město navíc poskytuje možnost směny, nákupu, obživy. Město tedy žije neustálým pohybem lidí sem a tam.

Pro identifikaci s městem jsou důležité evokativní stavby. Jsou to ty, které podněcují fantazie, uchvacují svou neobvyklostí nebo v sobě konzervují významnou dávnou i blízkou minulost. Bývají také přítomným zhmotněním budoucnosti. Čím více staveb ve městě, starých i nových, má evokativní charakter pro současnou generaci, tím snadněji se dané město stává domovem pro nově příchozí. Evokace souvisí s psychologickým vzrušením. Je-li ho málo, blížíme se až k smrti, je-li ho hodně, prožíváme extázi. Některá města jsou vzrušující, jiná klidná až fádní, nudná. Málo evokativní bývají průmyslové objekty, továrny, velkosklady, garáže, rovné dlouhé ulice, města bez zřetelných center. Málo evokativní jsou velké části Los Angeles nebo jednotvárná paneláková sídliště. Ta, jak je známo, lze oživit barevnými fasádami a zvýšit tak jejich evokativní potenciál.

Bydlení v blízkosti evokativních staveb zvedá obyvatelům prestiž, dodává jim na významnosti. Některé nové stavby přesahují přítomnost a jejich stimulující charakter míří do neznámé budoucnosti. Většinou rozštěpí publikum na dvě křídla: konzervativní (obrácené do minulosti) vyjadřuje zásadní odpor a progresivní (obráčené do budoucnosti) nešetří chválou a nadšením. Takovou stavbou byla kdysi Eiffelova věž, a byl jí nedávno i Kaplického blob. Někde v pozadí hraje opět roli konzervativní pojetí domova – patří tato budova do naší psychické mapy města? Pokud ji významně narušuje zneklidňujícími fantaziemi, které vyvolává, stavbu spíše odmítneme. Již jsem se zmínil o tom, že stalinský obraz Varšavy patří do mentálních domovských map obyvatel – ale jistě i ve Varšavě je publikum rozděleno. Nic tolik nevzrušuje naše prožívání domova jako konflikt starého a nového. Platí to o bytu i o městě.

V krátkosti se zmíním o některých sice známých, ale ne vždy dost uvědomovaných souvislostech života ve městě. Město člověka odcizuje jeho přirozenému prostředí: přírodě, krajině, vodě. Touha po naplnění těchto archaických potřeb táhne lidi ne do města, ale z města ven. Aby naše domovy, byty i města byly příjemnější, je třeba cíleně pěstovat zeleň přímo ve městě: parky zahrady a zahrádky, květiny, lesní porosty. Prakticky totéž se dá říci o vodě, která v naší mysli funguje jako symbol životodárnosti. Mnoho měst vzniklo dávno na březích řek, jezer a moří. Nejpozoruhodnějšími stavbami v souvislosti s vodou jsou mosty, které spojují to, co je rozdělené, nejčastěji právě břehy řek. Mosty mají silnou odezvu

v psychice. Další základní vlastností psychiky je totiž rozdělování a štěpení na jedné straně a spojování a fúzování na straně druhé. Nejspíše proto mosty lákají k přecházení i přejíždění z jedné strany na druhou. Některé mosty vyvolávají silnou psychickou rezonanci. Jako příklad poslouží Golden Gate Bridge v San Francisku. Mnoho robustních kamenných mostů (např. Karlův most v Praze) však působí spíše poklidně. Symbolika mostů se týká také všech našich vztahů: zejména vztah mezi mužem a ženou je přemostěním dvou světů, které se nikdy nemohou prolnout, protože vycházejí z rozdílně vybaveného těla, i psychiky. Prolínání percepčního světa, v němž se nám zjevují vnější objekty a vnitřního, emocionálního, obrazotvorného a archetypálního světa, tak neustále zasahuje do prožívání architektury a složitého komplexu, který nazýváme domovem.

Závěrem se chci zmínit o dvou rozdílných kvalitách vnímání architektury a města. Ačkoliv každý dům i město má svoji historii, a nejedná se tedy o nějaké bezejmenné objekty, většina našeho vnímání města, ulic a domů je více zaměřena na formu, takže jednotlivé domy nám splývají podobně jako stromy v lese, jejichž jména často ani neznáme, nebo máme jen celkový dojem z vnímání krajiny. Teprve detailnějším rozbořením toho, co vidíme, se můžeme dostat k obsahu toho, co vidíme: vidíme duby a javory, a ptáme se, kdo je vysadil a jak jsou staré; ve městě vidíme různé stavební styly, a jednotlivé domy se stávají významnými tím, že se dovídáme, kdy a kým byly postaveny a kdo v nich žil. Město jako domov je najednou zajímavým objektem ne pouze pro prosté zrakové a sluchové vnímání, ale stává se objektem pro myšlení, obrazotvornost, a tím také pro projektování. Domy a celé město se pro nás zaplňují minulými i současnými lidskými příběhy, z nichž jeden, ten náš, se v něm právě odvíjí.

PhDr. Michael Šebek, CSc.

Autor je psycholog.

Literatura:

Lubomír Kostroň, *Psychologie architektury*. Grada, Praha 2011.

Christopher Bollas, „Architecture and the Unconscious 1.“ *International Forum of Psychoanalysis* 2000, 9, s. 28–42.

Príspevek byl přednesen na konferenci k desetiletí Společnosti Petra Parléře nazvané O kráse a rozpadlosti měst, za svolení k publikaci děkujeme autorovi a organizátorům.

90BB09/186
Barva roku 2013

Barvou roku 2013 je královská modř

Barvou nadcházejícího roku je královská, umírněná a hluboká modř. Působí jako zklidňující obklad a do našich hektických životů přináší neobyčejný klid a pohodu. Je to barva duchovní čistoty, zklidňující, uvolňující a inspirující. Konejší nás a uvolňuje napětí a stres.

Je to mocná, silná a elegantní barva, která v sobě snoubí solidnost s elegancí a magičností. Jako malířská barva nás překvapí nečekaně hlubokým půvabem. Naplňuje nás úžasem už proto, že se ve skutečném světě vyskytuje jen zřídka; to jí dodává na exkluzivitu a originalitu.

Pro svoji eleganci má mnohostranné využití v barevné škále – nachází porozumění jak s podobně sytými jasnými tóny, například barvami citrusů, tak s teplejšími neutrálními barvami. Zaujme i v kombinaci s jinými odstíny modré, zelenofialové nebo zelené.

Proč vzniká Barva roku a barevné trendy?

„Malování je praktická činnost, ale s dekorováním už jsou spojeny emoce a vztah k danému prostoru. Máte cíl, do jehož splnění investujete čas a námahu,“ říká Nicki Barton ze společnosti AkzoNobel. *„Při dekoraci je důležitá inspirace. To slovo zní vznešeně, jako byste při dekoraci potřebovali profesionála, například interiérového designéra. Ale není to pravda! Zvládnete to udělat sami. Chceme lidem pomoci a motivovat je, protože to dokáží,“* dodává Nicki Barton.

**Pro míchání barvy roku 2013
(s barevným kódem Dulux 90BB09/186)
doporučujeme produkt
Dulux Trade Vinyl Matt.**

Dulux Trade Vinyl Matt je matná barva premiové kvality na stěny a stropy v interiéru. Nátěr má výbornou prodyšnost a trvanlivost, navíc je lehce omyvatelný. K dispozici je ve 14 000 barevných odstínech.

www.dulux.cz

**Využijte informační modelování budovy
v oblasti architektury a projekce.**

www.autodeskclub.cz/rac

Autodesk

BAU 2013

Blíží se světový veletrh stavebních materiálů, systémů a architektury.

Veletrh se koná od 14. do 19. ledna 2013 v areálu mnichovského výstaviště.

Sedm dobrých důvodů pro návštěvu

- Prezentuje aktuální architekturu, materiály a systémy pro hospodářskou, bytovou a vnitřní výstavbu v nové i stávající zástavbě.
- Témata jsou řazena nově a přehledně. 17 veletržních pavilónů je rozčleněno podle oblastí stavebních materiálů, produktů a témat.
- Je premiérovou platformou. Průmysl, který tu vystavuje, řídí vývoj svých produktových novinek podle cyklu veletrhu BAU.
- Nabízí komplexní informace. I nadcházející veletrh BAU v lednu 2013 opět zaplní kompletní areál výstaviště Messe München, celkem 180 000 m² výstavní plochy v pavilónech a 3500 m² na volném prostranství.
- Má celosvětovou působnost. 2000 vystavovatelů pochází přibližně ze 40 zemí. Podíl zahraničních vystavovatelů se ustálí přibližně na 25 %.
- Veletrh BAU je „vyprodán“ permanentně od roku 2005. Poptávka vystavovatelů je dokonce značně vyšší než plocha pavilónů. Na čekací listině veletrhu BAU je 400 podniků.
- Nejvíce architektů a inženýrů na jednom místě. Projektanti, architekti a stavební inženýři tvoří 21 % z celkových 235 000 návštěvníků. Celosvětově neexistuje žádná jiná akce, na které by tato návštěvnícká skupina byla tak početně a tak prominentně zastoupena.

Čtyři hlavní témata

Udržitelnost: Výrobky a materiály, které splňují kritéria udržitelnosti, naleznete u vystavovatelů na veletrhu BAU na každém kroku.

Stavby pro různé generace: Myšlenka stavění pro různé generace je v Německu a v Evropě stále důležitější. Životní prostor má být vytvářen pro všechny: mladé, staré, velké, malé.

Energie 2.0: Zabýváme se budoucností dodávek energií do budov i celých městských čtvrtí a doprovodnými technologickými inovacemi.

Rozvoj měst v 21. století: Každý druhý člověk dnes již žije ve městě, v roce 2050 to bude již 75 % z celkových 9,3 miliardy lidí. Budeme se tedy zabývat životem ve městě z pohledu infrastruktury, mobility, bezpečnosti a zásobování energiemi.

Fóra a speciální přehlídky

Městská inteligence: „Město zítřka“

Výzkumná společnost Fraunhofer Allianz Bau představí produktová a systémová řešení pro udržitelné „město zítřka“, kde stojí za to žít.

Univerzální design: Zvláštní výzva u stavebních prvků

Speciální přehlídka ilustruje na příkladech produktů konkrétní důsledky univerzálního designu na stavební prvky jako okna, dveře nebo brány.

Stavět pro různé generace – hospodárně, flexibilně a bezbariérově

Na ploše přibližně 200 m² je provedena vzorová nemovitost s multifunkčními a flexibilně užitnými prostory.

Speciální přehlídka DGNB: Udržitelné stavební produkty

Německá společnost pro udržitelné stavění (DGNB) nabízí architektům a projektantům pomůcky, které slouží jako pomoc pro rozhodování pro volbu udržitelných stavebních produktů.

Archi-World Academy

Studenti architektury a mladí architekti z celého světa byli vyzváni, aby předkládali projekty a koncepty na úsporu energie pro budoucnost.

„Dlouhá noc architektury“

18. ledna 2013 od 18.30 hodin až do půlnoci budou v provozu kyvadlové autobusy mezi současnými nejvýznamnějšími moderními budovami. Více viz www.lange-nacht-der-architektur.de

Zlevněné vstupenky za Kč, organizované zájezdy, individuální ubytování: www.expocs.cz

Budoucnost stavění

BAU po dvacáté
pět desetiletí úspěchu

BAU 2013

14.–19. ledna · Mnichov

Světový veletrh pro architekturu,
stavební materiály a systémy

www.bau-muenchen.com

D Messe München GmbH · info@bau-muenchen.com
Tel. +49 89 949-11308 · Fax +49 89 949-11309

CZ EXPO-Consult + Service, spol. s r. o. · Tel. +420 5 4517 6158, 4517 6160
Fax +420 5 4517 6159 · info@expocs.cz · www.expocs.cz

PŘÍNOS AKUMULACE TEPLA A CHLADU DO ZÁKLADOVÝCH KONSTRUKCÍ

TREND MODERNÍ A ATRAKTIVNÍ VÝSTAVBY ZEJMÉNA U VĚTŠÍCH BYTOVÝCH, ADMINISTRATIVNÍCH, HALOVÝCH A PRŮMYŠLOVÝCH OBJEKTŮ JE URČOVÁN NEJEN PŮSOBIVÝM DESIGNEM, ALE TAKÉ EFEKTIVNOSTÍ VYUŽITÍ MATERIÁLU, ENERGETICKOU ÚSPORNOSTÍ A CO MOŽNÁ NEJNIŽŠÍM DOPADEM NA ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ. AKUMULACE ENERGIE DO ZÁKLADŮ MÁ NA DANÁ KRITÉRIA VÝZNAMNÝ VLIV.

Prestíž jednotlivých budov ve smyslu udržitelné výstavby podporují i stále komplexnější certifikační nástroje, které se zejména v zahraničí stávají regionálně uznávaným měřítkem kvality budov. Mezi tyto nástroje patří například programy LEED (USA), BREEM (Velká Británie), GBTool (Kanada), ale i v Česku se prosazující nástroj pro certifikaci budov SBToolCZ. Systém akumulace energie do stavebních konstrukcí a jejich blízkého okolí, tzv. energetické základy (energetické piloty, základové desky, milánské stěny), při svém provozu značně snižuje spotřebu primárních energií a s tím související emise CO₂. Tím viditelně přispívá k výborným výsledkům při certifikačním hodnocení budov.

Budovy po celý svůj životní cyklus spotřebovávají energii a produkuje škodlivé látky a odpady. Nejdélejší fází životního cyklu budovy je vždy její provoz, při kterém se spotřebovává nejvíce energie pro zajištění tepla, chladu, teplé vody, příjemného klimatu, obecně pohody prostředí. Velikost spotřeb energií a environmentálního dopadu budov lze nejvíce ovlivnit při jejich návrhu, tedy již v počátečních architektonických studiích stavby. Proto je nutné s energetickými základy uvažovat už v prvotních návrzích.

Jedním z rozhodujících kritérií investorů je v první řadě ekonomika celé stavby a to jak z hlediska nákladů na samotnou stavbu, tak z hlediska nákladů na provoz. Výhodou energetických základů budov je možnost maximálního využití těch částí stavby, které je z hlediska proveditelnosti konstrukce stejně nutné realizovat. Tím se značně snižují náklady na realizaci energetických základů a zastavěné území včetně spotřebovaného materiálu na základy budov je mnohem efektivněji využito. Využitím akumulace energie do stavebních konstrukcí lze pomocí tepelných čerpadel velmi levně získat potřebné teplo pro vytápění, přípravu TV, vzduchotechniku apod. a ještě levněji vytěžit energii pro chlazení, která byla naakumulována během topné sezóny. Část energie pro chlazení, zpravidla začátek letního období, lze navíc pokrýt pouze režimem pasivního chlazení (free cooling), tedy pouze za cenu energie potřebné pro provoz oběhových čerpadel. Díky systému energetických základů, který může být schopen pokrýt až 100 % potřeb energie pro vytápění i chlazení, je budova osvobozena od dalších nutných technologií nebo dodávek energie.

Pokud statika a podloží stavby nevyžaduje pilotové založení stavby nebo je zapotřebí pokrýt větší výkony, realizujeme geotermální vrty hluboké až 200 m, umístěné pod základovou deskou. Tyto geotermální vrty jsou podobně jako energetické piloty schopny akumulovat energii do svého blízkého okolí a jsou tak určeny pro střídavý režim vytápění a chlazení.

Ekonomická návratnost systémů energetických základů budov se dle návrhu může pohybovat v rozmezí 3–5 let. Firma GEROtop zajišťuje kompletní služby v oblasti energetických základů budov od prvotních rozvah, studií proveditelnosti a studií ekonomiky provozu až po projektovou dokumentaci a následnou dodávku.

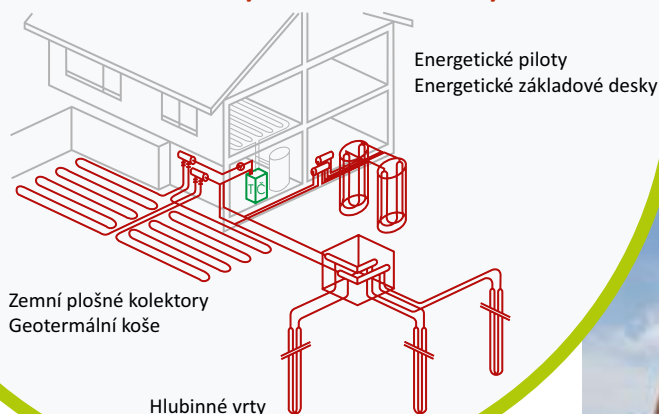
Ing. Pavel Dědina

Příklady námi realizovaných projektů energetických pilot:

název stavby	Multifunkční výšková budova AZ – Tower v Brně	Laboratorní centrum Fakulty technologické, Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
nasazený výkon pro vytápění	cca 160 kW	cca 90 kW
nasazený výkon pro chlazení	cca 120 kW	cca 70 kW
počet energetických pilot	109	70
rozsah vnějších průměrů energetických pilot	0,63–1,2 m	0,63–1,2 m

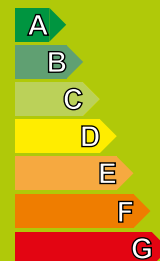

Partner pro zemní teplo

Kompletní služby v oblasti využití zemního tepla

- Nezávislé poradenství
- Průkaz energetické náročnosti budov
- Studie využitelnosti pro Váš uvažovaný objekt
- Vyřízení legislativních požadavků
- Optimalizovaný návrh, DUR, DSP, DPS
- Realizace a následný servis

AZ Tower Brno

LCFT Zlín

LOFT 12 Praha

GEROtop spol. s r. o.
Kateřinská 589
463 03 Liberec
Stráž nad Nisou
gerotop@gerotop.cz

centrum Liberec
Kateřinská 589
463 03 Stráž nad Nisou
+420 458 148 723

centrum Praha
Bystrá 12
193 00 Praha
+420 777 166 836

centrum Olomouc
Železniční 4
779 00 Olomouc
+420 777 166 964

centrum Bratislava
Kovová 26
826 05 Bratislava
+421 245 640 734

Stropní topení a chlazení Šetrné, úsporné a pohodlné topení budoucnosti

Stropní topení je v současnosti jedním z nejmodernějších a nejzdravějších způsobů vytápění. Je založeno na principu tepelného sálání, které primárně ohřívá plochy, stěny a zařízení místnosti. Celoplošný profilový systém s teplovodním potrubím je uchycen ke stropu, odkud teplo sálá do celého prostoru a zajišťuje rovnoměrnou teplotu. Pro vytápění je ideální teplota vody cca 28°C, která stačí k vytvoření velice příjemné tepelné pohody srovnatelné s pocitem ze slunečního sálání. Stejným systémem je možné prostory i chladit, voda o teplotě cca 17°C proudící v potrubí absorbuje teplo z místnosti a odvádí ho pryč.

Jak je možné topit shora?

Podlahové topení nebo topná tělesa rozvádějí teplo po místnosti cirkulací vzduchu, vzduch se ohřívá, mění hustotu a stoupá nahoru, přičemž s sebou nese prachové částice, roztoče a další alergeny. Stropní topení funguje z 98% na sálání, tepelné vlny vzduchem prostupují a jsou přijímány chladnějšími předměty, které tak ohřívají. Proto může vzduch zůstat až o 3°C chladnější než povrchová teplota předmětů v místnosti a přesto vzniká člověku velice příjemná tepelná pohoda. Zároveň jsou prostory bez cirkulace vzduchu zdravější, vhodné pro alergiky, astmatiky a děti.

Montáž stropního topení a chlazení

KLIMASAN je jednoduchý profilový systém se speciálním profilem a kvalitním otopným potrubím, který se montuje na jakýkoliv strop a zaklápí se běžnými sádkartonovými deskami. Systém je celoplošný a profily zajišťují prostup tepla sádkartonem dále do prostoru. Hydraulické nastavení systému se provádí na základě přesného výpočtu dodávaného v rámci realizace.

Připojení systému je možné na jakýkoliv zdroj tepla, ať už se jedná o kotle na plyn, na tuhá paliva nebo elektrické, solární kolektory nebo tepelná čerpadla. Pro chlazení je možné využít například i vlastní studnu.

Další vlastnosti stropního topení

Systém KLIMASAN můžete použít pro novostavby, ale i rekonstrukce a modernizace starších budov, systém se snadno přizpůsobuje i netypickým půdorysům. Ohřívání povrchů způsobuje vysoušení zdí, které bývají problémem starších objektů. Sáláním se ohřejí všechny povrchy v místnosti, máte tak příjemně teplou podlahu stejně jako stěny, sedačku nebo skleněné výplně oken. Teplota vzduchu tak může zůstat při ještě lepší tepelné pohodě o 3°C nižší, čímž vzniká úspora za energie – je prokázáno, že rozdíl 1°C pokojové teploty ušetří až 6% energie! S nízkou provozní teplotou – cca 28°C – nedochází ke vzniku pocitu „horké hlavy a chladných nohou“ – strop i podlaha mají téměř stejnou teplotu, která je nižší než tělesná teplota člověka. Reakční čas systému je 5-15 min, je tedy velice přizpůsobivý Vašim potřebám. Potrubí je svedeno do rozdělovače, který umožňuje samostatné nastavení jednotlivých okruhů a tím regulaci každé místnosti zvlášť. Systém se osvědčuje v podkroví a půdních prostorách, lze ho použít i do šikmin jako stěnové topení a pohodlně s ním vyřešíte chladná zimní období a letní horka, která bývají pod střechou citelnější. Sáláním se ohřívají všechny povrchy, můžete si tak zvolit libovolný typ podlahové krytiny a rozmístit nábytek bez ohledu na topná tělesa. Konstrukční výška systému je již od 4 cm. Pořizovací náklady jsou srovnatelné s podlahovým vytápěním.

Výhody stropního topení:

- Zdravé vytápění na principu sálání tepla
- Rovnoměrná teplota vnitřních prostor
- Možnost chlazení bez hluku a foukání
- Rychlá tepelná odezva: 5 - 15 minut
- Úspora energie až 30%
- Možnost rozvržení nábytku i volby materiálu podlahové krytiny
- Žádná cirkulace vzduchu - žádné víření prachu zdravé prostředí
- Pořizovací náklady srovnatelné s podlahovým topením
- Ozdravení starších objektů

A BRAND FROM
AkzoNobel

KITCHEN & BATHROOM

Stop vlhkosti a špíně!

Koupelny a kuchyně jsou zatíženy každodenní vlhkostí během vaření, sprchování a koupání, čímž se na stěnách vytváří podklad pro množení plísní. Z tohoto důvodu byla vyvinuta malířská natónovaná barva prémiové kvality Dulux Kitchen & Bathroom, která je díky svým vlastnostem určena zejména do kuchyní a koupelen.

Barvy patří do našeho života, jsou zdrojem naší dobré nálady, vnímáme je i s ohledem na naši přirozenost. Každý má své barevné preference - barvy, kterým dává přednost – ať již při volbě oblečení nebo při zařizování interiéru. Právě barvy uvolňují emoce a naplňují kladnou energií nejen naše obydlí, ale zejména nás samotné. Výběr ideální barvy je tak vzrušujícím a zásadním okamžikem. Využijte potenciál místa, ve kterém žijete a začněte se v něm cítit ještě lépe. Spojte krásné s užitečným a inspiруйте Vaši představivost barvami Dulux.

Jedná se o akrylátovou emulzní omyvatelnou bavu (třída 1) s matným a saténovým povrchem, která je výjimečná svou odolností proti otěru, mastnotě, špíně i plísním. Dulux Kitchen & Bathroom je možné použít na omítky (cementové, vápenocementové), sádrové podklady, sádrokartonové desky, papírové tapety a tapety ze skelného vlákna. Lehce se roztírá a i při nízké spotřebě zachovává vysokou kryvost. Barva je paropropustná a při nanášení neodkapává.

Kuchyně a především jídelna jsou prostorem určeným k setkávání. Tyto místnosti by tak v našem životě měly mít stejnou důležitost jako samotné jídlo, které je jednou z nezbytných životních potřeb. Nejvíce nám bude chutnat, když jíme obklopeni teplými barvami – žlutou, oranžovou, červenou. Naopak těm, kteří chtějí zhubnout, bychom mohli doporučit studené barvy, například zelenou či modrou, při kterých by chuť k jídlu měla klesat.

Více na www.dulux.cz

Dulux
let's colour

Ty se můžeš před
třeskutou zimou schovat...

...Tvůj zahradní nábytek ne.

A BRAND FROM
AkzoNobel

Díky speciálním recepturám, Xyladecor dokonale
ochrání Vaše dřevo jak vevnitř tak venku,
čímž si zachová svůj krásný vzhled a barvu.

Více informací naleznete na
www.xyladecor.cz

VŠE, CO DŘEVO POTŘEBUJE

VYUŽITÍ SÁLAVÉHO VYTÁPĚNÍ V MODERNÍ ARCHITEKTUŘE

Díky vytápění sálavými topidly HEATSTRIP mohlo dojít k přeměně terasy na celoročně obyvatelnou střešní zahradu (Chelsea, Londýn). Architektonický návrh a provedení od Bartholomew Landscaping, ltd. London, UK. Za řešení získala firma cenu BALI National Landscape Awards 2012.

*Copyright Bartholomew Landscaping Ltd.,
www.Bartholomewlandscaping.com*

Detail sálavého topidla Heatstrip

V moderní architektuře se stále silněji projevuje touha člověka po návratu k přírodě. V ideálním případě dochází k prolínání venkovního prostoru s vnitřním. Nejnovější trendy kladou vysoké nároky na uspořádání a technické řešení teras, zimních zahrad a dalších exteriérů. S rostoucí náročností vzniká i požadavek na využití těchto ploch i mimo letní sezónu. Bez účinného vytápění jsou však možnosti mimo sezónního využití značně omezené.

Stále více se proto objevují architektonická řešení, která využívají sálavé vytápění. Moderní sálavá topidla totiž umožňují efektivní vytápění venkovních ploch, krytých i nekrytých a tak umožňují jejich komfortní využití i mimo letní sezónu, dokonce i celoročně.

Díky svému principu nemají sálavá topidla tepelné ztráty ve vzduchu, ale tak jako sluneční paprsky ohřívají přímo objekty a osoby. Sálavá topidla se vyznačují vysokou tepelnou účinností (až 92 %) a často jsou jedinou možností, jak daný prostor vytápět.

Na trhu dnes existuje celá řada sálavých topidel od různých výrobců. Topidla se liší nejen značkou, ale i druhem zářiče, vlnovou délkou záření, teplotou a zejména výkonem a způsobem použití pro různé prostory. Důležitá je také odolnost proti vodě, která určuje možnost použití

v různě namáhaných prostorech. Topidla se liší designem a samozřejmě i cenou. Vždy je nejlépe konzultovat dané řešení s dodavatelem topidel.

Využití sálavých topidel je prakticky neomezené. Lze je použít jak v privátní sféře (terasy, pergoly), tak i v komerční (restaurační sklípky, předzahradky, bary) nebo v průmyslu (výrobní haly, skladové prostory).

Unikátní vlastnosti sálavého vytápění tak rozšiřují možnosti architektů při řešení a netradičním využití nejen v exteriéru, ale i v interiéru, všude tam, kde tradiční způsoby vytápění selhávají, jsou neekonomické (architektonické památky, kostely) nebo nemožné (venkovní plochy).

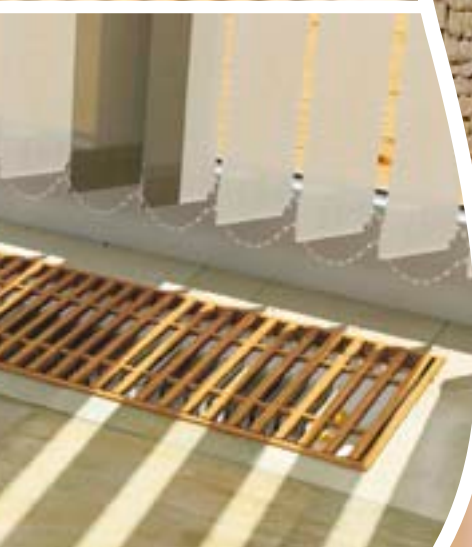
Největším dodavatelem sálavých topidel je u nás firma Able Electric, s r. o., z Liberce. Firma nabízí široký sortiment systémů sálavého vytápění od předních evropských i mimoevropských výrobců. Kromě toho nabízí i poradenství a několikaleté zkušenosti z různých oborů využití. Více informací je na stránkách www.tansun.cz.

Ivo Borovec, Kateřina Bláhová

Able Electric, s r. o., tel.: 485 130 303, www.tansun.cz

podlahové chlazení/topení
tepelná čerpadla vzduch-voda

měděné radiátory a podlahové fan-coily
pro teplovodní, horkovodní i parní rozvody NTL

www.revel-pex.com

Fasádní systém Benchmark by Kingspan

Budova sídla společnosti Benchmark by Kingspan v Hradci Králové – Energi Centrum

Celosvětový lídr v oblasti výroby izolací a sendvičových panelů, skupina Kingspan, rozšířil své aktivity v nabídce opláštění a vytvořil novou divizi Benchmark Europe – fasádní architektonické systémy, která je zaměřena na modulové a atypické moderní fasády ze sendvičových panelů ve tvaru kazet s 3D efektem, určených na reprezentativnější části výrobních objektů, kancelářské budovy, autosalóny a stavby občanské vybavenosti jako jsou obchodní centra, multifunkční objekty, sportovní areály apod.

ARCHITEKTONICKÉ OPLÁŠTĚNÍ DESIGN WALL BENCHMARK

Tyto modulové systémy se staly velmi populární a jsou vyhledávány architekty a investory pro svůj poměr vysoká estetika – cena – výkon. Stěny se jednoduše skládají z jednoprvkových modulů a montují na ocelové konstrukce nebo pomocné paždíky. Jejich velká výhoda je v jednoprvkovém prefabrikovaném stěnovém modulu, rychlost jeho instalace, bezpečný spoj, trvanlivost a kontinuita izolace stěny v porovnání s klasickými skládanými fasádami a stěnami. Systémy splňují požadavky architektů, investorů a projektantů na designově čisté, jednoduché systémové opláštění budov s minimem komponentů v kombinaci s tepelně technickými parametry splňujícími rostoucí požadavky pro použití v energeticky efektivních budovách, popisovaných ve směrnici Evropské Unie – EPBD I a II (Energy Performance of Buildings Directive). Tyto fasády mají vysoké tepelně technické parametry a vysokou neprůvzdušnost. Splňují požární bezpečnostní předpisy.

PANEL INSPIRATION – ROZMĚR „NA MÍRU“

Fasádní systém Benchmark by Kingspan řada Design Wall Inspiration se řadí mezi lehké obvodové pláště modulového typu vyráběné v rozměrech a tvarech „na míru“. Izolační sendvičový PIR panel s hladkým povrchem o vzhledu kazet vypadá jako skládané systémy odvětrávaných fasád.

Spára v podélném a svislém spoji vytváří tzv. 3D efekt stínové spáry nebo tzv. 4 way izolovaný spoj. Svislé spoje jsou provedeny čistě pomocí ohranění bez viditelných řezných ploch. Vyrábí se způsobem pevného spojení izolačního jádra a rovných ocelových plechů z interiérové a exteriérové strany. Je dostupný v rozměrech šíře 250–1100 mm v intervalech 10 mm, délky 250–4200 mm. V tloušťkách 80–150 mm.

PANEL EVOLUTION

Fasádní systém Benchmark by Kingspan řada Design Wall Evolution je modulový systém PIR panelů vyráběných v šířích 600, 900 a 1000 mm, v délce od 2 do 6 m. V tloušťkách 80–150 mm. V různých provedeních 3D svislých a podélných spár v šířích 2–5 cm

Povrchová úprava hladkého vnějšího plechu u Inspiration a Evolution je PVDF Spectrum 55 mikronů, která je odolnější vůči UV záření a povětrnostním vlivům se zárukou 10 let. Barevnost je možná v odstínech RAL (metalické i pastelové)

PANEL MATRIX

Fasádní systém Benchmark by Kingspan řada Design Wall Matrix je modulový systém nehořlavých minerálních kazetových panelů v šířích 600–1000 mm, délkách 1–6,5 m. V tloušťkách 80–160 mm. Barevnost lze vy-

bírat až z 500 odstínů. Odolný proti korozi – více než 30letá záruka na základě moderního metalického zušlechťování pomocí metody ZM EcoProtect.

Všechny panely mají v systému tvarovky jako jsou rohy, oblouky apod.

SYSTÉM KARRIER

Karrier je složen ze sendvičového PIR panelu s ukotvenou předsazenou fasádou z různých materiálů odlišných od ocelových plechů: keramických desek, HPL desek a bondových kazet. Tím může architekt zvolit kombinaci lehkého obvodového pláště a jeho výhod ve spojení s jiným dekorem a strukturou materiálu na předsazené fasádě. Benchmark uděluje na kompatibilitu systému Karrier: panel – rošt – předsazená fasáda garanci 25 let.

TECHNICKÝ SERVIS

Benchmark nabízí zdarma technický servis a podporu. Mluvíme česky, anglicky, německy, polsky a maďarsky. Zašlete nám nezávaznou poptávku nebo pohledy fasády v dwg formátu s Vaším individuálním požadavkem na rastr fasády a my Vám zhotovíme optimální návrh rastru fasády s cenovou kalkulací. V případě potřeby nakreslíme i nestandardní detaily. Standardní detaily napojení na okno, atika, sokl, podhledy apod. Vám rádi na vyžádání zašleme v dwg formátu nebo je možné si je stáhnout na našich stránkách www.kingspanbenchmark.cz. Doporučujeme stáhnout si Black Book – inspirativní knihu referencí a technických detailů obálky budovy.

Magdalena Tvrdonová, MBA

kontakt: magdalena.tvrdonova@kingspanbenchmark.cz,

tel.: 602 605 292

A turning point in building design

Benchmark je váším řešením architektury opláštění budov. Nabízíme komplexní stěnový design systém pro realizaci reprezentativních fasád přizpůsobený návrhu a estetickým požadavkům vašich projektů.

Vaše jednoznačné výhody :

- Působivé architektonické fasády
- Vysoce kvalitní produkty a vynikající servis
- 4-way křížový spoj se skrytým kotvením tvořící negativní spáru a variabilní výška panelů v rozmezí 250-1.150 mm u design Wall **Inspiration** jsou jedinečné
- Velké množství různých kombinací a řešení spár u **Evolution** design Wall panelů
- Různé druhy dekorů a materiálů představených fasád se systémem **Karrier**

Díky inspirativnímu vzhledu a dokonalým funkčním vlastnostem je Benchmark synonymem designu, dostupnosti, technických vlastností, integrovatelnosti a snadnosti instalace.

Design Wall **Inspiration**

Design Wall **Evolution**

Karrier System

Benchmark Façades Czech

Vážní 465
500 03 Hradec Králové
Czech Republic
+420 495 866 111
info@kingspanbenchmark.cz

www.kingspanbenchmark.cz

ATELIÉR HŠH VYHRÁL PRVOINSTANČNÍ SOUDNÍ SPOR S NÁRODNÍ KNIHOVNOU

S ohledem k závažnosti tématu se vracíme k soudním dozvkům mezinárodní architektonické soutěže na novou budovu Národní knihovny na Letné. Ateliér HŠH architekti, který se umístil na třetím místě, se po jejím skončení rozhodl nechat prověřit výsledky soutěže, o jejímž správném průběhu nebyl přesvědčen. Podezření, že došlo k porušení podmínek soutěže ze strany vypisovatele, teď potvrdil soud.

Připomeňme si základní informace: Národní knihovna, sídlící v historické budově Klementina s nedostatečnou kapacitou pro plánovaný nárůst svazků a depozitářem v Hostivaři, vypisuje v červnu 2006 dvoukolovou veřejnou anonymní otevřenou architektonickou soutěž, a to podle pravidel Mezinárodní unie architektů (UIA). Během měsíce se o podmínky přihlásilo více než 700 týmů, v soutěži se nakonec ocitá 355 návrhů. Mezinárodní porota v čele s architektkou Evou Jiříčnou (a za účasti slavné architektky Zahy Hadid, zástupce UNESCO i UIA) vybrala na zasedání na konci října 2006 osm návrhů, které postoupily do druhého kola.

Vyhlášení výsledků proběhlo 2. února 2007, první místo získává Jan Kaplický se studiem Future Systems, druhé místo získala britská dvojice Kevin Carmody a Andy Groarke, třetí byli čeští HŠH architekti (Petr Burian, Petr Hájek, Tomáš Hradečný, Jan Šépk). Zveřejnění návrhů vyvolá bouřlivé reakce – pozitivní i negativní. Jedna část veřejnosti se předhání ve vymýšlení pejorativních přezdívek, druhá se odvolává na světové renomé architekta.

Krátce po vyhlášení výsledků soutěže se začínají ozývat architekti (včetně České komory architektů, která vydává první stanovisko 7. března), že vítězný návrh prokazatelně porušil závaznou podmínku umístění konzervačních fondů v nadzemním podlaží. ČKA ovšem – neboť soutěž byla vyhlášena podle pravidel UIA – není oprávněna řešit případné rozpor.

Na ČKA se nicméně i tak architekti obracují, proto k mezinárodní unii putuje žádost o prověření regulérnosti soutěže, první z podnětů k prověření putuje rovněž k Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže. Národní knihovna opakuje, že podmínky neporušila, že je mezi prvním a druhým kolem upravila a že je to zcela v kompetenci mezinárodní poroty.

Na konci září 2007 přichází vyjádření (již druhé) od UIA, které ovšem Česká komora architektů interpretuje jako podporu svého prohlášení, a Národní knihovna jej vnímá a prezentuje jako potvrzení správnosti jejího postupu. Do toho se celá věc zpolitizuje a nezaujatá veřejnost už nutně musí ztrácet představu, oč se vlastně celý spor vede: O pozemek? O územní plán? O přivlastnění si Prahy? O ohrožení panoramatu? O ochranu veřejných zájmů? O principy a pravidla?

Pět a půl roku po vyhlášení výsledků a čtyři roky po odvolání generálního ředitele Národní knihovny Vlastimila Ježka z postu dal kritikům soutěže za pravdu Obvodní soud pro Prahu 1, když (zatím nepravomocně) odsoudil Národní knihovnu k zaplacení rozdílu mezi odměnou za třetí a druhé místo ateliéru HŠH architekti a k náhradě nákladů řízení. Rozdíl mezi cenou za druhé a třetí místo činí 50 tisíc eur. V odůvodnění rozsudku se přímo uvádí, že došlo k „pochybení v procesu vyhodnocování a udělování cen vyhlášovatele“, když první místo bylo uděleno návrhu Jana Kaplického, který ale měl být podle soutěžních podmínek v prvním kole vyřazen.

Tomáš Hradečný, jednatel HŠH architekti, k tomu uvádí: „Prvoinstanční soud tímto výrokem jednoznačně určil odpovědnost za vady soutěže, která leží na vyhlášovateli, respektive porotě, nikoli na soutěžících. Tímto zněním je třeba uvádět na pravou míru často opakovaný omyl, že soud je o porušení podmínek ze strany Future Systems. Kterýkoli soutěžící mohl libovolně porušit soutěžní podmínky s patřičnými důsledky (srovnej Rozhovor P. Volfa s J. Hubáčkem o Ještědu), ale porota nesměla měnit podmínky v průběhu soutěže nebo jednat v rozporu s nimi.“

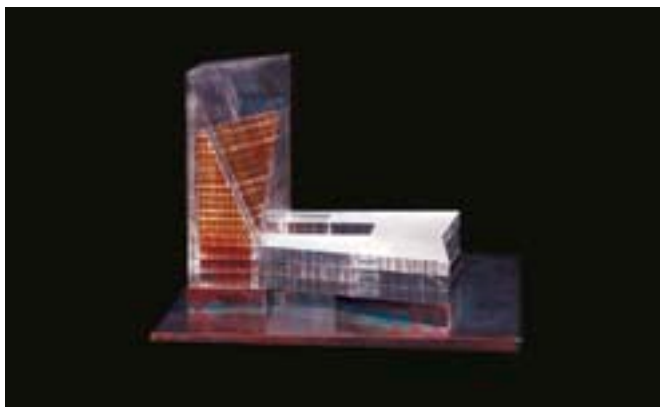
V průběhu řízení se také řešil argument, se kterým Národní knihovna operovala už dříve: tedy že české soudy nemají pravomoc se případem zabývat. K tomu soudkyně JUDr. Lucie Laura Penn uvádí, že soutěžní podmínky obsahovaly informace týkající se způsobu řešení rozporů. Uvedený případ, tedy spor související s procesem vyhodnocování nebo udělování cen, podle výroku soudu a v souladu se soutěžními podmínkami spadá do pravomoci českých soudů.

Výsledkem zatím nepravomocného rozsudku je tedy potvrzení, že byla porušena závazná podmínka soutěže. HŠH jsou výrokem soudu prakticky označeni za tým, který se s návrhem umístil na druhém místě. Uvidíme, co do případu přinese další instance, ke které se Národní knihovna pravděpodobně odvolá.

Simona Juračková

Návrh studia Future Systems Jana Kaplického

Řešení Kevinu Carmodyho a Andyho Groarka

Návrh z dílny HŠH architekti

ARCHITEKTI BRNĚNSKÉHO AUPARKU BYLI ODSOUZENI ZA PORUŠENÍ PROFESNÍ ETIKY

Představenstvo České komory architektů potvrdilo rozsudek Stavovského soudu ČKA a odsoudilo autorizované architektky Jaroslava Dokoupila a Radoslava Kobzu z brněnského ateliéru ArchDesign za neetické chování a nepředcházení vzniku střetu zájmů ve vztahu k laické i odborné veřejnosti. Architekti totiž pracovali v obdobné záležitosti pro dva klienty s rozdílnými zájmy. Rozsudek nabyl v těchto dnech právní moci.

ÚZEMNÍ STUDIE MĚLA PROKÁZAT VHODNOST ZÁMĚRU

Společnost Aupark přišla v roce 2007 se záměrem vybudovat na svých pozemcích v Brně polyfunkční centrum. Zpracování projektu bylo investorem centra zadáno kanceláři ArchDesign. V roce 2010 nechal v souvislosti s plánovaným záměrem Magistrát města Brna vypracovat studii Podmínečné přípustnosti prodejních ploch v objektu Aupark Brno. Ve výběrovém řízení oslovil tři kanceláře, mezi nimi také ArchDesign, který zakázku získal a v roce 2011 územní studii magistrátu odevzdal. Cílem studie bylo mimo jiné ověřit ušlechtilost zatížení území stavbou a přípustnost požadovaného rozsahu prodejních ploch v obchodním centru, stanoveného na 14 000 m². Měly být také prozkoumány možnosti dopravní obsluhy, parkování atd. Pokud by studie vyzněla pro záměr výstavby polyfunkčního centra nepříznivě, pravděpodobně by to znemožnilo jeho realizaci v plánovaném rozsahu.

HROZÍCÍ STŘET ZÁJMŮ BYL NEZPOCHYBNITELNÝ

Architekti Dokoupil a Kobza, jakožto generální projektanti Auparku, zastupovali současně jednak zájmy soukromého investora polyfunkčního centra a současně pro magistrát zpracovávali územní studii s ohledem na zájmy města. Mohlo tedy dojít ke střetu zájmů veřejného a soukromého. Projektanti byli odpovědní dvěma stranám. Ve vztahu k soukromému klientovi, pro něhož připravovali kompletní projektovou dokumentaci Auparku, měli nepochybně na pozitivním posudku a schválení záměru, a tím na realizaci stavby, také svůj osobní zájem. Architekti tedy nebyli při zpracování územní studie pro magistrát nezávislí. Hrozící nebezpečí vzniku střetu zájmů bylo v jejich případě zcela nezpochybnitelné (ponechme stranou, zda ke střetu zájmů skutečně došlo, či nikoliv). Jejich jednání mohlo ohrozit zájmy velmi širokého spektra osob a také zájem na udržitelném rozvoji města Brna.

Dozorčí rada ČKA se začala chováním projektantů zabývat na základě podnětu brněnského občanského sdružení Brnění v roce 2011, poté předala disciplinární kauzu k prošetření Stavovským soudem ČKA, který dotyčné uznal vinnými. Proti rozsudku se architekti odvolali k představenstvu ČKA.

PORUŠENÍ ETICKÉHO ŘÁDU ČKA

Představenstvo ČKA potvrdilo odsuzující rozsudek Stavovského soudu ČKA z března letošního roku. Členové představenstva jsou přesvědčeni, že architekti tím, že „pracovali pro investora Auparku s cílem realizace jeho záměru a současně přijali od magistrátu zakázku na zpracování územní studie Auparku, která měla pouze jediný účel – a to prověřit přípustnost tohoto záměru – nevyvarovali se střetu zájmů směrem k veřejnosti“. ČKA je ze zákona pověřena dohlížet nad výkonem profese svých členů. Autorizovaní architekti Radoslav Kobza a Jaroslav Dokoupil porušili vnitřní řády své profesní komory. Z nich vyplývá všeobecná povinnost předcházet za všech okolností takové situaci, kdy by mohlo nastat riziko možného vzniku střetu zájmů. Konkrétně došlo k porušení ustanovení § 23 Profesního a etického řádu ČKA: „Architekt předchází vzniku střetu zájmů ve vztahu k laické i odborné veřejnosti, zejména se vyvaruje situace, v níž by při výkonu odborné správní činnosti rozhodoval ve věci, v níž sám vypracoval pro klienta příslušné dokumenty nebo k níž vypracoval odborný posudek nezbytný jako podklad pro toto rozhodnutí.“

Představenstvo je toho názoru, že jde o prohřešek proti etice profese, kterého by se autorizovaná osoba neměla dopustit.

ZMATEČNÝ POSTUP MAGISTRÁTU

Česká komora architektů upozornila počátkem listopadu svým dopisem Magistrát města Brna na nevhodný postup při poptávkovém řízení na zpracování územní studie Auparku. Aby byla požadovaná studie nezpochybnitelná a ze strany veřejnosti plně respektovaná, měl magistrát oslovit nezávislé projektanty. Ten ale svým chováním v podstatě

umožnil vznik střetu zájmů, protože poptal mezi jinými také společnost ArchDesign, která byla spojena s investorem stavby. Pokud by měla společnost jen doplnit podklady pro rozhodování stavebního úřadu, pak by byl takový postup akceptovatelný. Ale územní studie Auparku požadovaná magistrátem měla důležitější účel – nahradit územní plánovací dokumentaci spojenou s úpravou směrné části územního plánu! „Jelikož se jedná o poměrně důležitý krok, veřejnost jistě právem očekávala, že územní studie, která má prověřit přípustnost investičního záměru a kterou jí předkládá orgán veřejné správy, bude nestranná a zpracovaná nezávislou osobou, nikoliv osobou současně pracující pro investora tohoto záměru. Dříve nebo později musela vyvstat otázka, zda by územní studie neměla být nezávisle přezkoumána. Tím by byla zprostředkováně zpochybněna, nebo dokonce zmařena práce pořizovatele,“ vysvětluje situaci David Mareš, člen odvolacího senátu představenstva ČKA.

JEDNÁNÍ VE VEŘEJNÉM ZÁJMU

Výkon povolání autorizovaného architekta je vysoce kvalifikovanou nezávislou tvůrčí autorskou činností, mající významný vliv na utváření prostředí. Architekti se proto musejí řídit platným právem, řády ČKA a dodržovat slib, který je zavazuje dbát veřejného zájmu za všech okolností. Jsou povinni chovat se tak, aby nemohla být zpochybněna jejich nezávislost a čestný a profesionální výkon činnosti. Předcházet vzniku střetu zájmů by v tomto případě znamenalo neucházet se vůbec o zakázku na zpracování územní studie pro magistrát.

TREST

Každému z dvojice architektů bylo uděleno disciplinární opatření – pokuta ve výši 50 000 Kč (dle § 20 zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě). Zároveň se tyto osoby nesmějí po dobu tří let zúčastnit výběrových řízení na veřejné zakázky.

Rozhodnutí představenstva již nabylo právní moci. Není proti němu opravný prostředek. „Pokud by architekti s rozhodnutím ČKA nesouhlasili, mohou podat do dvou měsíců od doručení jeho písemného vyhotovení žalobu ke správnímu soudu,“ uzavírá Martina Synková, právníčka ČKA.

Markéta Pražanová

Tisková zpráva ČKA ze dne 12. listopadu 2012

BEZPEČNÁ CENA PROJEKTU

ČKA dlouhodobě kritizuje zadávání zakázek na projekty, jejichž hlavním kritériem posuzování je nejnižší nabídková cena. Ve spolupráci s Českou komorou autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě (ČKAIT) a Svazem podnikatelů ve stavebnictví (SPS) se proto snaží prosadit termín „bezpečná cena“.

DUMPINGOVÉ CENY PŘI ZADÁVÁNÍ ZAKÁZEK

Ze zkušeností architektů i stavebních inženýrů vyplývá, že ve většině výběrových řízení na zpracovatele projektové dokumentace staveb i územně plánovací dokumentace vítězí nabídka s nejnižší cenou, aniž by se výběrové komise zamýšlely nad kvalitou takto získaných projektů. Běžně se objevují nabídky o 30 % nižší, než by odpovídaly reálným nákladům za jejich zpracování. Není ani výjimkou, že projektanti nabízejí svou práci i za třetinu či desetinu odpovídajícího honoráře. Často pak dochází k nekvalitnímu zpracování projektů anebo k následnému navyšování nákladů.

BEZPEČNÁ CENA

Dle názoru České komory architektů, ale i České komory autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě a dalších organizací působících na úseku stavebnictví by mohlo situaci zlepšit stanovení tzv. bezpečné ceny. Ta by určovala takovou cenu zpracování projektu, která zaručeně přinese kvalitní stavbu a nebude v průběhu projektování navyšována. „Pokud za nepřiměřeně nízkou cenu získá investor nedostatečný projekt, pak hrozí realizace nekvalitní stavby, prodražení výstavby i následného provozu,“ říká předseda ČKA Josef Panna.

Nutné je ale specifikovat a upřesnit termín tzv. bezpečné ceny. Z diskusí vyplývá, že jednou z možností je například vyloučení nejvyšší a nejnižší cenové nabídky z výběrového řízení, jako samozřejmé se jeví vycházet z ceníků – honorářových řádů stanovených na základě standardů výkonů autorizovaných osob, zdrojem by mohla být také dnes běžně užívaná tzv. „cena obvyklá“, která je aplikována pro „prodej stejného, popřípadě obdobného majetku nebo při poskytování stejné nebo obdobné služby v obvyklém obchodním styku v tuzemsku ke dni ocenění v daném čase a místě“ (jak uvádí zákon č. 151/1997 Sb.).

Každá autorizovaná osoba nese odpovědnost za svůj výkon profese. „Bezpečná cena odkazuje na praxi exekutorů či advokátů, kteří mají také schválený nejnižší poplatek za kvalitně odvedenou práci,“ říká předseda ČKAIT Pavel Křeček.

Stanovením bezpečné ceny by se jistě mnohým projektantům situace ulehčila a veřejnost by měla záruku, že bezpečná cena povede nejen k bezpečnému projektu, ale i k bezpečnému stavění. Bezpečné ceny by tedy šlo užívat nejen při stanovování ceny projektové dokumentace, ale také ceny pro další dodávky staveb (ať už budov či stále častěji kritizovaných silnic a mostů).

DŮRAZ NA KVALITU

Kromě profesních komor útočí na kritérium nejnižší ceny také ministerstvo pro místní rozvoj, které považuje za nutné, aby byla „respektována světově dodržovaná praxe, a to že kvalitní projekt je základem jakékoliv kvalitní a udržitelné investice“, jak řekl na tiskové konferenci ministerstva již v srpnu ministr Kamil Jankovský.

Česká komora architektů považuje za zásadní nalézt při zadávání zakázek soulad mezi cenou a kvalitou. Jednou z cest, jak získat kvalitní projekt stavby, je soutěž o návrh dle zákona o zadávání veřejných zakázek (architektonická nebo urbanistická soutěž), kterou ČKA dlouhodobě prosazuje, podporuje a nabízí v této oblasti konzultace všem investorům.

Rovněž Komora administrátorů veřejných zakázek, s níž ČKA dlouhodobě spolupracuje, poukazuje na zkušenosti ze zahraničí a podporuje společně prosazování soutěže s důrazem na kvalitu, nikoliv nejnižší cenu. Podle předsedy této komory Roberta Pergla by „měl být kladen důraz i na další ukazatele – kvalitu nabídky, kvalitu poskytovatele, odborné reference, zkušenosti, praxi“.

Důraz na kvalitu je také jedním z hlavních pilířů všech dokumentů státní Evropské unie nazvaných Politika architektury, které vznikají v rámci Evropského fóra politik architektury (EFAP). Např. ve švédské politice se píše, že „architektonické služby nesmějí být nikdy vybírány na základě nejnižší ceny. Architektova schopnost splnit úkol, odbornost, zkušenost, způsobilost a tvořivost má větší váhu než účtovaná částka např. u ve-

řejných zakázek. Ze široké praxe jasně vyplývá, že architektonické zakázky jsou stále více v zajištění co nejnižší ceny, ačkoliv každý souhlasí, že umělecké řemeslo by nemělo být pořízováno s vynaložením nejnižších možných nákladů. Tento trend má zničit dopad na kvalitu v sektoru veřejných staveb, stavebního inženýrství a designu interiérů a musí se obrátit na celostátní úrovni“.

ŘÁDNÉ HOSPODAŘENÍ

Proti kritériu kvality ale do jisté míry stojí (dle vyjádření ředitele odboru veřejného investování ministerstva pro místní rozvoj Jiřího Svobody z června 2012 v dopise ČKA) povinnost státní správy a samosprávy „řádně hospodařit“, jak ukládá zákon o zadávání veřejných zakázek. K tomu patří rovněž využívání konkurence na trhu. Rovněž vedoucí oddělení územního rozvoje ministerstva pro místní rozvoj Martin Tunka argumentoval již v dubnu na valné hromadě ČKA tím, že „správné hospodaření (a hledání úspor) je jedním ze základních cílů institucí, státní správy a samosprávy, které tím zároveň naplňují svůj veřejný zájem“. I to jsou tedy důvody, které často vedou k preferování právě nejnižší ceny při zadávání veřejných zakázek.

V odborných diskusích se také objevuje otázka, jak kvalitu specifikovat a jak nastavit její objektivní hodnocení. V soutěžích je patrný určitý stupeň subjektivity poroty při posuzování jednotlivých soutěžních návrhů.

HONORÁŘOVÉ ŘÁDY

Česká komora architektů zpracovala ve spolupráci s Českou komorou autorizovaných inženýrů v roce 2002 standardy výkonů projektových prací. Nyní se dokončuje jejich aktualizované znění, které by mělo být autorizovaným osobám dostupné v průběhu příštího roku (více informací viz s. 51). Na standardy výkonů naváže rovněž zpracování aktuálních ceníků těchto prací (tzv. honorářových řádů).

Pravdou je, že zákon o výkonu povolání č. 360/1992 Sb. původně skutečně umožňoval komorám vydávat ceníky a honorářové řády. Přesto však od roku 2003 probíhal soudní spor se ČKAIT, která podle Úřadu pro ochranu hospodářské soutěže (ÚOHS) vydáním honorářového řádu nezákonně stanovovala ceny práce svých členů, které se pak stávaly pro projektanty inspirující a nevznikaly na základě nabídky a poptávky. ČKAIT (ale rovněž ČKA, která vydala v roce 2002 honorářové řády s inženýrskou komorou společně, aniž by byla souzena) tak porušila vydáním honorářového řádu zákon o ochraně hospodářské soutěže. Soudy nakonec uznaly, že honorářové řády mohou ohrožovat hospodářskou soutěž, ale vydání ceníků není možné pokutovat. Teprve v roce 2008, více než pět let od vydání honorářových řádů, tedy zrušil Nejvyšší správní soud stanovenou pokutu ve výši půl milionu korun pro ČKAIT za kartelové jednání (viz též Bulletin ČKA 1/2008, s. 48, a www.ckait.cz).

V roce 2008 pak došlo kvůli výše uvedenému stanovisku ÚOHS ke změně zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání. Tehdejší znění, že do působnosti ČKA a ČKAIT patří „vydávát ceníky a honorářové řády“, bylo nahrazeno tím, že může pouze „vydávát standardy výkonů a dokumentace“.

Honorářové řády jsou i nadále považovány Úřadem pro ochranu hospodářské soutěže za nezávazný doporučující dokument zpracovaný profesní komorou, tedy v zájmu jejích členů. ČKA a ČKAIT, jakožto profesní komory, je nesmějí vydávat ani šířit (mohou na ně pouze odkazovat – umístěny jsou proto na nezávislém portálu www.stavebnistandardy.cz). Jelikož jsou honorářové řády nezávazným dokumentem, nikoliv závazným prováděcím předpisem, není možné jejich užívání vynucovat. Ceníky se ale snad stanou podkladem pro určení tzv. bezpečné ceny.

V NĚMECKU JSOU HONORÁŘOVÉ ŘÁDY ZÁVAZNÉ

V České republice se již řadu let hovoří o tom, že by měl být vyvíjen větší tlak na zezávaznění honorářových řádů, nebo alespoň dosažení jejich většího vlivu na nastavování cen projektových prací.

Úspěšnější jsou na této cestě architekti a inženýři v Německu. V srpnu 2009 vyšla ve Spolkové sbírce zákonů Vyhláška o honorářích za služby architektů a techniků (HOAI), která je závazným předpisem Zákona k úpravě služeb techniků a architektů. Struktura německé vyhlášky i její nastavení v podstatě odpovídá honorářovým řádům zpracovaným ČKA a ČKAIT v roce 2002.

Modernizovaný německý honorářový řád je dle informací AHO (Výboru pro honorářový řád německých komor inženýrů a architektů) „reakcí na diskuse vedené v 70. letech, které se zabývaly zájmy veřejného blaha, ochranou spotřebitele, zájmem veřejnosti na profesních výkonech nezávislých projektantů a jejich chápání významu svého profesního stavu. Definiuje zákonné cenové právo a je závazný pro všechny, kdo zadávají či vykonávají projekční práce“.

Diskuse o HOAI trvaly více než 13 let. Ke schválení vyhlášky se snažily přispět úkoly sestavené Spolkovou radou v roce 1995, ministerstvo hospodářství ale provedlo v návrhu novely rozsáhlé škrtky a dle AHO se „pouze semknutostí a společným postupem profesního stavu architektů a inženýrů podařilo plány ministerstva na rozbití HOAI překazit“.

Zásadní průlom při pozitivním nahlížení na honorářové řady přinesl posudek bruselské právní kanceláře, který konstatoval, že minimální a maximální sazby v honorářovém řádu nejsou v rozporu s evropským právem. Následně vznikly další posudky vypracované profesními komorami, díky nimž se podařilo v roce 2009 schválit popisovanou novelu HOAI.

V ní je mimo jiné uvedeno, že minimální sazby stanovené touto vyhláškou mohou být podkročeny jen ve zcela výjimečných případech

a maximální sazby směřují být překročeny jen při mimořádných anebo nevyjádřených dlouhých trvajících službách.

Německý honorářový řád má ale i své stinné stránky. Například některé inženýrské výkony, které by měly být neoddelitelnou součástí projektu, byly přesunuty do nezávazné přílohy (výkony spojené se zemními a základacími pracemi, akustikou, studie dopadů na životní prostředí atd.). Stejně byl odsunut stavební dozor u inženýrských a dopravních staveb.

V současné době se připravuje aktualizace náplní jednotlivých výkonů, která by měla být obsažena v příští novelizaci, plánované na rok 2013.

Prosazení závaznosti honorářových řádů u nás je během na dlouhou trať. Po vydání nových Standardů výkonů a činností autorizovaných osob a následném zpracování ceníků by se ale prozatím mohlo podařit alespoň lépe specifikovat termín „bezpečná cena“.

Překlad vyhlášky je ke stažení na webových stránkách ČKAIT – http://www.ckait.cz/sites/default/files/HOAI_cesky_09_2009.pdf

Více viz <http://www.ckait.cz/print/84685>, <http://www.aho.de/>

Markéta Pražanová

Jak postupovat při výpočtu honoráře viz http://www.cka.cc/pravni_predpisy/standards_vykonu/standardy_vykonu

DO VYHLÁŠEK KE STAVEBNÍMU ZÁKONU SE Podařilo PROSADIT STANDARDY ZPRACOVANÉ ČKA A ČKAIT

Členové pracovní skupiny Standardy výkonů a činností autorizovaných osob v průběhu roku dokončovali dokument Standardy výkonů a činností autorizovaných osob. Text by měl být sestaven v souladu s názory obou profesních komor i ministerstva pro místní rozvoj a zároveň se současnou legislativou. Poprvé v historii se tak podařilo prosadit do paragrafového znění vyhlášek text zpracovaný ČKAIT a ČKA.

ČÁST 1 – URBANISMUS, ÚZEMNÍ PLÁNOVÁNÍ A OBORY SOUVISEJÍCÍ

Pracovní texty Standardů připomínkové odbornou veřejností byly zaslány v dubnu letošního roku na ministerstvo pro místní rozvoj (MMR) k vyjádření. Připomínky k části věnované urbanismu a územnímu plánování byly ČKA zaslány až 5. 9. 2012 s tím, že na ministerstvu současně probíhají práce na novele vyhlášky č. 500/2006 Sb., o územně analytických podkladech, územně plánovací dokumentaci a způsobu evidence územně plánovací činnosti. Po 30. 10. 2012 zaslala ČKA ministerstvu připomínky, které byly s ostatními připomínkami dotčených organizací vyřazeny 7. 11. 2012 tak, aby bylo možno přijmout novelu této vyhlášky, která by měla nabýt účinnosti od 1. ledna 2013. Po vydání novely vyhlášky bude text Standardů (část 1) upraven tak, aby byl s textem vyhlášky v souladu. Dle sdělení ředitele odboru územního plánu ministerstva Ing. Tomáše Sklenáře vydá MMR následně metodický pokyn upravující obsahy a rozsahy dokumentací shodné s metodickým pokynem Komory (tedy se Standardy).

ČÁST 2 – PROJEKTOVÁNÍ STAVEB

Pracovní texty Standardů (část 2 – Projektování staveb) byly rovněž zaslány k připomínkám na MMR. Ředitelka odboru stavebního řádu Ing. Marcela Pavlová následně přizvala zástupce České komory architektů k práci na novelách vyhlášek č. 499/2006 Sb., o dokumentaci staveb, č. 501/2006 Sb., o obecných požadavcích na využívání území, a 503/2006 Sb., o podrobnější úpravě územního řízení, veřejnoprávní smlouvy a územního opatření.

Cílem společných jednání je dosáhnout toho, aby obsahy a rozsahy jednotlivých fází dokumentace uvedené ve Standardech byly shodné s dikcí novely vyhlášek (především č. 499/2006 Sb.). Díky úporným jednáním vedeným profesními organizacemi od dubna do října roku 2012 se podařilo sjednotit strukturu obsahů všech projektových stupňů dokumentace (od studie po prováděcí projekt) a včlenit do jednotlivých příloh

vyhlášky č. 499/2006 Sb. Takto upravené novely vyhlášek prošly připomínkovým procesem v průběhu listopadu 2012 a budou postoupeny legislativní radě vlády. Účinnosti by měly nabýt od 1. ledna 2013.

Je to poprvé, kdy se MMR rozhodlo zahrnout 42 stran textu obou komor do paragrafového znění vyhlášek, které jsou prováděcím předpisem novely stavebního zákona (více informací o novele stavebního zákona, který nabývá účinnosti dne 1. ledna 2013, viz s. 56).

ČÁST 3 – INTERIÉROVÁ TVORBA A SOUVISEJÍCÍ ČINNOSTI A ČÁST 4 – SPECIÁLNÍ ČINNOSTI

Tyto dvě části nepodléhaly korekcím MMR.

DALŠÍ POSTUP

Po zkoordinování všech textů plánuje ČKA vydat v průběhu roku 2013 dokument Standardy výkonů a činností autorizovaných osob, na jejichž podkladě pak vznikne společným úsilím ČKA a ČKAIT Ceník projektových prací.

Jan Vrana,
předseda pracovní skupiny

Texty všech čtyř zpracovaných kapitol jsou k nahlédnutí na www.cka.cc (v rubrice ČKA – pracovní skupiny – PS pro standardy).

Další informace viz též Bulletin ČKA 4/2011 a 1/2012.

ZÁPISY ZE ZASEDÁNÍ PŘEDSTAVENSTVA ČKA

Od minulého čísla Bulletinu ČKA už nejsou zkrácené verze zápisů z jednání představenstva České komory architektů přetiskovány. Jsou k dispozici pouze plná znění zápisů – viz www.cka.cc.

NOVÍ ČLENOVÉ ČESKÉ KOMORY ARCHITEKTŮ

Nově autorizované osoby (od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2012)

Jméno	číslo autorizace
Ing. arch. Jan Albrecht	4040
Ing. Ivana Barošová	3991
Ing. arch. MgA. Marek Barták	3958
Ing. arch. Zdeněk Barth	4032
Ing. arch. Ondřej Bartůšek	4001
RNDr. František Bárta	3941
Ing. arch. Martin Beránek	3982
Ing. arch. Lukáš Bílek	3963
Ing. arch. Marek Blank	3955
Ing. arch. Markéta Bromová	4034
Ing. arch. Petr Brožek	3981
Ing. arch. Luděk Burda	4036
Ing. arch. Juraj Calaj	4031
Ing. Helena Stejskalová Čejková	3986
Ing. Ing. arch. Barbora Černá	4013
Ing. arch. Jan Černohorský	3975
Ing. Ing. arch. Josef Černý	4012
Ing. arch. Natálie Čtvrtníčková	4038
Ing. arch. Vítězslav Danda	4033
Ing. arch. Martin Doubek	4029
Ing. arch. Ondřej Dvořák, Ph.D.	4042
Ing. arch. Lukáš Ehl	3952
Ing. arch. Petr Ekštejn	3951
Ing. arch. Martin Frei	3944
Ing. arch. Jaromír Hainc	4017
Ing. Petra Halounová	3966
Dipl.-Ing. Karel Hausenblas	4037
Ing. arch. Jakub Havel	3974
Ing. arch. Helena Hlávková	4039
Ing. arch. Jaroslav Holler	4035
Ing. arch. Adam Horák	3989

Jméno	číslo autorizace
Ing. arch. Tereza Janků	4021
Ing. arch. Radovan Janovský	4011
Ing. arch. Vladimír Jedlička	4023
Ing. Martin Jelínek	4007
Ing. arch. Tereza Jirásková	4016
Ing. arch. Tereza Mindošová	3945
Ing. arch. Antonín Nehoda	3988
Ing. arch. Václav Novák	3942
Ing. arch. Tomáš Kalvach	4020
Ing. arch. Petra Kolaříková	4022
M.Sc. Lucie Komendová	3961
Ing. arch. David Kotek	3995
Ing. Martin Kovář	3987
Ing. arch. Vladislav Králíček	3970
akad. arch. Marek Krčil	3943
Ing. arch. Marcela Křelinová	3949
Ing. arch. Regína Kubrická	3993
Ing. Miloš Kudrnovský	4027
Ing. arch. Marie Kulíková	4003
Ing. arch. Libor Lacina	3954
Ing. arch. Elena Lacinová	3953
Ing. arch. Irena Lapčíková	4000
Dipl.-Ing. Mirko Lev	3962
Ing. arch. Hana Lisová	3978
Ing. arch. Josef Macek	3950
Ing. arch. Jan Mach	3976
Ing. arch. Pavel Machar	4010
Ing. et Ing. Barbora Májková	3999
Ing. arch. Kateřina Makajová	4041
Ing. arch. Štěpán Martinovský	4006
Ing. arch. Petr Máša	4044
Ing. arch. Jiří Michálek	3972
Ing. arch. Jan Mléčka	3965

Jméno	číslo autorizace
Ing. arch. Petr Múčka	3990
Ing. arch. Jaroslav Neischl	3994
MgA. Barbora Vlček Nováková	4004
Ing. arch. Jan Paldus	3998
Ing. arch. Lukáš Pecka	3996
Ing. Markéta Pešičková	3948
Ing. arch. Marcela Plachá	4005
Ing. arch. Jan Pokorný	3971
Ing. arch. MgA. Martin Rusina	3983
Ing. Eva Řezníčková	4025
Ing. arch. Lenka Sándor	4024
Ing. arch. Jakub Seifert	4009
Ing. arch. Michal Skrbek	3960
Ing. arch. Ivana Smětáková	3997
Ing. Zdeněk Strnadel	4028
Ing. arch. David Šabata	3992
Ing. Petra Šalapková	3985
Ing. arch. Helena Šimová	3967
Ing. arch. Veronika Šindlerová	4019
Ing. arch. František Štáfek	3959
Ing. Tomáš Štajnc	3957
Ing. arch. Jan Švancer	3984
Ing. arch. Vítězslav Táborský	4018
Ing. arch. Kristýna Tesařová	3973
Ing. arch. Ivo Tuček	3956
Ing. arch. Daniela Týfová	3969
Ing. arch. Lukáš Ťupa	4008
Ing. arch. Lukáš Vacek	4043
Ing. Yvona Václavková, Ph.D.	3964
Ing. arch. Daniel Vágner	4002
Ing. arch. Beata Vinklárková	3968
Ing. arch. Milan Vlček	3946
Ing. arch. Anna Vokřálová	4030

Jméno	číslo autorizace
Ing. arch. Michal Volf	4015
Ing. arch. Jakub Volka	3947
Ing. arch. Jan Vondrák	3977
Ing. arch. Alžběta Vrabcová	3979

Jméno	číslo autorizace
Ing. arch. Jan Zbírál	4014
Ing. Hana Zemanová	4026
Ing. arch. Jan Žižka	3980

Nově registrovaná osoba (od 1. ledna 2012 do 31. prosince 2012)

Jméno	číslo autorizace
Ing. arch. Ragkos Nikolaos	R/00 071

OZNÁMENÍ

Letošní rok se uzavřely životní příběhy několika našich členů.

Číslo autorizace	Jméno	
0 527	Ing. arch. Jarmila Cihelková	zemřela dne 23. prosince 2011 ve věku 53 let
1 152	akad. arch. Helena Fišárková	zemřela dne 29. září 2012 ve věku 66 let
1 899	akad. arch. Josef Hlavatý	zemřel dne 24. dubna 2012 ve věku 89 let
2 138	Ing. arch. Jana Hrdličková	zemřela dne 29. července 2011 ve věku 69 let
1 497	akad. arch. Ivana Kiszová	zemřela dne 9. září 2012 ve věku nedožitých 65 let
1 318	Ing. arch. Aleš Kletenský	zemřel dne 30. dubna 2012 ve věku 54 let
0 937	Ing. arch. Jan Liška, CSc.	zemřel dne 27. června 2011 ve věku 78 let
1 665	Ing. arch. Jaroslav Škopán	zemřel dne 22. listopadu 2011 ve věku 64 let
0 001	doc. Ing. arch. Jan Štípek	zemřel dne 24. května 2012 ve věku 70 let
2 577	Ing. arch. Richard Vaněk	zemřel dne 2. října 2011 ve věku 64 let
0 693	Ing. arch. Jan Zikmund	zemřel dne 23. května 2012 ve věku nedožitých 85 let

NOVÉ ZÁKONY A PŘEDPISY

Pro lepší obeznámenost architektů s relevantní legislativou si dovoluujeme upozornit na některé předpisy, které souvisejí s výkonem profese a k jejichž změnám došlo v poslední době. Ve Sbírce zákonů České republiky jsou zákony a vyhlášky pravidelně zveřejňovány, viz www.mvcr.cz v rubrice Legislativa.

Z předpisů uveřejněných ve Sbírce zákonů České republiky od 6. září do 22. listopadu 2012 upozorňujeme zejména na:

- ! Zákon č. 318/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů;
- ! Zákon č. 350/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů, a některé související zákony;
- ! Vyhlášku Ministerstva vnitra č. 304/2012 Sb., o uznání rovnocennosti vzdělání úředníků územních samosprávných celků.

Zcela zásadní pro výkon profese architekta je novela stavebního zákona č. 350/2012 Sb. Její rozsáhlost znemožňuje poskytnutí stručné informace, neboť změna postihla značnou, dalo by se říci převažující část ustanovení zákona. Text zákona s vyznačením změn je k dispozici na webových stránkách ČKA. Během listopadu a prosince 2012 Komora pořádala sérii přednášek v Praze a Brně a je pravděpodobné, že pro značný zájem se budou opakovat také v roce letošním. Souhrnnou informací o změnách v zákoně naleznete na s. 56.

Dalším přijatým předpisem, jemuž by měli architekti věnovat pozornost, je zákon č. 318/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 406/2000 Sb., o hospodaření energií, ve znění pozdějších předpisů. Rozsáhlá novela, kterou poslanecká sněmovna přijala přes předchozí prezidentské veto, implementuje požadavky Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU ze dne 19. května 2010 o energetické náročnosti budov.

K nejdůležitějším změnám patří uložení povinnosti zpracovávat průkaz energetické náročnosti budov v případě prodeje či pronájmu budovy nebo její části. Novela dále stanovuje přísnější požadavky na energetickou náročnost budovy, které budou následně dále zpřesněny prováděcím právním předpisem. Zavádí také některé nové pojmy (optimální úroveň energetické náročnosti, budovy s téměř nulovou spotřebou energie) a nový druh posuzujícího dokumentu – tzv. energetický posudek, který bude součástí průkazu energetické náročnosti budovy. Oprávnění zpracovatele energetických auditů, průkazů energetické náročnosti energie-

tických posudků a oprávnění kontrolaři provozovaných kotlů a rozvodů tepelné energie a klimatizačních systémů se budou nadále nazývat energetickými specialisty.

Nově se pro ně zavádí povinnost průběžného vzdělávání. Dále bude možné získat oprávnění provádět instalaci vybraných zařízení využívajících energii z obnovitelných zdrojů, a to osobou odborně proškolenou s odbornou způsobilostí (s odpovídajícím živnostenským oprávněním). Novela zavádí tzv. systému monitoringu spotřeby energie, do kterého budou od 1. 1. 2015 zařazeny budovy užívané orgány státní správy s celkovou energeticky vztahnou plochou větší než 1500 m². Od 1. 1. 2013 budou stavebníci u nových budov průkazem energetické náročnosti, resp. kladným závazným stanoviskem dotčeného orgánu prokazovat splnění požadavků na energetickou náročnost na nákladově optimální úrovni.

Přísnější požadavek, tj. splnit energetickou náročnost budovy s téměř nulovou spotřebou energie, bude platit pro budovy s celkovou energeticky vztahnou podlahovou plochou větší než 1500 m² od ledna 2018, větší než 350 m² od ledna 2019 a menší než 350 m² od ledna 2020.

Budovy, jejichž vlastníkem je subjekt veřejné moci, musí tyto požadavky splnit vždy již o dva roky dříve. Nově je uložena povinnost nechat zpracovat průkaz energetické náročnosti pro všechny užívané bytové domy nebo administrativní budovy bez ohledu na to, zda je či není realizován nějaký stavební zásah. Tyto průkazy mají sloužit jako informace o energetické náročnosti předmětné budovy nebo její části pro případné kupce či nájemce. Při větší změně dokončené stavby musí objekt splnit požadavky na energetickou náročnost na nákladově optimální úrovni pro budovu nebo alespoň pro měněné stavební prvky obálky budovy a měněné technické systémy. Současně musí být provedeno posouzení technické, ekonomické a ekologické proveditelnosti alternativních systémů dodávek energie a musí být stanovena doporučující opatření pro snížení energetické náročnosti.

Povinnost splnění nových požadavků je rozložena dle jednotlivých ustanovení mezi lety 2013 a 2020.

K MOŽNOSTI ČLENSTVÍ V ORGÁNECH JEN VE DVOU FUNKČNÍCH OBDOBÍCH

Právní oddělení Kanceláře ČKA dostalo od představenstva ČKA zadán úkol vypracovat rozbor zákonné možnosti omezení pasivního volebního práva do orgánů ČKA, neboli práva být volen do představenstva, dozorčí rady a Stavovského soudu ČKA na dvě funkční období po sobě následující. Položená otázka má rozměr politický (posouzení navrhované úpravy z hlediska její vhodnosti) a rozměr právní (posouzení z hlediska zákonnosti).

VHODNOST OMEZENÍ

K otázce vhodnosti se právní oddělení již vyjádřilo ústy Jiřího Plose, který omezení pasivního volebního práva nedoporučil. Pasivní volební právo se u volených orgánů v naprosté většině co do počtu možného opakování výkonu funkce zákonem (ani jiným předpisem) neomezuje. Důvod spočívá zřejmě v podstatě vzniku mandátu – tj. volbě. Předpokládá se, že právě volba je nejsilnějším prostředkem k omezení, resp. vyřazení kandidátů, kteří funkci nadále nemohou prospívat. Obecně stanovené omezení nediskvalifikuje pouze kandidáty nevhodné, ale obdobně také kandidáty kvalitní a takto má spíše škodlivý efekt. Opatření navíc neomezuje pouze kandidáty, ale také voliče, kterým dává zřetelně najevo nedůvěru ve schopnost samostatně posoudit kandidující osoby a vyhodnotit jejich kompetentnost a prospěšnost obsazované funkce. Vedle toho se také může snadno přihodit, že omezení zapříčiní nedostatek kandidujících osob odpovídající kvality (k takovým situacím v minulosti docházelo i bez omezení pasivního volebního práva). Nakonec je třeba dodat, že omezení funkčního období kandidátů je praxí užíváno ve srovnatelných případech spíše výjimečně. Z nejvyšších volených orgánů se jedná pouze o prezidenta republiky. Z ostatních profesních komor mají obdobné omezení zavedeny jen dvě – Česká lékařská komora (vnitřním řádem volebním) a Komora auditorů České republiky (přímo zákonem č. 254/2000 Sb., o auditorech). Také to nasvědčuje nedůvodnosti zavedení omezení.

ZÁKONNOST OMEZENÍ

Právo být volen do orgánů České komory architektů, tedy do představenstva, dozorčí rady a stavovského soudu, tzv. pasivní volební právo, je založeno na § 25 odst. 4 písm. a) zákona č. 360/1992 Sb., o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, ve znění pozdějších předpisů, implicitně konstatováním, že „Valná hromada [...] volí přímou a tajnou volbou na dobu tří let z řádných členů Komory členy představenstva, dozorčí rady a stavovského soudu a členy těchto orgánů také tajným hlasováním odvolává“. Zákon č. 360/1992 Sb. předpokládá možnost omezení pasivního volebního práva v § 20 odst. 1, když uvádí, že rozhodnutí stavovského soudu o disciplinárním opatření podle písm. b) nebo c) téhož ustanovení může současně obsahovat rozhodnutí o zákazu výkonu funkcí v Komoře. S jiným omezením nepočítá. Právo být volen je dále upraveno v § 7 odst. 1 písm. b) Organizačního, jednacího a volebního řádu ČKA, kde je řečeno, že řádní členové mají právo být voleni, popř. jmenováni do orgánů Komory, a to s výjimkou členů, jimž bylo uloženo disciplinární opatření, které dosud nebylo zahazeno.

Základem odpovědi na otázku, zda je možné omezit zákonem garantované právo být volen prováděcím předpisem (vnitřním řádem), je ujas-

nění povahy pasivního volebního práva do orgánů ČKA. V případě, že by se jednalo o základní lidské právo chráněné ústavně (jako je např. právo být volen do zastupitelstva města či poslanecké sněmovny), pak by se uplatnil čl. 4 odst. 2 Listiny základních práv a svobod („Meze základních práv a svobod mohou být za podmínek stanovených Listinou základních práv a svobod upraveny pouze zákonem.“), a toto právo by tudíž nemohlo být omezeno na úrovni prováděcího právního předpisu. Naopak, dojdeme-li k tomu, že toto právo ústavní ochrany nepožívá, pak lze usuzovat, že je možno ho na základě příslušného zákonného zmocnění určitým způsobem za dodržení principu rovnosti omezit.

Ústavní pořádek ČR výslovně nezakládá právo na profesní samosprávu. Za určitý ústavní základ je někdy považován čl. 21 odst. 1 Listiny základních práv a svobod,¹ který říká, že „Občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců“. Tento základ je však značně vágní a nelze jím vyplnit mezeru vzniklou skutečností, že v samotné Ústavě zakotvení zájmové či profesní samosprávy (na rozdíl od samosprávy územní) chybí. Vzhledem k výše uvedenému se domníváme, že právo být volen do orgánů profesních komor není právem ústavně garantovaným.

Zákonné zmocnění vydávat vnitřní předpisy ČKA obsahuje § 23 odst. 6 písm. i), § 25 odst. 4 písm. b) a § 30 odst. 1 zákona č. 360/1992 Sb. Ustanovení § 30 odst. 1 uvádí: „Podrobnosti o organizaci Komory, o jejích orgánech, o působnosti a pravomoci těchto orgánů a o počtech jejich členů stanoví organizační řád Komor. Podrobnosti o volbách a disciplinárním řízení stanoví volební a organizační řády. [...]“ Omezení výkonu funkce v orgánech ČKA můžeme chápat jako stanovení bližších podrobností o volbách, formulujeme-li jej jako omezení práva být volen (jak je to provedeno v předkládaném návrhu na změnu OJVR ČKA).

ZÁVĚR

Právní oddělení z důvodů uvedených shora nepodporuje omezení pasivního volebního práva, avšak konstatuje, že toto omezení pravděpodobně není protiústavní a pohybuje se v rámci zákonného zmocnění. Zároveň je však třeba dodat, že ústavnost srovnatelného omezení nebyla doposud testována soudem a nelze s naprostou jistotou předjímat, jak by v takovém případě soud omezení posuzoval.

Za právní oddělení ČKA Eva Faltusová

¹ Filip 1999, s. 489.

ODPOVĚDI NA ČASTO KLADENÉ DOTAZY

K ZÁVAZNOSTI TECHNICKÝCH NOREM

Investor požaduje ve smlouvě dodatek následujícího znění „Pro zhotovení díla jsou závazné normy, předpisy a zákony platné v ČR“. Mám na toto přistoupit? Je takováto formulace vůbec v souladu se zákonem?

V uvedené situaci se architekti ocitají pravidelně: investor snažící se smluvně zajistit optimální standard projektu je názoru, že nejsnazší cestou je smluvní ustanovení, kterým se stanoví povinnost splnit všechny technické normy. Opakovaně architektům doporučujeme na toto smluvní ustanovení nepřistupovat, a to zejména z toho důvodu, že jeho naplnění je fakticky nemožné. Počet platných technických norem dotýkajících se výstavby se pohybuje v řádech tisíců; technicky normalizované jsou téměř všechny

představitelné postupy. Vzhledem k obrovskému množství vydávaných norem není prakticky možné zajistit jejich vzájemnou bezrozpornost. Není to navíc ani účelem normalizace – normy nepředstavují nutně technické minimum, nýbrž technické optimum. (Do polohy minima je staví, často zcela neuváženě, odkazy v právních předpisech, což je však téma na samostatnou úvahu.) Vy sám zřejmě všemu výše uvedenému dobře rozumíte – otázkou je, jak to vysvětlil investorovi. Domnívám se, že argumentací je možno nabídnout hned několik.

! Vzhledem k tomu, že uvedené smluvní plnění je nemožné, lze předvídat, že v případě vzniku sporu by soud dotčené smluvní ustanovení považoval za neplatné (viz § 37 odst. 2 občanského zákoníku).

- I Smluvní ustanovení může mít za následek vznik vícenáskladů pro investora. V případě vydání nové normy v okamžiku rozpracování projektu musí architekt projekt přepracovat, aby souladu s normou dosáhl. Náklady na to nese investor.
- I Povinnost dodržet značnou část norem plyne z právních předpisů, které na ně odkazují. Např. vyhláška o technických požadavcích na stavby č. 268/2009 Sb. svými obecně formulovanými odkazy „zavazující“ rozsáhlou, neustále rostoucí skupinu technických norem.
- I Uvedené argumenty, spolu s důkladným vysvětlením systému tvorby a vydávání technických norem, jeho nekontrolovanosti, propletenosti a protichůdnosti, by měly rozumného investora přesvědčit, že jím předložený požadavek nemá opodstatnění.

K UŽITÍ AUTORSKÉHO DÍLA V NÁVRHU INTERIÉRU

Spolupracuji při návrzích interiérů s firmou, která navrhuje a následně realizuje samolepicí fólie na stěny. Jedním z uvažovaných grafických motivů pro interiérové dekorace jsou portréty motivy slavných celebrit. Nemůžeme se při použití výše popsaných motivů v interiéru dostat do konfliktu s autorským právem?

Odpověď na Váš dotaz závisí na skutečnosti, jakým způsobem jsou „portréty motivy“ zpracovány. Pokud se jedná o originální návrhy interiérové firmy, se kterou spolupracujete (předpokládám, že její svolení k užití jejich návrhů samozřejmě máte), pak by neměl z autorskoprávního hlediska nastat žádný problém. Neexistuje autorské právo na „tvář“, jelikož ta není autorským dílem. Samozřejmě její vyobrazení by nemělo být nijak zesměšňující nebo jinak zasahující do osobnostních práv zobrazovaného. Jiný případ nastane, pokud jsou portréty motivy tvořeny na podkladě autorského díla (např. fotografie) jiného autora. Ten (či jeho právní nástupci) má k fotografií majetková autorská práva po dobu svého života a 70 let po smrti. Správně tedy, užijete-li autorské dílo po tuto dobu, potřebujete autorův souhlas, a to vždy, pokud se nejedná o tzv. volné užití (užití, jehož cílem by nebylo dosažení majetkového prospěchu). Významná bude ovšem také skutečnost, jakým způsobem je dílo při zpracování návrhu fólie užito. Pokud fotografie slouží spíše jako inspirace (z motivu není na první pohled zřejmé, o kterou fotografii se jedná), pak by její užití zřejmě napadnutelné nebylo. Hranice posouzení, zda se jedná o inspiraci, či užití, je ovšem nezřetelná a její stanovení subjektivní. (Užitím se míní také např. také překreslení fotografie do formy obrazové, o které by mohlo v tomto případě jít.) V popsané situaci by to byla ovšem zejména jmenovaná firma, která tapety navrhuje, kdo musí mít zajištěn souhlas k užití případné předlohy, nikoliv Vy. Postih, který by Vám za užití portrétového motivu hrozil, by byl pravděpodobně spíše nepřímý – např. příkaz ke stažení interiéru s využitím motivu z nabídky.

K DŮSLEDKŮM NESPLNĚNÍ POVINNOSTI ZPRACOVAT ÚZEMNÍ STUDII

V územním plánu naší obce je k zastavitelnosti určitého území uvedeno, že využití území bude řešeno územní studií, která musí být zpracována do dvou let. Jaké následky bude mít, když město zpracování studie nezajistí? Znamená to, že na území je možno poté stavět cokoli, nebo naopak vůbec nic? Jedná se o malou obec na území CHKO s nedostatečnou infrastrukturou. Rozsáhlá výstavba by byla pro obec v mnoha směrech zcela nevhodná. Zadání zpracování ÚS je však pro nás s rozpočtem odpovídající velikosti velkou finanční zátěží.

Nelze říci, že pokud nebude územní studie zpracována, může se na daném území postavit cokoli. Stavba čehokoli podléhá příslušnému schvalovacímu, resp. povolovacímu procesu podle stavebního zákona a dalších právních předpisů, a to nelze obejít. Především by se v případě vydání prvotního rozhodnutí (pravděpodobně územního rozhodnutí) mělo vycházet z platného územního plánu. Územní plán je jedním ze základních pilířů. Píšete, že tato plocha je v územním plánu uvedena jako plocha k zastavění smíšenými stavbami (rekreační a obytné) a že využití území bude řešeno podrobněji územní studií, která musí být zpracována do dvou let. Z Vašeho dotazu nevyplývá, zda požadavek na zpracování územní studie vzešel ze strany pořizovatele územního plánu, či z jiného podnětu. Pokud by pořizování územní studie vyplynulo na základě jiného podnětu, může její zpracování pořizovatel podmínit úplnou nebo částečnou úhradou nákladů (blíže viz § 30 odst. 3 stavebního zákona). V případě nezpracování studie by vlastník pozemku, pokud by se rozhodl pro konkrétní realizaci stavby, musel samozřejmě postupovat v souladu s příslušnými právními předpisy. Musel by být zahájen příslušný povolovací proces, jehož by se samozřejmě měly zúčastnit všechny dotčené orgány. V závislosti na charakteru

stavby by mohlo být také vyžadováno posouzení vlivu stavby na životní prostředí podle zákona č. 100/2001 Sb. Pšala jste, že se území obce rozkládá na území CHKO, k povolujícímu procesu se bude samozřejmě vyjadřovat také příslušná správa CHKO, neboť musí být respektován zákon o ochraně přírody a krajiny. Současně je třeba připustit, že pokud byste si nechali vypracovat příslušnou územní studii, která by dané území prověřovala, mohlo by Vám to pomoci. Vzhledem k tomu, že územní studie navrhuje, prověřuje a posuzuje možná řešení problémů v území, např. veřejné infrastruktury, a Vy sama píšete, že u Vás je infrastruktura nedostačující, mohla by územní studie toto komplexně prověřit a navrhnout konkrétní varianty řešení. Zpracování územní studie by pro Vás mohlo být opravdu přínosné. Argument, že nesplněním podmínky zpracování územní studie se nebude moci stavět na tomto území, by pravděpodobně neobstál, a to zvláště s přihlédnutím k tomu, že nikde není stanoven závazek investora ohledně úhrady nákladů za studii a její vypracování. Z informací, které jste nám poskytla, by to spíše mohlo vypadat, jako kdyby obec bránila investovi ve využívání jeho vlastnických práv (ústavně zaručeného práva), neboť nenechala zpracovat územní studii, a její absencí by také argumentovala.

VARIANTA VS ALTERNATIVA

Prosím o bližší specifikaci pojmů varianta a alternativa, které jsou uváděny v HŘ ČKA v souvislosti s návrhem/studií stavby, nebo o informaci, kde bych výklad těchto pojmů našel. Ve smlouvě s klientem mám uvedeno, že dodám studii v alternativách, on po mě požaduje něco, co považuji za variantu.

Pojmy varianta ani alternativa nejsou v honorářovém řádu ani jinde v souvislosti s výkonem profese závazně definovány. Je tedy třeba vycházet z toho, jaký význam je těmto pojmům přisuzován v obecném jazyku. Alternativou je obvykle míněna možnost výběru mezi dvěma různými možnostmi. Variantou se obvykle rozumí jiná verze či obměna téhož. Jak je vidět, jde o pojmy obsahově velmi blízké. Dá se však říci, že alternativou bude obvykle míněno řešení vyšší míry odlišnosti, než jaké nacházíme u varianty. U architektonické studie bude požadavek na zpracování návrhu ve variantách mít podobu odevzdání dvou odlišných návrhů (odlišných např. umístěním na pozemku, prostorovým uspořádáním, celkovou koncepcí), u varianty lze očekávat stejnou koncepci za provedení dílčích změn. Do budoucna Vám doporučuji v případě užití těchto pojmů ve smlouvě jejich význam patřičně dovysvětlit, abyste předešel problémům.

K OCHRANĚ AUTORSTVÍ PŮVODNÍHO PROJEKTU PŘI ZMĚNĚ STAVBY PŘED DOKONČENÍM

Máme vydané stavební povolení (výsledek spojeného územního a stavebního řízení) na stavbu rodinného domu. S autorem projektu jsme se rozešli a rozhodli se zcela změnit pojetí stavby. Zachovány budou pouze rozměry stavby – na základě tohoto nám stavební úřad umožnil nežádat o nové stavební povolení, nýbrž o změnu stavby před dokončením. Je k tomuto potřebu souhlas autora původního projektu?

Odpověď na otázku závisí především na skutečnosti, do jaké míry či zda vůbec užije autor nového projektu projekt původní. Je-li to skutečně tak, že z původního projektu zůstanou zachovány pouze rozměry stavby, pak se domnívám, že nepůjde o užití autorského díla ve smyslu autorského zákona a licence či souhlas původního autora není třeba. Byly-li by však zachovány také vnitřní dispozice či jiné motivy původního návrhu, pak by počinání – došlo-li by k němu bez souhlasu původního autora – bylo možno označit jako zásah do autorského práva. Samotná okolnost, že bylo na projekt již vydáno stavební povolení, však autorskoprávní nárok na nové řešení nezakládá. Zároveň je však nutné Vás upozornit na ustanovení § 26 odst. 3 Profesionálního a etického řádu ČKA, který uvádí: „Architekt nepřevzme zpracovanou zakázku bez vědomí jejího původního zhotovitele. Před převzetím zakázky musí architekt neprodleně a písemně informovat o zakázce jejího původního zhotovitele a ověřit, zda původní zhotovitel a zadavatel jsou řádně vypořádáni. Původní zhotovitel je povinen se k této písemné informaci vyjádřit ve lhůtě jednoho měsíce od jejího doručení; neučiní-li tak, má se za to, že souhlasí. Pokud původní zhotovitel se zadavatelem řádně vypořádání nejsou, architekt zpracovanou zakázku nepřevzme, ledaže požadavky původního zhotovitele jsou s ohledem na smlouvu uzavřenou mezi ním a klientem zjevně nepřiměřené a převzetím zakázky nebudou dotčena autorská práva původního zhotovitele.“ Domnívám se, že uvedenou situaci by bylo možné interpretovat jako převzetí zakázky, a doporučuji nastupujícímu architektovi výše uvedenou povinnost naplnit.

SOUHRNNÁ INFORMACE K NOVELE STAVEBNÍHO ZÁKONA Č. 350/2012 SB.

Novela stavebního zákona publikovaná pod číslem 350/2012 Sb. se v určitém rozsahu dotýká více než poloviny stávajících ustanovení zákona a čítá téměř 250 novelizačních bodů. Jakákoli souhrnná informace tedy nemůže nahradit pečlivé prostudování nového znění předpisu.

Přijaté změny se dotknou zákona ve všech jeho částech – od územního plánování v užším smyslu přes územní řízení a stavební řád až po společná ustanovení. Spolu s novelou zákona nabude účinnosti taktéž několik prováděcích vyhlášek (dosud nevydaných). Je třeba konstatovat, že se novelou, přes její značný rozsah, nepodařilo odstranit to, co vnímáme jako koncepční závady. Územně plánovací dokumentace se nadále vydává jako opatření obecné povahy. Tento nástroj je pro ÚPD vyšších stupňů obecnosti nevhodný, jelikož nutí k vysoké podrobnosti, která územnímu plánu a zásadám územního rozvoje nepřísluší. Nadále bohužel zůstávají zachovány dvě úrovně rozhodování o stavbách (územní a stavební řízení) se všemi jejich zbytečnými překryvy. Novela nevyřešila ani problém právní úpravy zjednodušených forem řízení. Nedotaženost shledáváme taktéž v části týkající se společných ustanovení, zejména důsledného prosazování odpovědnosti odborně způsobilých osob za výkon kontrolních činností, resp. dozorů či dohledů. Působnost resortně příslušného ministerstva pro místní rozvoj zůstává i přes některé novelizované části zákona nadále tématem okrajovým, a to přesto, že právě problematiku vad staveb a možnosti vzniku škod by mělo toto ministerstvo důsledně sledovat a prosazovat nápravu. Problematická je dále právní úprava technických požadavků na stavby a technických norem.

V úvodních ustanoveních byly doplněny definice některých pojmů. Nejpodstatnější změnou je zřejmě definice „zastavěné plochy“, kterou stavební zákon uvádí takto: „Zastavěná plocha pozemku je součtem všech zastavěných ploch jednotlivých staveb. Zastavěnou plochou stavby se rozumí plocha ohraničená pravouhlými průměty vnějšího líce obvodových konstrukcí všech nadzemních i podzemních podlaží do vodorovné roviny. Plochy lodžii a arkýřů se započítávají. U objektů poloodkrytých (bez některých obvodových stěn) je zastavěná plocha vymezena obalovými čarami vedenými vnějšími líci svislých konstrukcí do vodorovné roviny. U zastřešených staveb nebo jejich částí bez obvodových svislých konstrukcí je zastavěná plocha vymezena pravouhlým průmětem střešní konstrukce do vodorovné roviny.“ V úvodních částech doznala změny také úprava výkonu veřejné správy na úseku stavebního zákona, a to specificky pro interpretaci stavebního zákona jedno z klíčových ustanovení – § 4, v němž jsou zpřesněny podmínky pro vydávání závazných stanovisek a stanovisek dotčených správních orgánů. Jsou-li součástí žádosti varianty, posuzuje je nyní správní orgán všechny a každou samostatně. Ve stávajícím § 13 jsou nově vyjmenovány obecné stavební úřady a byl vložen nový § 13a, který stanovuje kvalifikační požadavky pro výkon činnosti na obecném stavebním úřadu. Zpřesněny byly působnosti některých správních orgánů jakožto jiných stavebních úřadů v § 16. Zrušen byl zbytečný institut Rady obcí pro udržitelný rozvoj (§ 9).

Změny v části první a druhé jsou v porovnání se změnami od třetí části zákona dále spíše dílčí. S připomenutím předchozí druhé části byla upravena kvalifikační kritéria též pro výkon pořizovatelské činnosti (§ 24). Více méně zachováno bylo ustanovení § 21 o územně plánovací informaci, čímž rozpor mezi správním řádem, na nějž se ustanovení stavebního zákona odkazuje, zůstává prakticky zachován.

V územním plánování jsou podstatně dotčena a přepracována ustanovení o politice územního rozvoje, o zásadách územního rozvoje, územním plánu (obce) a regulačních plánech. Dílčích, byť ne nevýznamných změn doznalo územní řízení. Zásadním přepracováním prošla ustanovení o úpravě vztahů v území (výsledek ovšem nikterak podstatně nevybočil a od skutečného a efektivního promítnutí ekonomických vztahů do území a do výstavby zůstal i nadále vzdálen; skutečně pozitivní a negativní externalita a jejich důsledky v investiční činnosti tato novela neřeší).

V Politice územního rozvoje doznává změny proces pořizování s rozšířenou možností přístupu obcí do projednávání a možností podat připomínky (nikoliv stanoviska, přestože přímý dopad PÚR do území krajů a obcí zůstává zachován). Rozšířena, poněkud jinak systémově zařazena jsou ustanovení o posuzování vlivů na životní prostředí. Doplněny byly náležitosti procesu pořizení při aktualizaci z důvodu naléhavého veřejného zájmu. Upřesněn byl rovněž režim uvedení podmínek a skutečností jinak příslušejících plánovací úrovni státu na úroveň krajů; podmínkou jejich zakotvení v zásadách územního rozvoje kraje je souhlas státu (stát uvedení takové skutečnosti ZÚR svým stanoviskem nevyloučí).

Obdobně jsou koncipovány změny ZÚR. Zpřesněno bylo ustanovení § 36 odst. 2, stanovící podmínky a náležitosti následného prověřování podmínek využití a uspořádání území kraje územní studií nebo regulačním plánem. ZÚR mohou stanovit podmínku vydání regulačního plánu krajem a jeho zadání jen v dohodě s obcemi v řešeném území. Pozitivní změnou je ustanovení reagující na nesmyslné podrobnosti neodpovídající příslušným plánovacím úrovním; v případě ZÚR byla v § 36 na konci odstavce 3 doplněna věta „Zásady územního rozvoje ani vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území nesmí obsahovat podrobnosti náležející svým obsahem územnímu plánu, regulačnímu plánu nebo navazujícím rozhodnutím“. Prakticky zcela jsou přepracována ustanovení o pořizování návrhu zásad územního rozvoje, o řízení o ZÚR a o aktualizaci ZÚR, jmenujme zejména ustanovení § 42 doplněné o nové odstavce 6 a 7, které stanoví postup v případě, že dojde ke zrušení části zásad územního rozvoje nebo nelze-li podle nich rozhodovat pro rozpor s PÚR anebo bude kraji podán oprávněným investorem návrh na aktualizaci zásad územního rozvoje z důvodu rozvoje veřejné dopravní nebo technické infrastruktury. Doplněn byl také postup úhrady pořizování ZÚR v případech vyvolaných výhradní potřebou navrhovatele, resp. důsledky schválené PÚR.

Zásadní změny podobného charakteru jako u ZÚR byly provedeny také v případě územního plánu. Do značné míry se mění proces pořizování, kde byly přepracovány pasáže týkající se pořizení zadání a návrhu a ze kterých zcela vypadla fáze konceptu. Ta bude fakticky nahrazena opakovaným projednáním pozměněného návrhu (byl-li po projednání změn) či projednáním návrhu nového. K přepracování došlo také u lhůt projednávání, a to zejména v případě „variantního řešení návrhu“. Součástí obsahu ÚP mohou být v souladu s § 43 odst. 1 také záležitosti nadmístního významu, které nejsou řešeny v zásadách územního rozvoje, pokud to krajský úřad ve stanovisku podle § 50 odst. 7 z důvodu významných negativních vlivů přesahujících hranice obce nevyloučí. Stejně jako u ZÚR bylo u ÚP dpracováno ustanovení o podmínkách podmiňujícího pořizení RP nebo územní studie, resp. dohody o parcelaci nebo plánovací smlouvy (v souvislosti s navazujícími ustanoveními). Lze kvitovat, že i v případě ÚP byl v § 43 odst. 3 doplněn dovětek, že „Územní plán ani vyhodnocení vlivů na udržitelný rozvoj území nesmí obsahovat podrobnosti náležející svým obsahem regulačnímu plánu nebo územním rozhodnutím“. Novelizací prošlo také ustanovení o návrhu územního plánu se zapracovanými podmínkami pro posouzení vlivu koncepce na životní prostředí (SEA) včetně návrhu případných kompenzačních opatření. Za zmíněných považujeme doplněné ustanovení § 55 – nový odstavec 3, který stanovuje postup v případě, že dojde ke zrušení části územního plánu (obce) nebo nelze-li podle nich rozhodovat pro rozpor se ZÚR. Pozměněny byly podmínky pořizování „vymezení zastavěného území“ (§ 59), které bude nyní pořizovat pořizovatel (nikoliv obligatorně obec s rozšířenou působností).

Neméně rozsáhlé ve srovnání se změnami u ÚP jsou změny, které po novelu doznala ustanovení o regulačním plánu. Za poněkud zvláštní je třeba označit hned ustanovení § 61 odst. 2, který uvádí, že regulační

plán vydaný krajem je závazný také pro územní plány a regulační plány vydávané obcemi. V § 61 odst. 2 se mění dosavadní koncepce, kdy RP nahrazoval územní rozhodnutí až na výjimky. Ta se nyní obrací a územní rozhodnutí bude moci RP nahradit, pouze stanoví-li regulační plán, která ÚR to budou. Navazuje úprava související s procesem posuzování vlivů na ŽP s přímými důsledky pro předložený návrh RP. Podobně jako ustanovení § 88 SZ je konstruován § 66 odst. 3: „v případě, že záměr klade nové nároky pouze na veřejnou dopravní nebo technickou infrastrukturu nebo na veřejná prostranství, může žadatel místo návrhu plánovací smlouvy doložit smlouvy s příslušnými vlastníky veřejné dopravní nebo technické infrastruktury, které zajistí vybudování nebo úpravu této infrastruktury v rozsahu a čase potřebném pro uskutečnění záměru, a smlouvy s obcí o vybudování veřejných prostranství.“ Pozměněna jsou ustanovení o řízení o regulačním plánu a posouzení regulačního plánu pořizovatelem. S přihlédnutím k povaze RP a jeho blízkosti územnímu rozhodnutí je stavebním zákonem stanovena též doba platnosti, změna a zrušení regulačního plánu (koncipovaná obdobně platnosti vydávaných správních rozhodnutí dle SZ).

V díle čtvrtém, který upravuje průběh územního řízení, se novelizace dotkla řady ustanovení, a to od paragrafů úvodních, jimiž se vymezuje předmět a případy, kdy není vedení územního řízení třeba (§ 78 a § 79). Nově byl vložen § 78a, jímž se podrobněji stanovují podmínky uzavření veřejnoprávní smlouvy subordinací, již se může nahradit vydání územního rozhodnutí. Novinkou, kterou lze pro její snahu o zjednodušení hodnotit pozitivně, jsou dále ustanovení § 94a (společné územní a stavební řízení) a § 96a (společný územní souhlas s provedením ohlášeného stavebního řízení). Novelizováno bylo dále rozhodnutí o změně vlivu užívání stavby na území, obsahové a formální náležitosti žádosti o vydání územního rozhodnutí (zprůšněn je režim dokládání stanovisek dotčených správních orgánů při podání žádosti, který je však rozporný s § 4 a s § 89 odst. 1 SZ, jakož i s logikou celého procesu). Rozsáhlých změn doznalo též ustanovení § 87 o podmínkách zahájení územního řízení; podstatnou změnou je výslovně stanovená podmínka zpracování dokumentace oprávněnou osobou (projektantem), kterýžto je nezhojitelným důvodem pro zastavení řízení. Doplněné ustanovení § 88 opravňuje stavební úřad požadovat předložení plánovací smlouvy s obcí nebo vlastníky technické a dopravní infrastruktury, pokud záměr zasahuje do veřejné dopravní a technické infrastruktury ve vlastnictví obce, nebo vlastnictví vlastníků veřejné dopravní a technické infrastruktury, a stanoví mu k tomu přiměřenou lhůtu; pokud žadatel nepředloží požadované smlouvy ve stanovené lhůtě, stavební úřad územní řízení zastaví. Kompletní změna postihla také ustanovení § 91 o posuzování vlivů na životní prostředí v územním řízení; rozšiřuje se okruh případů, kdy lze územní řízení spojit s vybranými postupy při posuzování vlivů na životní prostředí podle zvláštního právního předpisu u záměrů

u uvedených v příloze č. 1 kategorii II zákona o posuzování vlivů na životní prostředí,

u kterých příslušným úřadem je krajský úřad a

u kterých proběhlo zjišťovací řízení podle § 7 zákona o posuzování vlivů na životní prostředí,

pokud příslušný úřad v závěru zjišťovacího řízení spojení těchto postupů nevyužil.

Úpravou prošla také ustanovení o zjednodušeném územním řízení (§ 95) a vydání územního souhlasu (§ 96). Zpřesněny byly podmínky přípustnosti vedení těchto řízení, náležitosti podání žádosti a jejího doložení, podmínky doručování a příslušné lhůty. Bez ohledu na toto konstatování však lze ocenit snahu o zjednodušení, spočívající v možnosti vydat společný územní souhlas a souhlas s provedením ohlášeného stavebního záměru.

Úplným přepracováním jsou ustanovení o úpravě vztahů v území, a to § 101 o předkupním právu a § 102 o náhradách za změny v území.

Čtvrtá část stavebního zákona zůstává zachována ve své koncepci, dílčích změn doznala jednotlivá ustanovení. Zcela nové pojetí nacházíme např. u zkráceného stavebního řízení. Zachována zůstala bohužel rovněž „výčtová“ ustanovení (§ 103 a § 104 odst. 1), která zároveň doznala určitých změn a zpřesnění. Zásadnější proměnou prošla ustanovení o ohlášení. Ohlášení se nadále neprojednává ve stavebním řízení podle § 111 až 113. Na vydání souhlasu s provedením ohlášeného stavebního záměru se nevztahují části druhá a třetí správního řádu. Souhlas platí

dva roky ode dne jeho vydání a dobu platnosti nelze prodloužit. Souhlas s provedením nepozbývá platnosti, bylo-li s prováděním ohlášeného stavebního záměru započato ve lhůtě platnosti. Souhlas s provedením naopak pozbývá platnosti dnem, kdy stavební úřad obdržel sdělení stavebníka, že upustil od provádění stavebního záměru, na který byl souhlas vydán; to neplatí, bylo-li s prováděním stavebního záměru již započato. Právní úprava se vrátila naštěstí k modelu předchozí právní úpravy pro případ, dojde-li stavební úřad k závěru, že ohlášení není úplné nebo záměr nespňuje podmínky pro vydání souhlasu s provedením ohlášeného stavebního záměru; v takovém případě rozhodne usnesením o provedení stavebního řízení, toto usnesení oznámí pouze stavebníkovi a nelze se proti němu odvolat. Stavební řízení je zahájeno dnem podání ohlášení; podané ohlášení se považuje za žádost o stavební povolení. Pokud je to pro posouzení stavebního záměru nezbytné, vyzve stavební úřad stavebníka k doplnění žádosti, maximálně však v rozsahu jako k žádosti o stavební povolení.

U náležitostí stavebního řízení se podstatněji zpřesňuje okruh případů, kdy musí být stavební povolení vydáno. V případě účastníků řízení byla výslovně zakotvena možnost účasti občanských sdružení (§ 109 písm. g)]. V § 111 se zpřesňují podmínky přezkoumání souladu žádosti s územně plánovací dokumentací. Významnou úpravou prošlo ustanovení § 115 – o námitkách účastníků řízení stavební úřad dále nebude rozhodovat samostatně, ale podle správního řádu (stejně jako o připomínkách veřejnosti). Novelizováno a zpřesněno bylo rovněž ustanovení o veřejnoprávní smlouvě, nahrazující stavební povolení.

Nelze opomenout již zmíněnou proměnu tzv. zkráceného stavebního řízení (§ 117). Nově se proces bude blížit spíše standardnímu postupu ohlašování stavby, za současné účasti autorizovaného inspektora, a to zejména způsobem ediktálního oznámení takto oznámené stavby (doložené všemi doklady včetně certifikátu AI ne staršího tří měsíců) všem, jichž se záměr může dotýkat, k podání připomínek nebo námitek. Pouze takto oznámený a nezpochybněný záměr bude realizovatelný. Pokud budou podány námitky či nesouhlasná závazná stanoviska, bude rozhodovat nadřízený stavební úřad, který je takto stavěn do role odvolacího orgánu. Certifikát autorizovaného inspektora musí obsahovat kromě identifikačních údajů stavebníka, druhu, účelu a doby trvání stavby a identifikačních údajů o projektové dokumentaci stavby vyhodnocení, zda a jak jsou splněny požadavky § 111 odst. 1 a 2 s podrobným popisem posuzování navrhované stavby s uvedením, jak jsou respektovány zejména podmínky územního rozhodnutí nebo územního souhlasu anebo veřejnoprávní smlouvy nahrazující územní rozhodnutí, popřípadě regulačního plánu, obecné požadavky na výstavbu a požadavky uplatněné dotčenými orgány a vlastníky dopravní a technické infrastruktury. K certifikátu autorizovaný inspektor vždy připojí návrh plánu kontrolních prohlídek stavby. Souhlas osob, které by byly jinak účastníky stavebního řízení podle § 109, se stavbou musí být vyznačen v rozhodující výkresové části projektové dokumentace stavby; stavební úřad sdělí na požádání informace o osobách, které by byly účastníky stavebního řízení podle § 109 písm. g).

Rozsáhlejší novelizace s cílem zpřesnění se dočkalo ustanovení § 118 o změně stavby před jejím dokončením, a to zejména co se týče postupů povolení v případě žádosti nebo souhlasu v případě ohlášení změny stavby, resp. oznámením v případě aplikace postupu podle § 117 SZ. Zachována zůstává možnost změny stavby, která se nedotýká práv ostatních účastníků stavebního řízení, schválením rozhodnutí vydaným na místě při kontrolní prohlídce stavby.

Novelizace se dotkla taktéž kolaudačního souhlasu. Důležité je zpřesňující ustanovení, které stanoví, že v případě změn českých technických norem nebo jiných technických předpisů, podle nichž byla zpracována dokumentace nebo projektová dokumentace, které nastaly v mezičase, posuzuje se stavba podle technických norem nebo jiných technických předpisů, které platily v době, kdy byla dokumentace nebo projektová dokumentace zpracována.

Jistého zpřesnění doznal zákon též u evidence užívaných staveb, a to s přihlédnutím k některým zjednodušujícím postupům uvádění staveb do provozu a užívání; na požádání stavebníka stavební úřad vyznačí datum vzniku práva užívat stavbu na kopii oznámení. Dále uvede označení

stavebního úřadu, číslo jednací, datum vyznačení, otisk úředního razítka, jméno a příjmení oprávněné úřední osoby a její podpis; pokud je stavba předmětem evidence v katastru nemovitostí nebo její výstavbou dochází k rozdělení pozemku, doloží stavebník též geometrický plán. Pokud se stavba nachází na území obce, která vede technickou mapu obce a pro účely jejího vedení vydala obecně závaznou vyhlášku, stavebník rovněž doloží doklad o tom, že příslušnému obecnímu úřadu byly ohlášeny a doloženy změny týkající se obsahu technické mapy obce. Při závěrečné kontrolní prohlídce stavební úřad zkoumá splnění podmínek podle § 119 odst. 2; nezjistí-li stavební úřad závady bránící bezpečnému užívání stavby nebo rozpor s podmínkami § 119 odst. 2, vydá do 15 dnů ode dne provedení závěrečné kontrolní prohlídky kolaudační souhlas, který je dokladem o povoleném účelu užívání stavby. Na vydávání kolaudačního souhlasu se nevztahují části druhá a třetí správního řádu. Souhlas lze přezkoumat v přezkumném řízení, které lze zahájit do jednoho roku ode dne, kdy souhlas nabyl právních účinků. Zpřesněno bylo též ustanovení o smyslu a účelu zkušebního provozu. Ke zpřesnění došlo také u ustanovení týkajících se změn v užívání stavby. Zásadnější úpravou prošla část dotýkající se podmínek a náležitostí odstraňování staveb, terénních úprav a zařízení. O odstranění stavby lze žádat, popřípadě je ohlásit; je-li ohlášení úplné, záměr se nedotýká práv třetích osob nebo není třeba stanovit podmínky pro odstranění stavby nebo podmínky k zajištění ochrany veřejných zájmů a nejde o případ podle odstavce 6, stavební úřad vydá souhlas s odstraněním stavby do 30 dnů ode dne podání ohlášení. Na vydání souhlasu s odstraněním stavby se nevztahují části druhá a třetí správního řádu. Souhlas obsahuje identifikační údaje o vlastníkovi, údaje o místu a účelu stavby a způsob provedení bouracích prací. Souhlas nabývá právních účinků dnem doručení vlastníkově a doručuje se dotčeným orgánům a vlastníkově (vlastníkovi zároveň spolu s ověřenou dokumentací bouracích prací). Souhlas lze přezkoumat v přezkumném řízení, které lze zahájit do jednoho roku ode dne, kdy souhlas nabyl právních účinků. Rozhodnutí ve věci v přezkumném řízení v prvním stupni nelze vydat po uplynutí 15 měsíců ode dne, kdy souhlas nabyl právních účinků. Dojde-li stavební úřad k závěru, že ohlášení není úplné nebo nejsou splněny podmínky pro vydání souhlasu, rozhodne usnesením, že ohlášený záměr odstranit stavbu projedná v řízení; toto usnesení se oznamuje pouze stavebníkovi; proti tomuto usnesení se nelze odvolat. Podané ohlášení se považuje za žádost o povolení odstranění stavby, řízení je zahájeno dnem podání ohlášení. Lhůta pro vydání rozhodnutí začíná běžet od právní moci usnesení podle věty první. Pokud je to pro posouzení odstranění stavby nezbytné, vyzve stavební úřad současně vlastníka k doplnění žádosti o další podklady. V řízení o dodatečném povolení stavby postupuje stavební úřad i nadále přiměřeně podle § 90 a § 110 až 115; ohledání na místě je povinné. Účastníky řízení o dodatečném povolení stavby jsou osoby uvedené v § 109, a pokud je v řízení posuzováno umístění stavby nebo změna oproti územnímu rozhodnutí, rovněž osoby uvedené v § 85. Na uplatňování námitek účastníků řízení o dodatečném povolení stavby se obdobně použijí ustanovení o uplatňování námitek v územním a stavebním řízení. Pokud je třeba nařídit obnovení předcházejícího stavu stavby, u které byly bez stavebního povolení nebo ohlášení stavebnímu úřadu nebo v rozporu s ním provedeny stavební úpravy spočívající v odstranění některé části stavby, postupuje stavební úřad věcně přiměřeně. Účastníky řízení o nařízení odstranění stavby jsou osoby, které mají vlastnická nebo jiná věcná práva k pozemkům, na kterých je odstraňovaná stavba umístěna, nebo stavbám na nich, jakož i osoby, které mají vlastnická nebo jiná věcná práva k sousedním pozemkům a stavbám na nich, a tato práva mohou být odstraňováním stavby přímo dotčena.

V rámci kontroly výstavby doznal změny § 110, a to rozšířením plánu kontrolních prohlídek stavby o „plán provedení kontroly spolehlivosti a konstrukcí stavby z hlediska jejich budoucího využití, zpracovaný nezávislým expertem na náklady stavebníka“, což je pouze dílčí výsledek snahy o důslednou kontrolu těch výrobků a konstrukcí stavby, které mají nebo mohou mít mimořádné důsledky pro životy, zdraví a majetky. Se stejným záměrem bylo upraveno též znění § 155: „(1) Stavební podnikatelé, stavbyvedoucí, osoby vykonávající stavební dozor, autorizovaní inspektoři, stavebníci a vlastníci staveb jsou povinni bezodkladně oznámit příslušnému stavebnímu úřadu a ministerstvu výskyt závady, poruchy nebo havárie stavby a výsledky šetření jejich příčin, došlo-li při nich ke ztrátám na životech, k ohrožení života osob nebo zvířat nebo ke značným majetkovým škodám. Oznámení musí obsahovat zejména místo,

čas, popis oznamované události a jejich důsledků, povahu stavby, popřípadě další okolnosti důležité pro správné posouzení příčin; nezabývá se hodnocením či posuzováním viny nebo odpovědnosti. (2) Rozsah a způsob oznamování výskytu závady, poruchy nebo havárie stavby a výsledky šetření jejich příčin stanoví prováděcí právní předpis.“ Zpřesněn byl také § 158 týkající se vybraných činností ve výstavbě. V § 158 odst. 1 věty druhé byla za slova „územního rozhodnutí“ vložena slova „a pro uzavření veřejnoprávní smlouvy nahrazující územní rozhodnutí“ a slova „pro vydání stavebního povolení, pro ohlašované stavby podle § 104 odst. 2 písm. a) až d), pro provádění stavby a pro nezbytné úpravy“ byla nahrazena novým odstavcem 2:

„(2) Projektovou dokumentací je dokumentace

- l stavby podle § 104 odst. 1 písm. a) až e),
- l stavby pro vydání stavebního povolení podle § 115,
- l k uzavření veřejnoprávní smlouvy podle § 116,
- l k posouzení autorizovaným inspektorem podle § 117,
- l změn staveb uvedených v písmenech a) až d) před jejím dokončením podle § 118,
- l staveb uvedených v písmenech a) až e) k opakovanému stavebnímu řízení nebo dodatečnému povolení stavby podle § 129,
- l pro provádění stavby,
- l pro nezbytné úpravy podle § 137, nebo
- l vodního díla k ohlášení podle § 15a odst. 2 písm. c) vodního zákona.“

Nadále bohužel chybí dostatečná definice autorského dozoru.

Na obsahové změny ve stavebním zákoně bylo nutné reagovat také v ustanoveních o přestupcích, správních deliktech a sankcích (§ 178 až 181 SZ). Doplněna byla ustanovení, která byla původní úpravou opomenuta, zejména v souvislosti s prováděním neohlášených staveb a v souvislosti s činností autorizovaných inspektorů.

Neopomenutelnou součástí novely je dlouhá řada přechodných ustanovení. Je nutné zmínit významné ustanovení, jímž byla prodloužena lhůta pro obligatorní náhradu územních plánů vydaných podle dřívější právní úpravy (zákon č. 50/1976 Sb.) až do 1. ledna 2021, čímž vznikl prostor pro dokončení pořizovatelských činností, které byly do značné míry dotčeny nejen nedomyšlenostmi v celém pořizovatelském procesu, ale též nedostatkem financí na pořízení plánů, způsobeným současnou krizí veřejných rozpočtů.

Spolu s novelizací stavebního zákona byly předpisem č. 350/2012 Sb. také novelizovány některé další zákony, konkrétně zákon o požární ochraně, horní zákon, zákon o ochraně přírody a krajiny, zákon o dani z nemovitosti, zákon o výkonu povolání autorizovaných architektů a o výkonu povolání autorizovaných inženýrů a techniků činných ve výstavbě, zákon o zeměměřičství a o změně a doplnění některých zákonů souvisejících s jeho zavedením, atomový zákon, zákon o oceňování majetku, zákon o hlavním městě Praze, energetický zákon, zákon o posuzování vlivů na životní prostředí, vodní zákon a zákon o správních poplatcích.

Jiří Plos,
upravila a krátila Eva Faltusová

ARCHITEKTURA A URBANISMUS NA KONFERENCI PASIVNÍ DOMY

V pavilonu A brněnského výstaviště se 25.–26. října 2012 sešlo více než tři sta účastníků k jednání osmého ročníku mezinárodní konference Pasivní domy 2012, kterou zorganizovalo brněnské Centrum pasivního domu. Konference byla zaměřena na několik nosných témat, mezi nimiž v potřebné síle rezonovala problematika architektury a urbanismu. Přednášky z této oblasti byly inspirativní a patřily k nejzajímavějším.

Do programu se aktivně zapojil také předseda České komory architektů Josef Panna, který se ve svém příspěvku věnoval vztahu ČKA k udržitelné architektuře a urbanismu. Jednání svou účastí poctili i další čelní představitelé ČKA – Tomáš Bezpalec a David Mareš. Bylo osvěžující a příjemné, že se mezi posluchači nacházela celá řada studentů českých vysokých škol.

UDRŽITELNÁ ARCHITEKTURA A URBANISMUS

V České republice je dobře známá vorarlberská architektonická škola. Její poměrně rozsáhlá výstavní kolekce zde již před lety (2003, 2004) zanechala nejlepší dojem. Architektonickou hvězdou konference byla v evropském kontextu úspěšná rakouská kancelář Dietrich Untertrifaller Architekten ZT GmbH z Bregenzu. Její představitel Much Untertrifaller svou přednášku nazval Udržitelná architektura a urbanismus. Představil v ní hodnotný soubor budov nešední architektonické kvality, vyznačující se promyšleným urbanistickým konceptem a respektem ke krajině, přitom využívající soudobé technické prostředky, které dovolují díla hodnotit jako příspěvek k udržitelnému životnímu stylu a v duchu energetické úspornosti. Kancelář zanechala stopu i v českém prostředí, když ve spolupráci s architektem Josefem Smolou v roce 2005 realizovala v Praze-Lipanech energeticky úspornou vilu.

V komplexním hodnocení širší ekologické stopy vykazují velmi dobrou bilanci domy budované z přírodních stavebních materiálů. Známým

stavitelem takových budov je Mojmir Hudec, který představil vlastní návrh pasivního kruhového domu z materiálů s minimální ekologickou stopou. Aktuální průběh stavby mateřské školy ve Slivenci představil Jiří Čech.

REKONSTRUKCE

Část přednášek se vztahovala k rekonstrukcím. O přestavbě městského domu na energeticky autonomní objekt v hornorakouském Welsu přinesli zprávu Kateřina Mertenová a Martin Augustin. Rekonstrukce školy s použitím vakuových panelů byla obsahem vystoupení Steffena Knolla z Německa. Zdeněk Kaňa představil konverzi internátu bývalého hornického učiliště v Dubňanech na dům s 27 pasivními byty. Rekonstrukce vytápění a větrání stoletého domu z Dolního Rakouska na faktor 10 byla tématem přednášky Erwina Schwarzmüllera.

SLOVENSKÉ PŘÍKLADY

Zastoupení na konferenci nalezla také tvorba slovenských architektů. Henrich Pifko uvedl pasivní dům v monolitické technologii z Pezinku. Igor Kuzma hovořil o komplexním způsobu navrhování moderní montované dřevostavby, která získala prestižní certifikát Pasivhaus Institutu v Darmstadtu. Téma pasivních dřevostaveb zaznělo také v podání Mariana Prejso.

Pasivní kruhový dům v Rapotících v okrese Brno-venkov, autor Mojmir Hudec. Stavba je řešena jako energeticky úsporný dům s použitím přírodních materiálů – dřeva, slaměných balíků a hliněných omítek. Objekt je kruhový se zelenou střechou se stíněním jižní strany přesahem střechy.

AB ateliér – Aleš Brotánek, Jan Praisler: Energeticky pasivní bytová vila Pod Altánem v Praze-Strašnicích. Tato stavba se v letošním roce stala průlomovým projektem, neboť v soutěži Stavba roku jako vůbec první z okruhu pasivních domů získala nominaci.

Jakub Masák, Petr Němejc, Josef Smola: Výtvarně i technicky zajímavý pasivní dům v Praze-Bubenči, návrh rezidenční budovy pojeté jako materiální výtka bohaté vrstvy obyvatel. Foto: archiv architektů

Radim Václavík: Největší česká pasivní administrativní budova firmy Intoza v Ostravě. Přednáška autora věrně dokumentovala tvůrčí proces hledání, který prošel nahlížením na problém přes solární dům, nízkoenergetický standard až k domu pasivnímu. Pro její didaktický náboj se z ní mohli dobře poučit především mladí posluchači. Vedle výtvarné, architektonické a technické kvality upoutal ekonomický parametr s náklady 1042 eur/m² užitné plochy bez DPH. Příklad dobře dokumentuje již poznanou skutečnost, že cena pasivních domů nemusí být výrazně vyšší, než je cenová úroveň dosahovaná standardní výstavbou. Foto: archiv architekta

NOVÉ TENDENCE, TECHNOLOGIE A PRÁVNÍ PŘEDPISY

Konference byla rovněž cílena k vývojovým tendencím uplatňovaným pro energeticky úspornou výstavbu. Zde je třeba připomenout přednášku Jana Tywoniaka, který se zabýval budovami ve světle společenského problému. S aktuálními otázkami spojenými s novými předpisy pro hodnocení energetické náročnosti budov s vazbou na pasivní domy vystoupil Jiří Šála, přední odborník z oblasti stavební fyziky a energetiky. Upoutala také přednáška Miloše Laina orientovaná na pasivní chlazení a větrání škol a administrativních budov a především na novou budovu ČVUT v Praze-Dejvicích.

Na výstavbu energeticky úsporných domů nutně reaguje také náplň studijních programů vysokých škol. Tomu, jak je tato situace v současnosti vnímána, byly věnovány dvě přednášky. První představila stav na Fakultě stavební ČVUT v Praze, druhá pojednala o podmínkách na Fakultě architektury VUT v Brně.

DISKUSNÍ FÓRA

Na dobré zkušenosti z loňské konference, která se konala v Bratislavě, se navázalo také tím, že v obou jednacích dnech byla organizována diskusní fóra. V prvním dni zazněla témata architektury, tepelných vazeb a mostů a tepelných čerpadel. Největší návštěva byla zaznamenána v kruhu věnovaném architektuře. Jejeho řízení se s profesionální bravurou ujal Dalibor Borák. Přestože jednání v obou sekcích již skončila, v problematice architektury se otevíraly stále nové náměty. V následujícím dni byla diskusní jednání vedena k tématům rekonstrukcí, školství, konstrukčních systémů a ekonomice.

CESTY NA ZKUŠENOU

Na konferenci byl také veřejně představen projekt Cesty na zkušenou, jehož nositelem je Centrum pasivního domu. Spolu s ním se na něm podílejí Fakulta architektury a Fakulta stavební VUT v Brně,

JAK SE ŽIJE V NÍZKOENERGETICKÝCH A PASIVNÍCH DOMECH

Klára Brotánková, Aleš Brotánek

Kniha rozhovorů s majiteli realizovaných nízkoenergetických a pasivních domů provází čtenáře jednotlivými etapami vývoje nízkoenergetického stavění od roku 1995 až po současnost. Majitelé hovoří o období projektování, o zkušenostech ze stavby a hlavně o tom, jak dům funguje a jak se jím v něm bydlí. Jejich názory se tak stávají zdrojem zkušeností, pozitivních i negativních, nejen pro budoucí investory, ale i pro projektanty a stavitele.

Vydavatel: Grada
Rozsah: 304 s.
Cena: 399 Kč

Architekten Hayde und Maurer: Administrativní výšková budova Raiffeisenbank. Je příznačné, že sídlo společnosti s vazbou na fosilní energetický zdroj nahradí budova v pasivním standardu, zčásti využívající obnovitelné zdroje energie. Jedná se o 78 m vysoký a 26 m pod terén zahloubený objekt. Opláštění vytváří dvojitá energetická klima fasáda. V budově s užitnou plochou 20 000 m² bude pracovat 900 zaměstnanců. Měrná potřeba energie na vytápění je ve výši 14 kWh/(m²·a) a pro chlazení 9 kWh/(m²·a). Přes všechny komplikace plynoucí ze složitého zakládání a specifik výškové stavby dosáhly náklady na užitnou plochu výše 2000 eur/m². Předpokládá se, že vložené prostředky pro zajištění vyššího energetického standardu budou amortizovány do 14 let. Foto: Josef Chybič

Z peronů bývalého nádraží Aspanger bylo za druhé světové války vypraveno více než padesát tisíc židovských obyvatel do vyhlazovacích táborů. Od roku 1977 byla plocha stavební rezervou. Na územní plán zpracovaný Normanem Fosterem navázala v roce 2005 urbanistická soutěž. Výsledkem je v současnosti budované sídliště bytových domů nazvané Eurogate, jehož jednotlivé stavby projektují různá studia. Z celkového počtu 1700 bytů jich 740 bude v pasivním standardu. Foto: Josef Chybík

dále Mendelova univerzita v Brně, VŠB-TU v Ostravě a Vyšší odborná škola ve Volyni. Během dvou let, kdy projekt poběží, se do něj zapojí přes dva tisíce osob, a to nejen z řad studentů, ale i jejich pedagogů, výzkumných pracovníků a dalších expertů a odborníků z praxe.

VÝSTAVA A SBORNÍK

Tradiční součástí akce je výstava komponentů používaných v energeticky úsporné výstavbě. Letos své výrobky představilo 31 organizací. Nesmíme také zapomenout, že byl vydán celobarevný sborník v rozsahu 342 stran.

EXKURZE DO VÍDNĚ

Průvodcovská role byla svěřena Güntru Langovi, známému rakouskému odborníku, dlouhodobě působícímu v oblasti výstavby energeticky úsporných domů. První navštívenou budovou byla škola v Langenzersdorfu. Na užité ploše 2895 m² se z původních přibližně

150 kWh/(m²·a) podařilo energetickou potřebu snížit na pouhých 14,8 kWh/(m²·a). Budova je dokladem, že i ve starším objektu, tento byl postaven v roce 1876, se při pečlivém a poučeném návrhu může pasivního standardu dosáhnout. Díky němu je ve třídách zajištěno zdravé vnitřní prostředí, v němž koncentrace CO₂ je nižší než 1000 ppm.

Druhá zastávka byla na břehu dunajského kanálu nedaleko městského centra, na místě, kde donedávna sídlila organizace zemí vyvážejících ropu – OPEC. Následující zastávka byla na území bývalého nádraží Aspanger. Vídeň je známá také tím, že jsou nově vystavěné vysokoškolské ubytovny v posledních letech budovány v pasivním standardu. Snad nejznámější je kolej na Molkereistrasse, která má původ v architektonické kanceláři Baumschlager & Eberle. Exkurze navštívila další příklad, kterým je vysokoškolskou ubytovna od architekta Martina Kohlbauera na Gasgasse.

Můžeme konstatovat, že užitečné setkání zájemců o environmentálně vlivnou a energeticky úspornou výstavbu přivítalo v letošním roce větší počet architektů, nežli tomu bylo v dřívějších letech. Jeví se to jako příznivý a nadějný vklad do blízké budoucnosti, v níž se očekávají důležité změny v nahlížení na výstavbu a provoz architektonického díla. Především zákon č. 318/2012 Sb. s datem účinnosti 1. 1. 2013 a připravovaná vyhláška, která naváže na směrnici Evropského parlamentu a Rady 2010/31/EU, povedou k velmi omezujícímu zacházení s energií. Vše naznačuje, že pod tíhou vlivů, které provázejí obyvatele Evropské unie, bude v nadcházejících letech česká společnost nucena k tématu energetické úspornosti zaujmout vstřícnější postoje, nežli tomu bylo dosud.

Josef Chybík, FA VUT v Brně

Martin Kohlbauer: Vysokoškolská kolej na Molkereistrasse v pasivním standardu. Areálu dominují dvě tělesa. První ve tvaru podlouhlého hranolu má osm podlaží, druhé těleso s geometrií bumerangu je pětipodlažní. Obě budovy mají dvě podlaží střešních nástaveb. Energetická kvalita plyne ze spotřeby tepla na vytápění, která činí 13 kWh/(m²·a). Foto: Josef Chybík

VÝSLEDKY SOUTĚŽÍ

SVĚTOVAR – KULTURNÍ FABRIKA PLZEŇ

4. ročník architektonické soutěže HELIKA pro vysokoškolské studenty

Vyhlašovatel: HELIKA, a. s.

Předmětem soutěže byla revitalizace vymezeného území v areálu bývalého plzeňského pivovaru Světovar. Na řešeném území se nachází vícepodlažní objekt bývalých ležáckých skladů, ledárny a jednopodlažní halový objekt bývalé požahovny a výstavu piva, vyznačená část objektu ležáckých skladů bude využívána pro účely městského historického archivu a nebyla součástí zadání soutěže.

Termín: 16. 4.–30. 9. 2012

Porota: Vladimír Kružík, Benjamin Fragner, Kateřina Melenová; náhradníci: Václav Králíček, Tomáš Skřivan

Počet odevzdaných návrhů: 21

Ceny a odměny celkem: 75 tis. Kč

1. cena (35 tis. Kč): MAGIC BLACK BOX / Eduard Sojka, Jakub Sládeček, FA ČVUT Praha

2. cena (25 tis. Kč): FUTURE CULTURE FACTORY / Michaela Prikrylová, FA ČVUT Praha

3. cena (15 tis. Kč): SVĚTOVAR – KULTURA PRO KAŽDÝ VĚK / Marta Mezerová, Šárka Lorencová, FA ČVUT Praha

Zvláštní ocenění: Jakub Dvořák, FUA TU Liberec

Zvláštní ocenění: Zuzana Šikulová, Filip Šefl, Radek Podorský, FSV ČVUT Praha

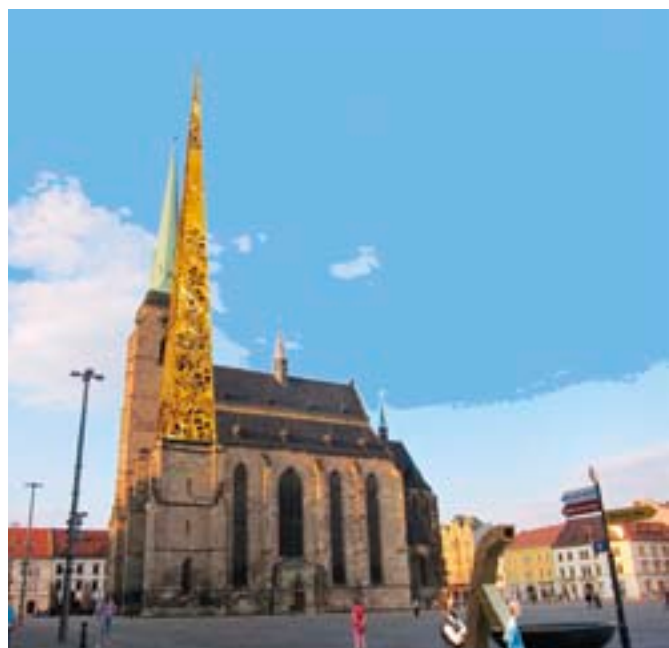
Zvláštní ocenění: Petr Vacek, Jakub Kopecký, Jan Gašpárek, FSV ČVUT Praha

Více informací: www.helika.cz

Hodnocení vítězného návrhu:

Návrh byl porotou jednomyslně oceněn jako nejlepší ze všech posuzovaných soutěžních návrhů. Ve všech posuzovaných aspektech dosahuje očekávané úrovně kvality. Oceněn byl vizuálně jasný architektonický koncept dokonale čitelného odlišení „starého“ a „nového“, vyjadřující dostatečně respekt k industriálnímu dědictví, důkladnost analýzy flexibility jednotlivých provozů, logika navrženého půdorysného dispozičního uspořádání. Jednoznačný kubus multifunkční scény – „stage“ – se bez pochyb všem jasně asociuje s navrhovaným účelem a využitím objektu. Zvláštní zmínku zasluhuje reálnost návrhu v konkrétních podmínkách činnosti 4x4 CULTURAL FACTORY. Logický a přehledný je rovněž způsob grafické prezentace soutěžního návrhu.

NÁVRH DRUHÉ VĚŽE KATEDRÁLY SV. BARTOLOMĚJE V PLZNI

Jednokolová veřejná ideová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: CROSSCAFE ORIGINAL, s. r. o.

Předmětem soutěže bylo zpracování architektonického návrhu na dostavbu druhé věže katedrály sv. Bartoloměje v Plzni.

Termín konání soutěže: 12. 4.–15. 9. 2012

Porota: Eva Jiříčná, David Vávra, Ondřej Císlar, Jiří Boudník, Jan Janák; náhradníci: David Růžička, Petr Klíma, Luboš Martínek, Jaroslav Bláha

Hodnocení vítězného návrhu:

Útlá zlatá věž, která i přes skutečnost, že je vyšší než ta současná, není větší, hmotnější ani dominantnější. Se starou věží je v dobrém páru. Respektuje vše původní, a přitom dodává katedrále zcela nový rozměr. Návrh oslovil porotu hlavně pro svou jednoduchou eleganci a domyšlenost řešení. Panorama Plzně, na které si obyvatelé města tolik potrpí, by druhá subtilní věž nijak nenarušila, naopak oživila a učinila zajímavějším a dynamičtějším.

Počet odevzdaných návrhů: 137

Ceny a odměny celkem: 89 515 Kč a Benefit Crosscafe

- 1. cena** (52 015 Kč + benefit Crosscafe): Vladimír Heiser
 - 2. cena** (25 000 Kč + benefit Crosscafe): Robert Gallo, Václav Kočí
 - 3. cena** (12 500 Kč + benefit CrossCafe): Elena Machin Garijo, Štěpán Martinovský
- Odměna** (benefit Crosscafe): Radek Toman, Ada Žabčíková
Odměna (benefit Crosscafe): Martin Bělkovský

FIERLINGEROVA VILA 2012

Architektonicko-urbanistická soutěž pro studenty VŠ oborů architektura a pozemní stavby

Vyhlašovatel: Město Sezimovo Ústí

Účelem a posláním soutěže bylo nalézt zajímavé návrhy a názory na formu a funkční využití areálu o rozloze 28 877 m², zahrnujícího kromě vily a hospodářských stavení z první poloviny třicátých let 20. století také rozsáhlý park.

Termín konání soutěže: 15. 2.–31. 7. 2012

Porota: Martin Doležal, Vojtěch Kadlčík, Alena Kalinová, Jan Franta, Bohuslav Štorch; náhradníci: Ludmila Svatková, Miroslav Píbil, Jiří Vavruška

Hodnocení vítězného návrhu:

Návrh představuje dobrý přístup k nalezení rovnováhy využití řešeného území, stávajících a nových objektů. Urbanistické řešení je přehledné a přesvědčivé. Architektonické řešení úpravy Fierlingerovy vily je citlivé a idea jejího využití pro účely mateřské školy představuje vítané zajiště-

Odměna (benefit Crosscafe): UNDER-CONSTRUCTION ARCHITECTS, s. r. o. / Vladimír Vašut, Viktor Vlach, Erika Vašutová, Maria Giovanna Drago

Odměna (benefit Crosscafe): Ondřej Zdvomka
Doporučení k realizaci v r. 2015: Kateřina Frejlachová, Martin Špičák

Více informací: www.crosscafe.cz a www.zijinak.cz

Počet odevzdaných návrhů: 13

Ceny a odměny celkem: 35 tis. Kč

- 1. cena** (20 tis. Kč): Andrea Janovská – Rekreačně-sportovní areál, mateřská škola
- 2. cena** (7,5 tis. Kč): Ondřej Havlín, Petr Kalivoda – Zahrada poznání
- 2. cena** (7,5 tis. Kč): David Grulich – Areál pro rekreaci, sportovní využití a kulturu

Více informací: www.sezimovo-usti.cz

ní objektu. Potenciál území jako přírodního lesoparku je zachován a doplněn funkcemi, které umožní jeho každodenní využití. Zároveň vhodně pojatý návrh nové kavárny přispěje k návštěvnosti území. Urbanistické řešení je komplexní s dobrou dopravní dostupností plánovaných zařízení. Návrh je dokumentován přehledně na vysoké úrovni.

ROZHLEDNA HÝLAČKA

Jednokolová veřejná anonymní projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Klub českých turistů Tábor

Předmětem soutěže bylo zpracování soutěžního návrhu architektonického řešení stavby rozhledny v katastrálním území Horky u Tábora – příměstská část Větrovy.

Termín konání soutěže: 16. 7.–31. 8. 2012

Porota: Radek Přílepek, Jaromír Kročák, Ondřej Bouška; náhradníci: Richard Černý, Dagmar Buzu

Počet odevzdaných návrhů: 45

Ceny a odměny celkem: 150 tis. Kč

- 1. cena** (60 tis. Kč): Ladislav Mládek, Tábor, spolupracující osoby: Jan Vybíral, Libor Mládek
 - 2. cena** (40 tis. Kč): Michal Bartošek, Praha 6, spoluautor: Lucie Galiová
 - 3. cena** (20 tis. Kč): David Grygar, Praha-Hostavice, spoluautoři: Pavla Kosová, Martin Kocich, spolupracující osoby: Marek Raab, Antonín Baďura
- Odměna:** Architektonický ateliér 2H, s. r. o. – Jan Hořejší, Praha 5, spoluautor: Vít Podráský

Více informací: www.kct-tabor.cz/cesky/SoutezHylacka.htm

Hodnocení vítězného návrhu:

Detailně propracovaný a promyšlený návrh s koncepcí využití účinků světla v interiéru a vazbou na využití okolí. Novými výrazovými prostředky reflektuje původní tvar a charakter rozhledny Hýlačka. S minimálními prostředky bylo dosaženo výtvarně a funkčně výrazné stavby. Trvanlivá a bezúdržbová stavba. Nejedná se pouze o fádni betonovou stavbu a obvodový plášť je oživen aplikací skleněných prvků.

PROBÍHAJÍCÍ SOUTĚŽE

DENNÍ STACIONÁŘ ŘÍČANY

Vyhlašovatel: Město Říčany

Sekretář soutěže: Markéta Javůrková, Masarykovo nám. 53, 251 01 Říčany, tel./fax: 323 618 140, e-mail: marketa.javurkova@ricany.cz
Předmětem soutěže je zpracování architektonického návrhu denního stacionáře s venkovními pobytovými prostory, který bude propojen se stávajícím objektem domova seniorů – budovou „D“. Denní stacionář bude určen pro denní pobyt 10 klientů a 4 klientů v rámci odlehčovacích služeb.

Porota: Ludvík Grym, Eva Medková, Vítězslav Danda, Vladimír Kořen, Adam Fröhlich; náhradníci: Blanka Spolková, Alice Štěpánková, Martin Závodný

Předpokládané ceny a odměny celkem: 100 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 8. 1. 2013

Více informací: www.egordion.cz/nabidkaGORDION/profilRicany

VÍCEÚČELOVÉ KULTURNĚ-SPOLEČENSKÉ ZAŘÍZENÍ HÁJEČEK V ČESKÝCH BUDĚJOVICÍCH

Jednokolová veřejná ideová urbanisticko-architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Statutární město České Budějovice

Sekretář soutěže: Petr Vokroj – odbor rozvoje a veřejných zakázek, nám. Přemysla Otakara II., č. 2, dv. č. 212, 370 92 České Budějovice, tel./fax: 386 803 216, e-mail: VokrojP@c-budejovice.cz

Předmětem soutěže je zpracování ideového urbanistického a architektonického návrhu řešení přeměny letního kina a navazujícího městského parku Háječek v Českých Budějovicích na víceúčelové kulturně-společenské zařízení, v jehož prostorách naleznou občané

i návštěvníci města příjemné místo pro zábavu, odpočinek, neformální aktivity a sociální komunikaci a kontakty.

Porota: Ivana Popelová, Eva Hajerová, Petra Šebestíková, Petr Heteša, Vladimír Zdvihal, Ivan Plicka, Zdeněk Sendler; náhradníci: Juraj Thoma, Mirek Vodák

Předpokládané ceny a odměny celkem: 180 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 15. 2. 2013 do 12.00 hod.

Více informací: www.c-budejovice.cz/cz/stranky/verejne-zakazky.aspx

PAMÁTNÍK LETCŮM 1939–1945, ČESKÉ BUDĚJOVICE

Vyhlašovatel: Statutární město České Budějovice

Sekretář soutěže: Jiřina Leštinová, vedoucí oddělení veřejných zakázek ORVZ, nám. Přemysla Otakara II., č. 1, 2, 370 92 České Budějovice, tel./fax: 386 802 204, e-mail: lestinovaj@c-budejovice.cz

Předmětem soutěže je zpracování návrhu Památníku letcům 1939–1945, který má vzniknout ve veřejném prostoru Senovážného náměstí na zelené ploše před hlavní poštou. Místo budoucí stavby se nachází

v relativně samostatné části veřejné zeleně mezi hlavní komunikací se zastávkou MHD, ulicí Karla IV. a parkovištěm před poštou.

Porota: Tomáš Bouzek, Miroslav Irra, Vladimír Vopalecký, Petr Heteša, Hana Urbancová, Michal Škoda, Jan Ambrůz; náhradníci: Jiří Zábranský, Filip Dubský

Předpokládané ceny a odměny celkem: 130 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 18. 1. 2013 do 14.00 hod.

Více informací: www.c-budejovice.cz

ÚZEMNÍ PLÁN MĚSTA KLATOVY – IDEOVÝ NÁVRH

Vyhlašovatel: Město Klatovy

Sekretář soutěže: Olga Osangová, pracovnice odboru rozvoje města, tel.: 376 347 303, e-mail: oosangova@mukt.cz

Předmětem soutěže o návrh ve smyslu ustanovení § 102 až 109 zákona o veřejných zakázkách jakožto soutěže urbanistické je zpracování ideje základní územní prostorové strategie a osobité koncepce rozvoje potenciálu celého správního území města Klatovy (19 katastrálních

území a 26 částí obce) včetně koncepce uspořádání krajiny, a to s přihlédnutím k postavení města v širším územním kontextu.

Porota: Jan Jehlík, Jiří Plos, Jan Sedlák, Miroslava Břízová, Rudolf Salvetr, Václav Chroust, Jiří Štancl; náhradníci: Michal Kohout, Pavel Hnilička, Ivan Plicka, Eva Brandová, Pavel Boublík

Předpokládané ceny a odměny celkem: 550 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 28. 1. 2013

Více informací: www.klatovy.cz

CENA PETRA PARLÉŘE 2012

Vyhlašovatel: Společnost Petra Parláře, o. p. s.

Sekretář soutěže: Marta El Bournová, Společnost Petra Parláře, o. p. s., Mlýnská 60/2, 160 00, Praha 6, tel.: 220 380 411, e-mail: marta.elb@cenapp.cz

Předmětem soutěže jsou ideová urbanisticko-architektonická řešení veřejných prostranství měst Sokolov, Valašské Klobouky a Valašské Meziříčí a nefunkčního průmyslového areálu v Železném Brodě. Specifikace jednotlivých zadání se nachází v příloze soutěžních podmínek. Soutěžící si mohou vybrat pouze jedno zadání, které jim bude nejlépe vyhovovat.

Porota: Jiří Částečka, Tomáš Hradečný, Karel Jakobec, Martin Janík, Daniel Mach, Alena Korandová, Petr Kovář, Jan Sedlák, Eva Špačková, Tomáš Vich, Jaroslav Wertig; náhradníci: Radek Baňka, Petra Němečková, Jiří Pernický, Martin Řehák, Eva Brandová

Předpokládané ceny a odměny celkem: 320 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 11. 1. 2013 do 12.00 hod.

Více informací: www.cenapp.cz/cz/index.php?page=cena-petra-parlare/x-rocnik-souteze/soutezni-podminky-a-zadani

Sokolov, foto: archiv CPP

NÁVRH ŘEŠENÍ VYUŽITÍ A ROZVOJE ÚZEMÍ OSTROVA ŠTVANICE V PRAZE

Dvoukolová anonymní veřejná soutěž o návrh

Vyhlašovatel: Hlavní město Praha

Sekretář soutěže: Marek Bánský, advokát, Praha 1, Elišky Krásnohorské 10/2, tel./fax: +420 224 819 435, e-mail: marek.bansky@akbansky.cz

Předmět soutěže: Praha chce maximálně využít potenciálu Vltavy a jejích nábřeží a ostrovů jako důležité součásti veřejného prostoru města. Předmětem této soutěže je proto nová definice místa ostrova Štvanice a artikulace jeho vazeb a spojení s okolními částmi centra Prahy jako součásti veřejného meziprostoru města.

Porota: Aleksandra Udženija, Tomáš Hudeček, Petr Svoboda, Roman Koucký, Josef Pleskot, Jakub Fišer, Jakub Kynčl, Miroslav Cikán, Martina Forejtová; náhradníci: Bohuslav Svoboda, Pavel Richter, Tomáš Dolanský, Petr Kratochvíl, Adam Gebrian, Irena Fialová, Dan Merta, Ladislav Kuba, Ivan Březina

Předpokládané ceny a odměny celkem: 2 mil. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: do 8. 1. 2013 do 10.00 hod. (1. kolo), 10. 5. 2013 do 10.00 hod. (2. kolo)

Více informací: www.egordion.cz/nabidkaGORDION/profilMhmp
www.isvzus.cz/cs/Form/Display/362050

CENTRUM ARCHITEKTURY A DESIGNU

Jednokolová anonymní ideová architektonicko-urbanistická soutěž pro studenty VŠ

Vyhlašovatel: Central Group, a. s.

Sekretář soutěže: Eva Koláčková, tel.: 226 221 127, e-mail: kolackova@central-group.cz

Předmětem soutěže je zpracování ideového návrhu CENTRA ARCHITEKTURY A DESIGNU. Součástí zadání je i vytipování vhodné lokality pro jeho umístění.

Porota: Zdeněk Lukeš, David Vávra, Jiří Hůrka, Zdeněk Frey, Alena Řezníčková; náhradníci: Luděk Jasiok, Vojtěch Martínek

Předpokládané ceny a odměny celkem: 85 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 16. 1. 2013

Více informací: www2.central-group.cz/page.aspx?page=architekt-soutez-2013-01&jv=1

CENTRUM HALOVÝCH SPORTŮ ČESKÉ BUDĚJOVICE

Dvoukolová veřejná anonymní architektonická projektová soutěž

Vyhlašovatel: Statutární město České Budějovice

Sekretář soutěže: Jiřina Leštinová, vedoucí oddělení veřejných zakázek ORVZ, nám. Přemysla Otakara II., č. 1, 2, 370 92 České Budějovice, tel./fax: 386 802 204, e-mail: lestinovaj@c-budejovice.cz

Předmětem soutěže je zpracování architektonického návrhu řešení Centra halových sportů, které má vzniknout na místě odstraněné stávající sportovní haly. Místo stavby se nachází v lokalitě Dlouhá louka

na levém břehu řeky Vltavy, v těsném sousedství historického centra města České Budějovice.

Porota: Juraj Thoma, Josef Průcha, Jan Diviš, Jan Aulík, Milan Jirovec, Miloš Kopřiva, Antonín Novák; náhradníci: Tomáš Novák, Petr Podhola, Aleš Papp

Předpokládané ceny a odměny celkem: 1500 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 12. 11. 2012 (1. kolo), 1. 2. 2013 (2. kolo)

Více informací: www.c-budejovice.cz/cz/stranky/verejne-zakazky.aspx

BRICK AWARD 2012–2013: CIHLA V 21. STOLETÍ

8. ročník soutěžní přehlídky realizovaných staveb a rekonstrukcí staveb, v jejichž konstrukci byly převážně použity cihly a cihlové systémy

Vyhlašovatel: Wienerberger cihlářský průmysl, a. s.

Sekretář soutěžní přehlídky: Václav Chaloupecký, tel.: 281 017 397, 602 342 514, e-mail: komunikace.pr@volny.cz

Předmět soutěžní přehlídky: Stavby postavené na území České republiky v 21. století.

Porota: Petr Veleba, Daniela Grabmüllerová, Alexandr Kroha, Iva Poslušná, Radomíra Sedláková; náhradníci: Ladislav Brett, František Kulháněk

Předpokládané ceny a odměny celkem: 225 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 4. 1. 2013

Více informací: www.komunikace-profit.cz

DOMY NA MÍRU

Jednokolová veřejná projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Haas Fertigbau Chanovice, s. r. o., a HomeDeco SMP, a. s.

Sekretář soutěže: Violetta Krawczyk, Haas Fertigbau Chanovice, s. r. o., Chanovice 102, 341 01 Horažďovice, adresa pro odevzdání soutěžních návrhů: Haas Fertigbau Chanovice, s. r. o., Černokostelecká 143, 108 00 Praha 10, tel./fax: 281 000 882, e-mail: violetta.krawczyk@haas-fertigbau.cz

Předmět soutěže: Zpracování architektonického návrhu rodinného domu ve dvou soutěžních kategoriích – Bydlení pro každého

a Exkluzivní bydlení – v souladu s přílohou P01 – Podrobný popis zadání architektonické soutěže.

Porota: Eva Jiříčná, David Vávra, Petr Suske, Josef Smola, Petr Kuklík, Jitka Beránková, Jan Železný, Petr Zuk, Petr Zavadil; náhradníci: Jan Ramplich, Tomáš Klanc, Jindřich Zítka

Předpokládané ceny a odměny celkem: 0,3 % z ceny staveb realizovaných dle vítězných návrhů + licenční poplatky 50 tis. Kč + 30 tis. Kč odměna

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 25. 1. 2013 do 15.00 hod.

Více informací: www.domynamiru.eu

ROZHLEDNA NÁKLO

Jednokolová veřejná anonymní projektová architektonická soutěž

Vyhlašovatel: Mikroregion Nový Dvůr

Sekretář soutěže: Tomáš Salava, projektový manažer; Zámecká 1, Milotice 696 05; tel./fax 606 768 258, e-mail: mikroregion@novy-dvur.cz

Předmět soutěže: Zpracování soutěžního návrhu architektonického řešení stavby rozhledny a přilehlého prostoru v katastrálním území Milotice, vrch Náklo.

Porota: Josef Levek, Vladimír Bílý, Ivo Kabeláč; náhradníci: Miloslav Čech, Jana Bačíková

Předpokládané ceny a odměny celkem: 70 tis. Kč

Datum odevzdání soutěžních návrhů: 15. 1. 2013 do 12.00 hod.

Více informací: www.milotice.cz

PŘIPRAVOVANÉ SOUTĚŽE

PAMÁTNÍK AVIATIKA JANA KAŠPARA

Vyhlašovatel: statutární město Pardubice
Předmětem soutěže bude zpracování návrhu výtvarně-architektonického řešení památníku aviatika Jana Kašpara

ve vymezeném prostoru v západní části Třídy Míru v prostoru vedle objektu Magnum I. (bývalého objektu hotelu Veselka).
Předpokládaný termín vyhlášení: prozatím neuveden

REKONSTRUKCE NÁMĚSTÍ SMIŘICKÝCH V KOSTELCI NAD ČERNÝMI LESY

Předmětem soutěže bude zpracování architektonicko-urbanistického řešení náměstí Smiřických v Kostelci nad Černými Lesy.

Předpokládaný termín vyhlášení: únor/březen 2013

CENA LADISLAVA MONZERA V OBLASTI ARCHITEKTONICKÉHO OSVĚTLENÍ

Soutěžní přehlídka
Vyhlašovatel: Společnost pro rozvoj veřejného osvětlení

Účel soutěžní přehlídky: Posoudit již existující přihlášené realizace venkovního architektonického osvětlení, určit jejich pořadí a ocenit je.
Předpokládaný termín vyhlášení: prozatím neuveden

REKONSTRUKCE OTÁČIVÉHO HLEDIŠTĚ V ČESKÉM KRUMLOVĚ

Dvoukolová veřejná projektová architektonická soutěž
Vyhlašovatel: Statutární město České Budějovice

Předmět soutěže: Zpracování soutěžního návrhu vhodného a moderního architektonického řešení rekonstrukce otáčivého hlediště v Českém Krumlově.
Předpokládaný termín vyhlášení: prozatím neuveden

URBANISTICKÁ A DOPRAVNÍ KONCEPCE MĚSTA KARLOVY VARY

Jednokolová veřejná anonymní projektová a urbanistická soutěž
Vyhlašovatel: Město Karlovy Vary

Předmět soutěže: Zpracování návrhu koncepce urbanistického a dopravního řešení pro centrum města Karlovy Vary.
Předpokládaný termín vyhlášení: prozatím neuveden

POLYFUNKČNÍ CENTRUM STRAŠNIC S BUDOVOU ÚŘADU MĚSTSKÉ ČÁSTI PRAHA 10

Jednokolová veřejná anonymní ideová architektonická soutěž
Vyhlašovatel: Městská část Praha 10

Předmět soutěže: Zpracování architektonického návrhu polyfunkčního centra Strašnic s budovou úřadu Městské části Praha 10.
Předpokládaný termín vyhlášení: leden 2013

VYTVOŘENÍ IDEOVÉ STUDIE LESOPARKU RYCHVALD-SÍDLIŠTĚ

Jednokolová veřejná ideová architektonická soutěž
Vyhlašovatel: Město Rychvald

Předmět soutěže: Vytvoření ideové studie lesoparku Rychvald-sídlíště.
Předpokládaný termín vyhlášení: prozatím neuveden

NÁKLADOVÉ NÁDRAŽÍ PRAHA-ŽIŽKOV

Urbanistická soutěž
Vyhlašovatel: Město Praha 3

Předmět soutěže: Urbanistická soutěž na území nákladového nádraží Žižkov ve snaze získat návrhy na uspořádání území.
Předpokládaný termín vyhlášení: prozatím neuveden

REKONSTRUKCE A DOSTAVBA DVOU OBJEKTŮ MĚSTA PLANÁ

Architektonická soutěž
Vyhlašovatel: Město Planá

Předmět soutěže: Rekonstrukce a dostavba dvou objektů města.
Předpokládaný termín vyhlášení: prozatím neuveden

DĚČÍN-PODMOKLY CENTRUM

Architektonicko-urbanistická soutěž
Vyhlašovatel: magistrát města Děčín

Předmět soutěže: Revitalizace Podmokel.
Předpokládaný termín vyhlášení: prozatím neuveden

Sanitární zařízení a hygienické potřeby

✦ MERIDA STELLA

LINIE SANITÁRNÍHO ZAŘÍZENÍ

Pobočky: PRAHA - BRNO - OSTRAVA - HRADEC KRÁLOVÉ - PLZEŇ - KARLOVY VARY - ČESKÉ BUDĚJOVICE - BRATISLAVA

Distributor:
Centrála ČR
Centrála SR

Merida Hradec Králové, s.r.o., Zemědělská 898, 500 03 Hradec Králové, tel.: 00420 495 545 924, fax: 00420 495 541 653
Merida Bratislava, s.r.o., Nádražná 34, 900 28 Ivanka pri Dunaji, tel.: 00421 245 646 830, fax: 00421 245 646 831

Pobočka Praha
Pobočka Brno
Pobočka Ostrava
Pobočka České Budějovice
Pobočka Plzeň

Cukrovarská 33, 196 02 Praha 9-Čakovice, tel.: 286 890 484, fax: 251 010 307
Řípská 9a, 627 00 Brno – Slatina, tel.: 548 226 126, fax: 548 213 728
Teslova 2, 702 00 Ostrava – Přívoz, tel.: 596 136 028, fax: 596 136 028
areál ČSAD JIHOTRANS a.s., Pekárenská 255/77, 370 21 České Budějovice, tel./fax: 387 204 613
Slovanská alej 1861/32, 326 00 Plzeň, tel.: 736 480 738, 737 466 498, fax: 373 312 416

www.merida.cz